

Universitätsbibliothek Wuppertal

Kirchengeschichte

Eusebius <Caesariensis>

Leipzig, 1908

ς

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-2093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-2093)

Τάδε καὶ ἡ ἑ περιέχει βιβλος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας

- A Περὶ τοῦ κατὰ Σευῆρον διωγμοῦ.
B Περὶ τῆς Ὠριγένους ἐκ παιδὸς ἀσκήσεως.
Γ Ὡς κοιμῶν νέος ὢν τὸν Χριστοῦ λόγον ἐπρόσβευεν.
Δ Ὅσοι δι' αὐτοῦ κατηχηθέντες προήχθησαν μάρτυρες.
E Περὶ Ποταμιαίνης.
ς Περὶ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως.
Z Περὶ Ἰουδα συγγραφῆς.
H Περὶ τοῦ τολμηθέντος Ὠριγένει.
Θ Περὶ τῶν κατὰ Νάρκισσον παραδόξων.
I Περὶ τῶν ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπισκόπων.
IA Περὶ Ἀλεξάνδρου.
IB Περὶ Σεραπίωνος καὶ τῶν φερομένων αὐτοῦ λόγων.
II Περὶ τῶν Κλήμεντος συγγραμμάτων.
IA Ὅπως ἐμνημόνευσε γραφῶν.
IE Περὶ Ἡρακλᾶ.
IZ Ὅπως Ὠριγένης περὶ τὰς θείας γραφὰς ἐσπουδάκει.
IZ Περὶ Συμμάχου τοῦ ἐρμηνέως.
IH Περὶ Ἀμβροσίου.
IO Ὅσα περὶ Ὠριγένους μνημονεύεται.
K Ὅσοι τῶν τηλικάδε φέρονται λόγοι.
KA Ὅσοι κατὰ τούσδε ἐπίσκοποι ἐγνωρίζοντο.
KB Ὅσα τῶν Ἰσπολύτου εἰς ἡμᾶς ἦλθεν.
KΓ Περὶ τῆς Ὠριγένους σπουδῆς καὶ ὡς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πρε-
 σβείου ἠξιώθη.
KA Τίνα ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐξηγήσατο.
KE Ὅπως τῶν ἐνδιαθήκων γραφῶν ἐμνημόνευσεν.
Kς Ὅπως αὐτὸν ἑώραν οἱ ἐπίσκοποι.
KZ Ὡς Ἡρακλᾶς τὴν Ἀλεξανδρέων ἐπισκοπὴν διεδέξατο.
KH Περὶ τοῦ κατὰ Μαξιμῖνον διωγμοῦ.

- KΘ Περὶ Φαβιανοῦ ὡς Ῥωμαίων ἐπίσκοπος ἐκ θεοῦ παραδόξως ἀνεδείχθη.
- Λ Ὅσοι γεγονάσιν Ὀριγένους φοιτηταί.
- ΛΑ Περὶ Ἀφριζανοῦ.
- ΛΒ Τίνα Ὀριγένης ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης ἐξηγήσατο.
- ΛΓ Περὶ τῆς Βηρύλλον παρατροπῆς.
- ΛΔ Τὰ κατὰ Φίλιππον.
- ΛΕ Ὡς Διονύσιος Ἡρακλᾶ τὴν ἐπισκοπὴν διεδέξατο.
- Λς Ὅσα ἄλλα ἐσπούδαστο τῷ Ὀριγένει.
- ΛΖ Περὶ τῆς τῶν Ἀράβων διαστάσεως.
- ΛΗ Περὶ τῆς Ἑλκεσαιτῶν αἰρέσεως.
- ΛΘ Περὶ τῶν κατὰ Δέκιον.
- Μ Περὶ τῶν Διονυσίῳ συμβάντων.
- ΜΑ Περὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς Ἀλεξανδρείας μαρτυρησάντων.
- ΜΒ Περὶ ὧν ἄλλων ὁ Διονύσιος ἱστορεῖ.
- ΜΓ Περὶ Νοουάτου, οἷός τις ἦν τὸν τρόπον, καὶ περὶ τῆς κατ' αὐτὸν αἰρέσεως.
- ΜΔ Περὶ Σεραπίωνος ἱστορία Διονυσίου.
- ΜΕ Ἐπιστολὴ πρὸς Νοουάτον Διονυσίου.
- Μς Περὶ τῶν ἄλλων Διονυσίου ἐπιστολῶν.

518 Ως δὲ καὶ Σευῆρος διωγμὸν κατὰ τῶν ἐκκλησιῶν ἐκίνει, λαμπρὰ ^Α 1
 μὲν τῶν ὑπὲρ εὐσεβείας ἀθλητῶν κατὰ πάντα τόπον ἀπετελείτο
 μαρτύρια, μάλιστα δ' ἐπλήθυνεν ἐπ' Ἀλεξανδρείας, τῶν ἀπ' Αἰγύπτου
 καὶ Θηβαίδος ἀπάσης αὐτόθι ὡσπερ ἐπὶ μέγιστον ἀθλητῶν θεοῦ
 5 παραπεμπομένων στάδιον διὰ καρτερικωτάτης τε ποικίλων βασάνων
 καὶ θανάτου τρόπων ὑπομονῆς τοὺς παρὰ θεῶ στεφάνους ἀναδον-
 μένων· ἐν οἷς καὶ Λεωνίδης, ὁ λεγόμενος Ὀριγένους πατήρ, τὴν
 κεφαλὴν ἀπομηθεῖς, νέον κομιδῇ καταλείπει τὸν παῖδα· ὃς δὴ ὁποίας
 ἐξ ἐκείνου περὶ τὸν θεῖον λόγον προαιρέσεως ἦν, οὐκ ἄκαιρον διὰ
 10 βραχέων διελθεῖν τῷ μάλιστα πολὺν εἶναι παρὰ τοῖς πολλοῖς τὸν
 περὶ αὐτοῦ βεβοημένον λόγον. πολλὰ μὲν οὖν ἂν τις εἴποι τὸν ^Β 1
 βίον τοῦ ἀνδρὸς ἐν σχολῇ παραδοῦναι διὰ γραφῆς πειρώμενος, δέοιτο
 δ' ἂν καὶ ἰδίας ὑποθέσεως ἢ περὶ αὐτοῦ σύνταξις· ὅμως δ' ἡμεῖς
 ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπιτεμόμενοι τὰ πλεῖστα διὰ βραχέων ὡς οἶόν
 15 τε, ὀλίγα ἅττα τῶν περὶ αὐτὸν διελευσόμεθα, ἔκ τινων ἐπιστολῶν
 καὶ ἱστορίας τῶν καὶ εἰς ἡμᾶς τῷ βίῳ πεφυλαγμένων αὐτοῦ γνωρί-
 μων τὰ δηλούμενα φέροντες.

Ὀριγένους καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν ὡς εἰπεῖν σπαργάνων ἀξιωματι- ^{Β Γ} 2
 νευτά μοι εἶναι δοκεῖ. δέκατον μὲν γὰρ ἐπέχε Σευῆρος τῆς βασι-
 520 λείας ἔτος, ἤγειτο δὲ Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς λοιπῆς Αἰγύπτου Λαίτος,
 τῶν δ' αὐτόθι παροικιῶν τὴν ἐπισκοπὴν νεωστὶ τότε μετὰ Ἰου-
 λιανὸν Δημήτριος ὑπειλήφει. εἰς μέγα δὲ οὖν τῆς τοῦ διωγμοῦ ³
 προκαῖς ἀφθείσης καὶ μυρίων ὄσων τοῖς κατὰ τὸ μαρτύριον ἀνα-

ATERBDMΣ^{arm}Δ

2 ἀθλητῶν TBDMΣ^{arm} ἀθλητῶν ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις AER
 4 θηβαίδος ΠΔ ἀσία Σ^{arm} | αὐτόθι—μέγιστον ἀθλητῶν TERBDMΣ^{arm}
 ἀθλητῶν ἀριστίνδην—μέγιστον A uelut in quoddam stadium pietatis athletae (de-
 ducebantur) Δ | 16/17 γνωρίμων TERBDMΣ^{arm} ἡμῖν γνωρίμων A | 18 ὀρι-
 γένους zum Vorhergehenden gezogen ATERBD | τὰ AT¹BDMΣ^{arm}Δ & T
 durch Rasur, ER | 18/19 ἀξιωματιμόνευτα TERBDMΣ^{arm}Δ & ἀξιωμα-
 τήνευτα A

520 δουμένων στεφάνοις, ἔρωσ τοσοῦτος μαρτυρίου τὴν Ὠριγένους, ἔτι
 6 κομιδῇ παιδὸς ὑπάρχοντος, κατείχε ψυχὴν, ὡς ὁμοίως τοῖς κινδύ-
 νοις χωρεῖν προσηδᾶν τε καὶ ὁρμᾶν ἐπὶ τὸν ἀγῶνα προθυμῶς
 ἔχειν. ἤδη γέ τοι σμικρὸν ὅσον αὐτῷ καὶ τὰ τῆς ἀπὸ τοῦ βίου 4
 ἀπαλλαγῆς οὐ πόρρω καθίστατο, μὴ οὐχὶ τῆς θείας καὶ οὐρανοῦ
 10 προνοίας εἰς τὴν πλείστον ὠφέλειαν διὰ τῆς αὐτοῦ μητρὸς ἐμποδῶν
 αὐτῷ τῆς προθυμίας ἐνοστάσης. αὕτη γοῦν τὰ μὲν πρῶτα λόγοις 5
 ἰκετεύουσα, τῆς περὶ αὐτὸν μητρικῆς διαθέσεως φειδῶ λαβεῖν παρε-
 κάλει, σφοδρότερον δ' ἐπιτείναντα θεασαμένη, ὅτε γνοὺς ἄλόντα τὸν
 πατέρα δεσμοτηρίῳ φυλάττεσθαι ὅλος ἐγένετο τῆς περὶ τὸ μαρτύ-
 15 ριον ὁρμῆς, τὴν πᾶσαν αὐτοῦ ἀποκρυφωμένη ἐσθῆτα οἴοι μένειν
 ἀνάγκην ἐπῆγεν· ὁ δ', ὡς οὐδὲν ἄλλο πράττειν αὐτῷ παρῆν, τῆς 6
 προθυμίας ὑπὲρ τὴν ἡλικίαν ἐπιτεινομένης οὐχ οἴος τε ὄν ἡρεμεῖν,
 διαπέμπεται τῷ πατρὶ προτροπεπικωτάτην περὶ μαρτυρίου ἐπιστολήν,
 ἐν ἣ κατὰ λέξιν αὐτῷ παραίνει λέγων ἔπεχε μὴ δι' ἡμᾶς ἄλλο τι
 20 φρονήσης. τοῦτο πρῶτον τῆς Ὠριγένους παιδικῆς ἀγχυνοίας καὶ
 περὶ τὴν θεοσέβειαν γνησιωτάτης διαθέσεως ἀνάγραπτον ἔστω τεκμη-
 ριον. καὶ γὰρ ἤδη καὶ τῶν τῆς πίστεως λόγων οὐ σμικρὰς ἀφορμὰς 7
 καταβέβλητο, ταῖς θείαις γραφαῖς ἐξ ἔτι παιδὸς ἐνησκημένος· οὐ με-
 τρώσ γοῦν καὶ περὶ ταύτας πεπόνητο, τοῦ πατρὸς αὐτῷ πρὸς τῆ
 25 τῶν ἐγκυκλίων παιδείᾳ καὶ τούτων οὐ κατὰ πάρεργον τὴν φροντίδα
 πεποιημένον. ἐξ ἅπαντος γοῦν αὐτὸν πρὸ τῆς τῶν Ἑλληνικῶν 8
 μαθημάτων μελέτης ἐνήγεν τοῖς ἱεροῖς ἐνασχεῖσθαι παιδεύμασιν,
 ἐκμαθήσεις καὶ ἀπαγγελίας ἡμέρας ἐκάστης αὐτὸν εἰσπραττόμενος·
 οὐκ ἀπροαίρετως δὲ ταῦτ' ἐγένετο τῷ παιδί, ἀλλὰ καὶ ἄγαν προθυ- 9
 522 μότατα περὶ ταῦτα ποροῦντι, ὡς μὴδ' ἐξαρκεῖν αὐτῷ τὰς ἀπλᾶς καὶ
 προχείρους τῶν ἱερῶν λόγων ἐντεύξεις, ζητεῖν δέ τι πλεόν καὶ βαθυ-
 τέρας ἤδη ἐξ ἐκείνου πολυπραγμονεῖν θεωρίας, ὥστε καὶ πράγματα
 παρέχειν τῷ πατρί, τί ἄρα ἐθέλοι δηλοῦν τὸ τῆς θεοπνεύστου γρα-
 5 φῆς ἀναπνυθάνομενος βούλημα. ἐκεῖνος δὲ τῷ μὲν δοκεῖν εἰς 10
 πρόσσωπον ἐπέπληττεν αὐτῷ, μὴδὲν ὑπὲρ ἡλικίαν μὴδὲ τῆς προφανοῦς
 διανοίας περαιτέρω τι ζητεῖν παραινῶν, ἰδίως δὲ παρ' ἑαυτῷ τὰ
 μεγάλα γεγηθὼς τὴν μεγίστην ὁμολόγει τῷ πάντων ἀγαθῶν αἰτίῳ
 θεῷ χάριν, ὅτι δὴ αὐτὸν τοιοῦδε πατέρα γενέσθαι παιδὸς ἤξι-
 10 ωσεν. ἐπιστάντα δὲ ἤδη πολλάκις καθεύδοντι τῷ παιδί γυμνώσαι 11
 μὲν αὐτοῦ τὰ στέρνα φασίν, ὥσπερ δὲ θείου πνεύματος ἔνδον ἐν

ATERBDM Σ^{arm} A

S γέ TERBDM δέ A | 12 αὐτὴν M | 18 ἐπιστολήν Tⁱ ERBDM συν-
 τάξασ ἐπιστολήν ATrm Σ^{arm} | 24 γ' οὖν ATER δ' οὖν BDM

5 τῷ T^cEBD τὸ ATⁱRM | 9 τοιοῦδε BDM τοιοῦτον ATER

- 522 αὐτοῖς ἀφιερωμένον, φιλήσῃ τε σεβασμίως καὶ τῆς εὐτεκνίας μακάριον
 ἐαυτὸν ἠγγέσασθαι. ταῦτα καὶ ἕτερα τούτοις συγγενῇ περὶ παῖδα
 ὄντα τὸν Ὁριγένην γενέσθαι μνημονεύουσιν. ὡς δὲ ἤδη αὐτῷ ὁ 12
- 15 πατὴρ μαρτυρίῳ τετελείωτο, ἔρημος ἅμα μητρὶ καὶ βραχυτέροις ἀδελ-
 φοῖς τὸν ἀριθμὸν ἕξ, ἑπτακαιδέκατον οὐ πλήρες ἔτος ἄγων, κατα-
 λείπεται· τῆς γε μὴν τοῦ πατρὸς περιουσίας τοῖς βασιλικαῖς ταμείοις 13
 ἀναληφθείσης, ἐν σπάνει τῶν κατὰ τὸν βίον χρειῶν σὺν τοῖς προσή-
 κονσιν καταστάς, οἰκονομίας τῆς ἐκ θεοῦ καταξιούται καὶ τυγχάνει
- 20 δεξιώσεως ὁμοῦ καὶ ἀναπαύσεως παρά τινι πλουσιωτάτῃ μὲν τὸν
 βίον καὶ τὰ ἄλλα περιφανεστάτῃ γυναικί, διαβόητόν γε μὴν ἄνδρα
 περιεπούση τῶν τότε ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας αἰρεσιωτῶν· τὸ γένος
 ἦν οὗτος Ἀντιοχέας, θετὸν δ' υἱὸν αὐτὸν εἶχεν τε σὺν ἑαυτῇ καὶ ἐν
 τοῖς μάλιστα περιείπεν ἢ δεδηλωμένη. ἀλλὰ τούτῳ γε ἐπάναγκες 14
- 25 ὁ Ὁριγένης συνῶν, τῆς ἕξ ἐκείνου περὶ τὴν πίστιν ὀρθοδοξίας ἐναργῆ
 παρείχετο δείγματα, ὅτι δὴ μυρίον πλήθος διὰ τὸ δοκοῦν ἱκανὸν ἐν
 λόγῳ τοῦ Παύλου (τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ ἀνδρὶ) συναγομένου παρ'
 αὐτῷ οὐ μόνον αἰρετικῶν, ἀλλὰ καὶ ἡμετέρων, οὐδεπώποτε προ-
 τράπη κατὰ τὴν εὐχὴν αὐτῷ συστήναι, φυλάττων ἕξ ἔτι παιδὸς κανόνα
- 30 ἐκκλησίας βδελυττόμενός τε, ὡς αὐτῷ ῥήματι φησὶν πον αὐτός, τὰς
- 524 τῶν αἰρέσεων διδασκαλίας. προαχθεὶς δ' ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐν τοῖς 15
 Ἑλλήνων μαθήμασιν ἐκθνυμότερόν τε [καὶ] μετὰ τὴν ἐκείνου τελευταίαν
 τῇ περὶ τοὺς λόγους ἀσκήσει ὅλον ἐπιδόνς ἑαυτόν, ὡς καὶ παρασκευὴν
 ἐπὶ τὰ γραμματικὰ μετρίαν ἔχειν, μετ' οὐ πολὺ τῆς τοῦ πατρὸς τε-
 5 λειώσεως, τούτοις ἐπιδεδωκὸς ἑαυτόν, εὐπόρει τῶν ἀναγκαίων, ὡς
 ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡλικίᾳ, διαφιλοῦς. σχολάζοντι δὲ τῇ διατριβῇ, ὡς πον 3 1
 καὶ αὐτὸς ἐγγράφως ἱστορεῖ, μηδενός τε ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας τῷ
 κατηχεῖν ἀνακειμένον, πάντων δ' ἀπειληγμένων ὑπὸ τῆς ἀπειλῆς
 τοῦ διωγμοῦ, προσήεσαν αὐτῷ τινες ἀπὸ τῶν ἔθνων ἀκουσόμενοι
- 10 τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ὃν πρῶτον ἐπισημαίνεται γεγονέναι Πλούταρχον, 2
 ὃς μετὰ τὸ βιώναι καλῶς καὶ μαρτυρίῳ θείῳ κατεκοσμήθη, δεύτερον
 Ἡρακλᾶν, τοῦ Πλουτάρχου ἀδελφόν, ὃς δὴ καὶ αὐτὸς παρ' αὐτῷ
 πλείστην βίον φιλοσόφον καὶ ἀσκήσεως ἀπόδειξιν παρασχόν, τῆς
 Ἀλεξανδρέων μετὰ Δημήτριον ἐπισκοπῆς ἀξιούται. ἔτος δ' ἦγεν 3
- 15 ὀκτωκαιδέκατον καθ' ὃ τοῦ τῆς κατηχήσεως προέστη διδασκαλείου·
 ἐν ᾧ καὶ προκόπτει ἐπὶ τῶν κατὰ Ἀκύλαν τῆς Ἀλεξανδρείας ἡγού-

ATERBDM Σ^{arm} A

23 ἦν TERBDM δ' ἦν A | δ' υἱὸν αὐτόν BD δὲ ἐν αὐτόν M δὲ αὐτόν
 υἱὸν ATER | 29 κανόνα TERBDM A κανόνιασ A

2 καὶ streicht Schw | 4 μετρίαν T¹BDM Σ^{arm} A οὐ μετρίαν AT^cER |

16 ἀλεξανδρείας BDM κατὰ ἀλεξανδρείας AT¹ER κατὰ ἀλέξανδρειαν Tr

- 524 μενον διωγμῶν, ὅτε καὶ μάλιστα διαβόητον ἐκτίησατο παρὰ πᾶσιν τοῖς ἀπὸ τῆς πίστεως ὁμωμένοις ὄνομα δὲ ἦν ἐνεδείκνυτο πρὸς ἅπαντας τοὺς ἁγίους ἀγνώστᾶς τε καὶ γνωρίμους μάρτυρας δεξιῶσιν
 20 τε καὶ προθυμίαν. οὐ μόνον γὰρ ἐν δεσμοῖς τυγχάνουσιν, οὐδὲ 4 μέχρις ὑστάτης ἀποφάσεως ἀνακρινόμενοις συνῆν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταύτην ἀπαγομένοις τὴν ἐπὶ θανάτῳ τοῖς ἁγίοις μάρτυσιν, πολλῇ τῇ παρηγοίᾳ χρώμενος καὶ ὁμοσε τοῖς κινδύνοις χωρῶν· ὥστε ἤδη αὐτὸν προσιόντα θαρσαλέως καὶ τοὺς μάρτυρας μετὰ πολλῆς παρηγοίας
 25 φιλήματι προσαγορεύοντα πολλακίς ἐπιμανεῖς ὁ ἐν κύκλῳ τῶν ἐθνῶν δῆμος μικροῦ δεῖν κατέλευσεν, εἰ μὴ τῆς θείας δεξιᾶς βοηθοῦ καθάπαξ τυγχάνων παραδόξως διεδίδρασκεν, ἢ δ' αὐτῇ θεία καὶ οὐράνιος 5 χάρις ἄλλοτε πάλιν καὶ πάλιν καὶ οὐδ' ἔστιν ὁσάκις εἰπεῖν, τῆς ἄγαν
 526 περὶ τὸν Χριστοῦ λόγον προθυμίας τε καὶ παρηγοίας ἔνεκεν τηρικαῦτα ἐπιβουλευόμενον αὐτὸν διεφύλαττεν. τοσοῦτος δ' ἦν ἄρα τῶν ἀπίστων ὁ πρὸς αὐτὸν πόλεμος, ὡς καὶ συστροφὰς ποιησαμένους, στρατιώτας αὐτῷ περὶ τὸν οἶκον, ἔνθα κατέμενεν, ἐπιστῆσαι διὰ τὸ
 5 πλήθος τῶν τὰ τῆς ἱερᾶς πίστεως κατηγορουμένων παρ' αὐτῷ. οὕτω 6 δὲ ὁσημέραι ὁ κατ' αὐτοῦ διωγμὸς ἐξεκάετο, ὡς μηκέτι χωρεῖν αὐτὸν τὴν πᾶσαν πόλιν, οἴκους μὲν ἐξ οἴκων ἀμείβοντα, πανταχόθεν δὲ ἐλαννόμενον, τῆς πληθύνουσης ἔνεκεν τῶν δι' αὐτοῦ τῇ θείᾳ προσιόντων διδασκαλίᾳ· ἐπεὶ καὶ τὰ κατὰ πρᾶξιν ἔργα αὐτῷ γνησιωτάτης φιλοσοφίας κατορθώματα εὖ μάλα θαυμαστὰ περιεῖχεν (οἷον γοῦν τὸν 7 λόγον, τοιόνδε, φασίν, τὸν τρόπον καὶ οἷον τὸν τρόπον, τοιόνδε τὸν λόγον ἐπεδείκνυτο), δι' ἃ δὴ μάλιστα, συναιρομένης αὐτῷ δυνάμεως θείας, μυρίους ἐνήγην ἐπὶ τὸν αὐτοῦ ζῆλον. ἐπειδὴ δὲ ἑώρα φοιτη- 8 τὰς ἤδη πλείους προσιόντας, αὐτῷ μόνῳ τῆς τοῦ κατηχεῖν διατριβῆς
 15 ὑπὸ Δημητρίου τοῦ τῆς ἐκκλησίας προεστῶτος ἐπιτετραμμένης, ἀσύμφωνον ἠγησάμενος τὴν τῶν γραμματικῶν λόγων διδασκαλίαν τῇ πρὸς τὰ θεῖα παιδεύματα ἀσκήσει, μὴ μελλήσας ἀπορρήγνυσιν ἅτε ἀνωφελῆ καὶ τοῖς ἱεροῖς μαθήμασιν ἐναντίαν τὴν τῶν γραμματικῶν λόγων διατριβὴν, εἶτα λογισμῷ καθήκοντι, ὡς ἂν μὴ γένοιτο τῆς 9
 20 παρ' ἑτέρων ἐπικουρίας ἐνδεής, ὅσαπερ ἦν αὐτῷ πρότερον λόγων ἀρχαίων συγγράμματα φιλοκάλως ἐσπουδασμένα, μεταδούς, ὑπὸ τοῦ ταῦτα ἐωνημένοις φερομένοις αὐτῷ τέτταρσιν ὀβολοῖς τῆς ἡμέρας

ATERBDMΣ^{arm} A

23 καὶ — χωρῶν TERBDMΣ^{arm} A > A | 26 κατέλευσεν ATERD^r κατέλευσεν BD¹M er war nahe daran durch sie zu sterben Σ^{arm} impetus in eum . . fiet A

7 τὴν πᾶσαν πόλιν ATERMΣ^{arm} τὴν πᾶσαν ἀλεξανδρείαν πόλιν BD tota urbs maxima Alexandria A | 21 μεταδοὺς TERBDM μεταδοὺς τοῖς A

- 526 ἤρκειτο. πλείστοις τε ἔτεσιν τοῦτον φιλοσοφῶν διετέλει τὸν τρόπον, πάσας ὕλας νεωτερικῶν ἐπιθυμιῶν ἑαυτοῦ περιαιρούμενος, καὶ
 25 διὰ πάσης μὲν ἡμέρας οὐ μικροῦς ἀσκήσεως καμάτους ἀναπ(ιμπ)λῶν, καὶ τῆς νυκτὸς δὲ τὸν πλείονα χρόνον ταῖς τῶν θείων γραφῶν ἑαυτὸν ἀνατιθεὶς μελέταις, βίω τε ὡς ἐνι μάλιστα ἐγκαρτερῶν φιλοσοφωτάτω, τοτὲ μὲν τοῖς ἐν αἰτιαῖς γυμνασίοις, τοτὲ δὲ μεμετροημένοις τοῖς κατὰ τὸν ὕπνον καιροῖς, οὐ μεταλαμβάνειν οὐδ' ὅλως ἐπὶ στρωμνῆς,
 528 ἀλλ' ἐπὶ τοῦδαφος διὰ σπονδῆς ἐποιεῖτο· πάντων δὲ μάλιστα τὰς 10 εὐαγγελικὰς τοῦ σωτῆρος φωνὰς φυλακτέας ᾔετο εἶναι δεῖν τὰς τε περὶ τοῦ μὴ δύο χιτῶνας μὴδ' ὑποδήμασιν χρῆσθαι παλαινοῦσας μὴδὲ μὴν ταῖς περὶ τοῦ μέλλοντος χρόνου φροντίσιν κατατρίβεσθαι· ἀλλὰ καὶ 11
 5 μείζονι τῆς ἡλικίας προθυμίᾳ χρώμενος, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι διακαρτερῶν εἰς ἄκρον τε ὑπερβαλλούσης ἀκτημοσύνης ἐλεύων, τοὺς ἀμφ' αὐτὸν εἰς τὰ μάλιστα κατέπληττεν, μυρίους μὲν λυπῶν εὐχομένους αὐτῷ κοινωνεῖν τῶν ὑπαρχόντων δι' οὓς ἑώρων αὐτὸν εἰσφέροντα περὶ τὴν θείαν διδασκαλίαν καμάτους, οὐ μὴν αὐτὸς γε
 10 ἐνδιδόνς ταῖς καρτερίαις. λέγεται γοῦν καὶ πλείονων ἔτων γῆν 12 πεπατηγῆναι μὴδενὶ μῆδαμῶς κεχημένος ὑποδήματι, ἀλλὰ καὶ οἴνου χρήσεως καὶ τῶν ἄλλων παρὰ τὴν ἀναγκαίαν τροφήν πλείστοις ἔτεσιν ἀπεσχημένος, ὥστε ἤδη εἰς κίνδυνον ἀνατροπῆς καὶ διαφθορᾶς τοῦ θώρακος περιπεσεῖν. τοιαῦτα δὲ φιλοσόφον βίου τοῖς θεωμέ- 13
 15 νοις παρέχων ὑποδείγματα, εἰκότως ἐπὶ τὸν ὅμοιον αὐτῷ ζῆλον πλείους παρόρμα τῶν φοιτητῶν, ὥστε ἤδη καὶ τῶν ἀπίστων ἔθνων τῶν τε ἀπὸ παιδείας καὶ φιλοσοφίας οὐ τοὺς τυχόντας ὑπάγεσθαι τῇ δι' αὐτοῦ διδασκαλίᾳ· οἷς καὶ αὐτοῖς γνησίως ἐν βάθει ψυχῆς τὴν εἰς τὸν θεῖον λόγον πίστιν δι' αὐτοῦ παραδεχομένοις, διαπρέπειν
 20 συνέβαινεν κατὰ τὸν τότε τοῦ διωγμοῦ καιρὸν, ὡς καὶ τινες αὐτῶν ἀλόντας μαρτυροῦν τελειωθῆναι.

Πρῶτος μὲν οὖν τούτων ὁ μικρῶ πρόσθεν δηλωθεὶς Πλούταρχος ἦν· οὗ τὴν ἐπὶ θάνατον ἀπαγομένον, μικροῦ δεῖν αὐθις ὁ περὶ

2/3 Matth. 10, 10 — 3/4 Matth. 6, 34 — 5/6 II Kor. 11, 27 —
 22 524, 10. 11

ATERBDMΣ^{arm}Δ

25 ἀναπιμπλῶν Schw ἀνατλῶν aus ἀναντλῶν corr. T, in ἀντλῶν corr. E ἀνατλῶν ARBDM | 28 γυμνασίοις T¹TrBDMΣ^{arm} γυμνασίοις ἐνασκούμενος A, Tem [ausradirt], ER

2 ᾔετο εἶναι BDM εἶναι ᾔετο ATER | 7 μὲν BDM μὲν ὕσους AT^cER μὲν ὕσων T¹ | λυπῶν AT¹, B¹ corr., D, M¹ corr., Δ λοιπῶν B¹M¹Σ^{arm} λοιπὸν T^cER | 9 αὐτὸς γε BDM γε αὐτὸς ATER

- 528 οὗ ὁ λόγος, συμπαρῶν αὐτῷ εἰς ὑστάτην τοῦ βίου τελευτήν, ὑπὸ
 25 τῶν αὐτοῦ πολιτῶν ἀνήρητο, ὡς αἴτιος αὐτῷ πεφηνῶς τοῦ θανάτου.
 θεοῦ δὲ αὐτὸν ἐτήρει καὶ τότε βουλή. μετὰ δὲ Πλούταρχον δεύ- 2
 τερος τῶν Ὠριγένους φοιτητῶν μάρτυς ἀναδεικνύεται Σέρηνος, διὰ
 530 πυρὸς τὴν δοκιμὴν ἧς παρειλήφει πίστεως παρεσχημένος. τῆς 3
 αὐτῆς διατριβῆς τρίτος καθίσταται μάρτυς Ἡρακλείδης, καὶ ἐπὶ τούτῳ
 τέταρτος Ἦρων, ὁ μὲν πρότερος ἔτι κατηχούμενος, ὁ δὲ νεοφώτιστος,
 τὴν κεφαλὴν ἀποτιμηθέντες. ἔτι πρὸς τούτοις τῆς αὐτῆς σχολῆς
 5 πέμπτος ἀθλητῆς εὐσεβείας ἀνακηρύσσεται ἕτερος τοῦ πρώτου Σέρη-
 νος, ὃν μετὰ πλείστην βασάνων ὑπομονὴν κεφαλῇ κολασθῆναι λόγος
 ἔχει. καὶ γυναικῶν δὲ Ἡραΐς ἔτι κατηχουμένη τὸ βάπτισμα, ὡς
 πού φησιν αὐτός, τὸ διὰ πυρὸς λαβοῦσα, τὸν βίον ἐξελήλυθεν.
 Ἑβδομος ἐν τούτοις ἀριθμείσθω Βασιλείδης, τὴν περιβόητον E 5 1
 10 Ποταμιαίαν ἀπαγαγόν, περὶ ἧς πολλὸς ὁ λόγος εἰς ἔτι νῦν παρὰ τοῖς
 ἐπιχωρίοις ἄδεται, μωρία μὲν ὑπὲρ τῆς τοῦ σώματος ἀγνείας τε καὶ
 παρθενίας, ἐν ἣ διεπρεφεν, πρὸς ἐραστὰς ἀγωνισαμένης (καὶ γὰρ οὖν
 αὐτῇ ἀκμαῖον πρὸς τῇ ψυχῇ καὶ τὸ τοῦ σώματος ὠραῖον ἐπὶνθει),
 μωρία δὲ ἀνατλάσης καὶ τέλος μετὰ δεινὰς καὶ φορικτὰς εἰπεῖν βασά-
 15 νους ἅμα μητρὶ Μαρκέλλῃ διὰ πυρὸς τελειωθείσης. φασὶ γέ τοι 2
 τὸν δικαστὴν (Ακύλας ἦν τούτῳ ὄνομα) χαλεπὰς ἐπιθέντα αὐτῇ κατὰ
 παντὸς τοῦ σώματος αἰκίας, τέλος ἐφ' ὕβρει τοῦ σώματος μονομάχοις
 αὐτὴν ἀπειλῆσαι παραδοῦναι· τὴν δὲ βραχὺ τι πρὸς ἑαυτὴν ἐπισκε-
 20 φημένην ἐρωτηθεῖσαν ὃ κρίνειεν, τοιαύτην δοῦναι ἀπόκρισιν δι' ἧς 3
 ἐδόκει νενομισμένον τι αὐτοῖς ἀσεβὲς ἀποφθέγγασθαι. ἅμα δὲ λόγῳ
 τὸν τῆς ἀποφάσεως ὄρον καταδεξαμένην ὁ Βασιλείδης, εἰς τις ὦν
 532 τῶν ἐν στρατείαις ἀναφερομένων, ἀπάγει παραλαβὼν τὴν ἐπὶ θα-
 νάτῳ. ὡς δὲ τὸ πλῆθος ἐνοχλεῖν αὐτὴν καὶ ἀκολάστοις ἐνυβρίζειν
 ῥήμασιν ἐπειρᾶτο, ὃ μὲν ἀνείργεν ἀποσοβῶν τοὺς ἐνυβρίζοντας,

ATERBDM Σ^{arm} A

5 εὐσεβείας BDM τῆς εὐσεβείας ATER | 6 κεφαλῇ TERM κεφαλικῇ BD
 κεφαλῆς ἀποτομῇ A | 8 που φησὶν BD ποῦ φησὶν M φησὶν που AT'E φησί
 που T durch Ras., R | 9 Ἑβδομος TERBDM Ἑβδομος δὲ A | 10 ὁ λόγος
 ATER λόγος BDM | 12 ἐραστὰς ATERM Σ^{arm} ἀρετὰς BD πρὸς ἐραστὰς
 > A | 12/13 καὶ γὰρ — ἐπὶνθει ATERM Σ^{arm} > BDA | 14 δὲ TERBDM
 Σ^{arm} δὲ ὑπὲρ τῆς εἰς χν πίστεως A pro martyrio A | καὶ φοικτὰς ATER καὶ
 φοικτὰς τε BD φοικτὰς τε M | 15 μοι BDM τῇ μοι ATER | 17 μονο-
 μάχοις II πορνοβοσχοῖς Σ^{arm} uel crudelissimis gladiatoribus uel impudicissimis
 lenonibus A | 18 πρὸς BDM εἰς ATER

2 αὐτὴν BDM αὐτῇ ATER | 3 ἀποσοβῶν ATER ἀνασοβῶν BDM

- 532 πλείστον ἔλεον καὶ φιλανθρωπίαν εἰς αὐτὴν ἐνδεικνύμενος, ἣ δὲ τῆς
 5 περὶ αὐτὴν συμπαθείας ἀποδεξαμένη τὸν ἄνδρα θαρρεῖν παρακαλεῖ-
 εται· ἐξαιτήσεσθαι γὰρ αὐτὸν ἀπελθοῦσαν παρὰ τοῦ ἑαυτῆς κυρίου
 καὶ οὐκ εἰς μακρὸν τῶν εἰς αὐτὴν πεπραγμένων τὴν ἀμοιβὴν ἀπο-
 τίσειν αὐτῷ. ταῦτα δ' εἰποῦσαν γενναίως τὴν ἔξοδον ὑποστῆραι, 4
 10 καὶ μέχρι κορυφῆς ἤρεμα καὶ κατὰ βραχὺ περιχυθείσης αὐτῇ. καὶ 5
 ὁ μὲν τῆς αἰοιδίμου κόρης τοιοῦτος κατηγώνιστο ἄθλος· οὐ μακρὸν
 δὲ χρόνον διαλιπὼν ὁ Βασιλείδης ὄρκον διὰ τινα αἰτίαν πρὸς τῶν
 συστρατιωτῶν αἰτηθεὶς, μὴ ἐξεῖναι αὐτῷ τὸ παράπαν ὀμνῆναι διεβε-
 βαιούτο· Χριστιανὸν γὰρ ὑπάρχειν καὶ τοῦτο ἔμφανῶς ὁμολογεῖν. παί-
 15 ξειν μὲν οὖν ἐνομιζέτο τέως τὰ πρῶτα, ὡς δ' ἐπιμόνως ἀπισχορῖζετο,
 ἄγεται ἐπὶ τὸν δικαστήν· ἐφ' οὗ τὴν ἐνστασιν ὁμολογήσας, δεσμοῖς
 παραδίδοται. τῶν δὲ κατὰ θεὸν ἀδελφῶν ὡς αὐτὸν ἀφικνουμένων 6
 καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἀθρόας καὶ παραδόξου ταύτης ὀρμῆς πυνθανομέ-
 νων, λέγεται εἰπεῖν ὡς ἄρα Ποταμίαινα τρισὶν ὕστερον ἡμέραις τοῦ
 20 μαρτυρίου νύκτωρ ἐπιστάσα, στέφανον αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ περιδεῖσα
 εἶη φαίη τε παρακεκληθένα χάριν αὐτοῦ τὸν κύριον καὶ τῆς ἀξιώσεως
 τετηχημέναι οὐκ εἰς μακρὸν τε αὐτὸν παραλήψεσθαι. ἐπὶ τούτοις
 τῶν ἀδελφῶν τῆς ἐν κυρίῳ σφραγίδος μεταδόντων αὐτῷ, τῇ μετέ-
 25 πέιτα ἡμέρᾳ τῷ τοῦ κυρίου διαπρέψας μαρτυρίῳ τὴν κεφαλὴν ἀπο-
 τέμνεται. καὶ ἄλλοι δὲ πλείους τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἀθρόως 7
 τῷ Χριστοῦ λόγῳ προσελθεῖν κατὰ τοὺς δηλουμένους ἰστοροῦνται,
 ὡς δὴ καθ' ὕπνου τῆς Ποταμιάνης ἐπιφανείσης καὶ προσκεκλημένης
 αὐτούς. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὧδε ἐχέτω·
- 534 Πάνταινον δὲ Κλήμης διαδεξάμενος, τῆς κατ' Ἀλεξάνδρειαν 6
 6 κατηχήσεως εἰς ἐκεῖνο τοῦ καιροῦ καθηγεῖτο, ὡς καὶ τὸν Ὁριγένην
 τῶν φοιτητῶν γενέσθαι αὐτοῦ. τὴν γέ τοι τῶν Στρωματέων

534, 3—6 Clem. Strom. 1, 144

ATERBDM Σ^{arm} A

6 ἐξαιτήσεσθαι RBD ἐξαιτήσασθαι ATEM | 10 βραχὺ BDM μικρὸν ATER
 | 16 δεσμοῖς ΠA βασάνους Σ^{arm} | 19 ὕστερον ΠA πρότερον Σ^{arm} | 26 δη-
 λουμένους BDM δεδηλωμένους ATER | 27 καὶ TERBDM καὶ ἐπὶ τὸν θεῖον
 λόγον A cum Worte Christi Σ^{arm}

3 τῶν φοιτητῶν γενέσθαι αὐτοῦ BDM τῶν φοιτητῶν αὐτοῦ γενέσθαι T¹ *ipsius*
discipulus Clementis A vgl. Pamphilos Apologie Phot. bibl. 118 p. 92^b 28 τῶν φοι-
 τητῶν αὐτοῦ παῖδα ὄντα γενέσθαι A ἔτι παῖδα ὄντα τῶν φοιτητῶν αὐτοῦ γενέσθαι
 Trm [Tem ausradirt], ER παῖδα ὄντα bezeugt Σ^{arm} | στρωματέων BDM στρω-
 ματέων αὐτοῦ ATER

534 πραγματείαν ὁ Κλήμης ὑπομνηματιζόμενος, κατὰ τὸ πρῶτον σύγ-
5 γραμμα χρονικὴν ἐκθέμενος γραφήν, εἰς τὴν Κομόδου τελευτὴν περι-
γράφει τοὺς χρόνους, ὡς εἶναι σαφές ὅτι κατὰ Σενήρον αὐτῷ πεπό-
νητο τὰ σπονδάσματα, οὗ τοὺς χρόνους ὁ παρὼν ἰστορεῖ λόγος.

Ἐν τούτῳ καὶ Ἰούδας, συγγραφέων ἕτερος, εἰς τὰς παρὰ τῷ Ζ' 7
Δανιὴλ ἑβδομήκοντα ἑβδομάδας ἐγγράφως διαλεχθεῖς, ἐπὶ τὸ δέκατον
10 τῆς Σενήρον βασιλείας ἴστησιν τὴν χρονογραφίαν· ὅς καὶ τὴν θρυ-
λουμένην τοῦ ἀντιχρίστου παρουσίαν ἤδη τότε πλησιάζειν ᾤετο·
οὕτω σφοδρῶς ἢ τοῦ καθ' ἡμῶν τότε διωγμοῦ κινήσεις τὰς τῶν
πολλῶν ἀνατεταράχει διανοίας.

Ἐν τούτῳ δὲ τῆς κατηχήσεως ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας τοῦτον Ἡ 8 1
15 ἐπιτελοῦντι τῷ Ὠριγένει πρῶτά τι πέπρακται φρονὸς μὲν ἀτελοῦς
καὶ νεανικῆς, πιστεῶς γε μὴν ὁμοῦ καὶ σωφροσύνης μέγιστον δείγμα
περιέχον. τὸ γὰρ >εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνοούχισαν ἕαν- 2
>τοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν < ἀπλούστερον καὶ νεανι-
κώτερον ἐκλαβόν, ὁμοῦ μὲν σωτήριον φωνὴν ἀποπληροῦν οἰόμενος,
20 ὁμοῦ δὲ καὶ διὰ τὸ νέον τὴν ἡλικίαν ὄντα μὴ ἀνδράσι μόνον, καὶ
γυναῖξι δὲ τὰ θεῖα προσομιλεῖν, ὡς ἂν πᾶσαν τὴν παρὰ τοῖς ἀπίστοις
αἰσχρᾶς διαβολῆς ὑπόνοιαν ἀποκλείσειεν, τὴν σωτήριον φωνὴν ἔργοις
ἐπιτελέσαι ὀρμήθη, τοὺς πολλοὺς τῶν ἀμφ' αὐτὸν γνωρίμων δια-
536 λαθεῖν φροντίσας. οὐκ ἦν δὲ ἄρα δυνατόν αὐτῷ καίπερ βουλομένῳ 3
τοσοῦτον ἔργον ἐπιζούψασθαι. γνούς δὴτα ὕστερον ὁ Δημήτριος,
ἅτε τῆς αὐτόθι παροικίας προεστώς, εὖ μάλα μὲν αὐτὸν ἀποθανυμάζει
τοῦ τολμήματος, τὴν δὲ γε προθυμίαν καὶ τὸ γνήσιον αὐτοῦ τῆς
5 πίστεως ἀποδεξάμενος, θαρρεῖν παρακελεύεται, καὶ νῦν μᾶλλον ἔχεσθαι
αὐτὸν τοῦ τῆς κατηχήσεως ἔργου παρορμῆ. ἀλλὰ τότε μὲν οὗτος 4
τοιούτος τις ἦν· οὐ μακροῖς δὲ χρόνοις ὕστερον ὁ αὐτὸς ὄρων εὖ
πράττοντα μέγαν τε καὶ λαμπρὸν καὶ παρὰ πᾶσιν ὄντα βεβοημένον,
ἀνθρώπινόν τι πεπονθώς, τοῖς ἀνὰ τὴν οἰκονομένην ἐπισκόποις κατα-
10 γράφειν ὡς ἀτοπωτάτου τοῦ πραχθέντος ἐπειράτο, ὅτε τῶν κατὰ
Παλαιστίνην οἱ μάλιστα δόκιμοι καὶ διαπρέποντες Καισαρείας τε καὶ

17/18 Matth. 19, 12

ATERBDMΣ^{arm} A

9 ἑβδομήκοντα ΠΣ^{arm} > A | 12 καθ' ἡμῶν τότε BDM τότε καθ' ἡμῶν
ATER | 13 ἀνατεταράχει ATER ἀνετάραττεν DM ἀνετάραττε B | 15 πέ-
πρακται BDM διαπέπρακται ATER | 16 γε μὴν BD > M¹ δὲ AMe aber
Σ^{arm} τε TER | ὁμοῦ TERBDM ὁμοῦ A > Σ^{arm} | καὶ > A

5 θαρρεῖν BDMΣ^{arm} θαρρεῖν αντίκα αντίκα, das zweite getilgt, A θαρρεῖν
ἀντίκα R θαρρεῖν μὲν αντίκα TE

- 536 Ἱεροσολύμων ἐπίσκοποι πρεσβείων τὸν Ὠριγένην καὶ τῆς ἀνωτάτω
 τιμῆς ἄξιον εἶναι δοκιμάσαντες, χεῖρας εἰς πρεσβυτέριον αὐτῷ τεθεί-
 κασιν. τηριζαῦτα δ' οὖν εἰς μέγα δόξης προελθόντος ὄνομά τε 5
 15 παρὰ τοῖς πανταχῇ πᾶσιν ἀνθρώποις καὶ κλέος ἀρετῆς καὶ σοφίας
 οὐ σμικρὸν κτησαμένον, μηδεμιᾶς ἄλλης εὐπορῶν ὁ Δημήτριος κατη-
 γορίας, τῆς πάλαι ἐν παιδί γεγονίας αὐτῷ πράξεως δεινὴν ποιεῖται
 διαβολήν, συμπεριλαβεῖν τολμήσας ταῖς κατηγορίας τοὺς ἐπὶ τὸ
 πρεσβυτέριον αὐτὸν προάξαντας. ταῦτα μὲν οὖν μικρὸν ἐπράχθη 6
 20 ὕστερον· τότε γε μὴν ὁ Ὠριγένης ἐπὶ τῆς Ἀλεξανδρείας τὸ τῆς θείας
 διδασκαλίας ἔργον εἰς ἅπαντας ἀφυλάκτως τοὺς προσιόντας νύκτωρ
 καὶ μεθ' ἡμέραν ἐπετέλει, τοῖς θεοῖς ἀόκνως μαθήμασιν καὶ τοῖς ὡς
 αὐτὸν φοιτῶσιν τὴν πᾶσαν ἀνατιθεὶς σχολήν.
 Ἐπὶ δέκα δὲ καὶ ὀκτῶ ἔτεσιν τὴν ἀρχὴν ἐπικρατήσαντα Σενηρόν 7
 25 Ἀντωνίνος ὁ παῖς διαδέχεται. ἐν τούτῳ δὲ τῶν κατὰ τὸν διωγ-
 μὸν ἀνδρισαμένων καὶ μετὰ τοὺς ἐν ὁμολογίαις ἀγῶνας διὰ προνοίας
 θεοῦ πεφυλαγμένων εἰς τις ὄν Ἀλέξανδρος, ὃν ἀρτίως ἐπίσκοπον
 τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐκκλησίας ἐδηλώσαμεν, οἷα ταῖς ὑπὲρ Χριστοῦ
 538 διαπρέφας ὁμολογίαις, τῆς δηλωθείσης ἐπισκοπῆς ἀξιούται, ἔτι Ναρ-
 κίσσον, ὃς ἦν αὐτοῦ πρότερος, περιόντος τῷ βίῳ. πολλὰ μὲν οὖν 9 1
 καὶ ἄλλα παράδοξα οἱ τῆς παροιχίας πολῖται ὡς ἐκ παραδόσεως τῶν
 κατὰ διαδοχὴν ἀδελφῶν τοῦ Ναρκίσσον μνημονεύουσιν, ἐν οἷς καὶ
 5 τοιούδε τι θαῦμα δι' αὐτοῦ γεγονὸς ἰστοροῦσιν. κατὰ τὴν μεγάλην 2
 ποτὲ τοῦ πάσχα διανυκτέρευσιν τοῦλαιὸν φασιν τοῖς διακόνοις ἐπι-
 λιπεῖν· ἐφ' ᾧ τὸ πᾶν πλῆθος δεινῆς ἀθυμίας διαλαβούσης, τὸν Νάρ-
 κίσσον τοῖς τὰ φῶτα παρασκευάζουσιν ἐπιτάξαι ὕδωρ ἀνιμῆσαντας
 ὡς αὐτὸν κομεισθαι. τούτου δὲ ἅμα λόγῳ πραχθέντος, ἔπεν- 3
 10 ξάμενον τῷ ὕδατι, ἐγγέαι κατὰ τῶν λύχνων πίστει τῇ εἰς τὸν κύριον
 γνησίᾳ παρακελεύσασθαι· ποιησάντων δὲ καὶ τοῦτο, παρὰ πάντα
 λόγον δυνάμει παραδόξῳ καὶ θείᾳ μεταβαλεῖν ἐξ ὕδατος εἰς ἐλαίου
 ποιότητα τὴν φύσιν, παρά τε πλείστοις τῶν αὐτόθι ἀδελφῶν ἐπὶ

27/28 10—12

A TERBDM Σ^{arm} A

14 προελθόντος T¹BD προελθόντος αὐτοῦ AT^{cm}TrmERM | 19/20 μι-
 κρὸν ἐπράχθη ὕστερον ATER σμικρὸν ἐπράχθη ὕστερον Mem σμικρὸν [aus μικρὸν
 corr. De] ὕστερον ἐπράχθη BD ὕστερον M¹ | 21 ἅπαντας B, D¹ corr., M πᾶν-
 τας ATERD¹ | 22 ἐπετέλει ATER ἐτέλει BDM

1 ὁμολογίαις T¹BDMΣ^{arm} ὁμολογίαις κατὰ τὸν τοῦ διωγμοῦ καιρὸν AT^{cm}ER
 | 9 ὡς TERBDMΣ^{arm}A ἐκ τινος παρακειμένου φρέατος ὡς A | κομεισθαι
 ATER κομίσαι BDM | 13 ποιότητα ΠΣ^{arm} πύότητα A

538 μήκιστον ἐξ ἐκείνου καὶ εἰς ἡμᾶς βραχύ τι δείγμα τοῦ τότε θαύματος
 15 φυλαχθῆναι. ἄλλα τε πλείστα περὶ τοῦ βίου τοῦδε τοῦ ἀνδρός 4
 μνήμης ἄξια καταλέγουσιν, ἐν οἷς καὶ τοιούδε τι. τὸ εὔτονον
 αὐτοῦ καὶ στερορὸν τοῦ βίου φαῦλοί τινες ἀνθρωπίσκοι μὴ οἰοί τε
 φέρειν, δεῖ τοῦ μὴ δίκην ὑποσχεῖν ἀλόγως, διὰ τὸ μυρία κακὰ
 ἑαυτοῖς συνεγνωκέναι, συσκευὴν κατ' αὐτοῦ προλαβόντες συρράπτου-
 20 σιν καὶ τινα δεινὴν καταχέουσιν αὐτοῦ διαβολήν. εἶτα πιστούμενοι 5
 τοὺς ἀκροωμένους, ὅρκους ἰβεβαίον τὰς κατηγορίας, καὶ ὁ μὲν, ἢ
 μὴν ἀπόλοιτο περὶ, ὠμνεν, ὁ δέ, ἢ μὴν σκαιᾶ νόσφ δαπανηθεῖη τὸ
 σῶμα, ὁ δὲ τρίτος, ἢ μὴν τὰς ὁράσεις πληρωθεῖη· ἀλλ' οὐδ' οὕτως
 αὐτοῖς, καίπερ ὁμνύουσιν, τῶν πιστῶν τις προσεῖχε τὸν νοῦν διὰ
 25 τὴν εἰς πάντας λάμπουσαν ἐκ τοῦ παντός σωφροσύνην τε καὶ πανά-
 ρετον ἀγωγὴν τοῦ Ναρκίσσου. αὐτός γε μὴν τὴν τῶν εἰρημίων 6
 μηδαμῶς ὑπομένων μοχθηρίαν καὶ ἄλλως ἐκ μακροῦ τὸν φιλόσοφον
 ἀσπαζόμενος βίον, διαδράς πᾶν τὸ τῆς ἐκκλησίας πλήθος, ἐν ἐρημίαις
 καὶ ἀφανέσιν ἀγροῖς λανθάνων πλείστοις ἔτεσιν διέτριβεν. ἀλλ' 7
 540 οὐ καὶ ὁ τῆς δίκης μέγας ὀφθαλμὸς ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις ἤρμεναι,
 μετῆι δὲ ὡς τάχιστα τοὺς ἀσεβεῖς αἰς καθ' ἑαυτῶν ἐπιπορευόντες
 κατεδήσαντο ἀραις. ὁ μὲν οὖν πρῶτος, ἐκ μηδεμιᾶς προφάσεως
 ἀπλῶς οὕτως, μικροῦ διαπεσόντος ἐφ' ἧς κατέμενεν οἰκίας σπινθη-
 5 ρος, νύκτωρ ὑφαφθείσης ἀπάσης, παγγενεὶ καταφλέγεται· ὁ δὲ ἀδρόως
 τὸ σῶμα ἐξ ἄκρων ποδῶν ἐπὶ κεφαλὴν ἧς αὐτὸς προσετίμησεν ἑαυτῷ
 νόσον λίμπλαται· ὁ δὲ τρίτος τὰς τῶν προτέρων συνιδῶν ἐκβάσεις 8
 καὶ τοῦ πάντων ἐφόρον θεοῦ τρέσας τὴν ἀδιάδραστον δίκην, ὁμο-
 λογεῖ μὲν τοῖς πᾶσιν τὰ κοινῇ σφίσι αὐτοῖς ἐσκενωρημένα, τοσαύ-
 10 ταις δὲ κατετρέχετο μεταμελόμενος οἰμωγαῖς δακρῶν τε ἐς τοσοῦ-
 τον οὐκ ἀπέλιπεν, ἕως ἄμφω διεφθάρη τὰς ὄψεις. καὶ οἶδε μὲν
 τῆς ψευδολογίας τοιαύτας ὑπέσχον τιμωρίας· τοῦ δὲ Ναρκίσσου ἀνα- I 10
 κευρηκτότος καὶ μηδαμῶς ὄπῃ ὦν τυγχάνοι, γνωσσομένον, δόξαν
 τοῖς τῶν ὁμόρων ἐκκλησιῶν προσεστῶσιν, ἐφ' ἑτέρου μετίσιν ἐπισκό-
 15 που χειροτονίαν· Δίος τούτω ὄνομα ἦν· ὃν οὐ πολὺν προστάντα
 χρόνον Γερμανίων διαδέχεται, καὶ τοῦτον Γόρδιος· καθ' ὃν ὥσπερ
 ἐξ ἀναβιώσεως ἀφανείς ποθεν ὁ Νάρκισσος αὐθις ὑπὸ τῶν ἀδελ-
 φῶν ἐπὶ τὴν προστασίαν παρακαλεῖται, μειζόνως ἔτι μᾶλλον τῶν
 20 πάντων ἀγασθέντων αὐτὸν τῆς τε ἀναχωρήσεως ἕνεκα καὶ τῆς φιλο-
 σοφίας καὶ ἐφ' ἅπασιν δι' ἣν παρὰ τοῦ θεοῦ κατηξίωτο ἐκδίκη-

ATERBDM Σ^{arm} A

19 συνεγνωκέναι ERBDM γρ συνεγνωκέναι Tem συνειδέναι AT¹ γρ συνειδέναι E¹m

1 οὐ καὶ ATM οὐ E¹ οὐχ' E^cR οὐκα D¹ οὐκ εἶ BDe | ἤρμεν BD

540 **σιν.** καὶ δὴ μηκέθ' οἶον τε ὄντος λειτουργεῖν διὰ λιπαρὸν γῆρας, **ΓΑ 11 1**
 τὸν εἰρημένον Ἀλέξανδρον, ἐπίσκοπον ἐτέρας ὑπάρχοντα παροικίας,
 οἰκονομία θεοῦ ἐπὶ τὴν ἅμα τῷ Ναρκίσσῳ λειτουργίαν ἐκάλει κατὰ
 ἀποκάλυψιν νύκτωρ αὐτῷ δι' ὄραματος φανεῖσαν. ταύτη δ' οὖν, **2**
 25 ὡς κατὰ τι θεοπρόπιον, ἐκ τῆς Καππαδοκῶν γῆς, ἔνθα τὸ πρῶτον
 τῆς ἐπισκοπῆς ἤξιωτο, τὴν πορείαν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα εὐχῆς καὶ
 τῶν τόπων ἱστορίας ἔνεκεν πεποιημένον φιλοφρονέστατα οἱ τῆδε
 ὑπολαβόντες οὐκέτ' οἴκαδε αὐτῷ παλιωστειν ἐπιτρέπουσιν καθ' ἐτέ-
 542 ραν ἀποκάλυψιν καὶ αὐτοῖς νύκτωρ ὀφθεῖσαν μίαν τε φωνὴν σαφε-
 στάτην τοῖς μάλιστα αὐτῶν σπονδαίοις χρήσασαν· ἐδήλον γὰρ προ-
 ελθόντας ἔξω πυλῶν τὸν ἐκ θεοῦ προωρισμένον αὐτοῖς ἐπίσκοπον
 ὑποδέξασθαι· τοῦτο δὲ πράξαντες, μετὰ κοινῆς τῶν ἐπισκόπων, οἱ
 5 τὰς πέριξ διεῖπον ἐκκλησίας, γνώμης ἐπάναγκες αὐτὸν παραμένειν
 βιάζονται. μνημονεύει γέ τοι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀλέξανδρος ἐν ἰδίαις **3**
 ἐπιστολαῖς ταῖς πρὸς Ἀντιοίτας, εἰς ἔτι νῦν παρ' ἡμῖν σοφζομέναις,
 τῆς Ναρκίσσου σὺν αὐτῷ προεδρίας, ταῦτα κατὰ λέξιν ἐπὶ τέλει
 γράφων τῆς ἐπιστολῆς

10 ἄσπάζεταιται ὑμᾶς Νάρκισσος ὁ πρὸ ἐμοῦ διέπων τὸν τόπον τῆς
 ἐπισκοπῆς τὸν ἐνθάδε καὶ νῦν συνεξεταζόμενός μοι διὰ τῶν εὐχῶν,
 ὅτις ἔτι ἠνυχῶς, παρακαλῶν ὑμᾶς ὁμοίως ἐμοὶ ὁμοφρονῆσαι.

καὶ ταῦτα μὲν οὕτως εἶχεν· τῆς δὲ κατ' Ἀντιόχειαν ἐκκλησίας, **4**
 Σεραπίωνος ἀναπανσαμένου, τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται Ἀσκληπιάδης,
 15 ἐν ταῖς κατὰ τὸν διωγμὸν ὁμολογίαις διαπρέφας καὶ αὐτός. μέμ- **5**
 νηται καὶ τῆς τούτου καταστάσεως Ἀλέξανδρος, Ἀντιοχεῦσιν γρά-
 φων ὧδε

Ἀλέξανδρος, δοῦλος καὶ δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῇ μακαρίᾳ
 Ἀντιοχέων ἐκκλησίᾳ ἐν κυρίῳ χαίρειν. ἐλαφρὰ μοι καὶ κοῦφα τὰ
 20 δεσμὰ ὁ κύριος ἐποίησεν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς εἰρκετῆς πνθομένῳ
 τῆς ἁγίας ὑμῶν τῶν Ἀντιοχέων ἐκκλησίας κατὰ τὴν θείαν πρόνοιαν

22 536, 27 ff.

18 Philem. 1

ATERBDM Σarm A

28 ὑπολαβόντες T¹BDM A ὑπολαβόντες ἀδελφοὶ ATcmER Σarm | αὐτῷ
 παλιωστειν BDM παλιωστειν αὐτῷ ATE πάλιν νοστειν αὐτῷ R Σarm

12 hundredundneunxehh Σarm | 19 ἀντιοχέων ἐκκλησία BDM ἐκκλησία
 ἀντιοχέων ATER | 20 πνθομένῳ BDM πνθομένῳ μοι ATER

542 Ἀσκληπιάδην τὸν ἐπιτηδεϊότατον κατ' ἀξίαν τὴν πίστιν τῆς ἐπισκο-
πῆς ἐγκρατισμένον.

ταύτην δὲ τὴν ἐπιστολὴν σημαίνει διὰ Κλήμεντος ἀπεσταλκέναι, 6
25 πρὸς τῷ τέλει τοῦτον γράφων τὸν τρόπον

544 >ταῦτα δὲ ὑμῖν, κύριοί μου ἀδελφοί, τὰ γράμματα ἀπέστειλα διὰ
>Κλήμεντος τοῦ μακαρίου πρεσβυτέρου, ἀνδρὸς ἐναρέτου καὶ δοκίμου,
>ὄν ἴστε καὶ ὑμεῖς καὶ ἐπιγνώσεσθε· ὅς καὶ ἐνθάδε παρὼν κατὰ τὴν
>πρόνοιαν καὶ ἐπισκοπὴν τοῦ δεσπότου, ἐπεστήριξέν τε καὶ ἠΰξησεν
>τὴν τοῦ κυρίου ἐκκλησίαν.

Τοῦ μὲν οὖν Σεραπίωνος τῆς περὶ λόγους ἀσκήσεως καὶ ἄλλα IB 12 1
5 μὲν εἰκὸς σφῆζεσθαι παρ' ἑτέροις ὑπομνήματα, εἰς ἡμᾶς δὲ μόνον
κατήλθεν τὰ Πρὸς Δόμνον, ἐκπεπωκότα τινὰ παρὰ τὸν τοῦ διωγ-
μοῦ καιρὸν ἀπὸ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἐπὶ τὴν Ἰουδαϊκὴν ἐθελο-
θηροσείαν, καὶ τὰ Πρὸς Πόντιον καὶ Καρικόν, ἐκκλησιαστικούς ἀνδρας,
καὶ ἄλλαι πρὸς ἑτέρους ἐπιστολαί, ἕτερός τε συντεταγμένος αὐτῷ 2
10 λόγος Περὶ τοῦ λεγομένου κατὰ Πέτρον εὐαγγελίου, ὃν πεποιήται
ἀπελέγχων τὰ ψευδῶς ἐν αὐτῷ εἰρημένα διὰ τινος ἐν τῇ κατὰ Ῥωσσοῦν
παροιμία προσάσει τῆς εἰρημένης γραφῆς εἰς ἑτεροδόξους διδασκαλίας
ἀποκείλαντας· ἀφ' οὗ εὐλογον βραχείας παραθέσθαι λέξεις, δι' ὧν
ἦν εἶχεν περὶ τοῦ βιβλίου γνώμην προτιθήσιν, οὕτω γράφων

15 >ἡμεῖς γάρ, ἀδελφοί, καὶ Πέτρον καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους 3
>ἀποδεχόμεθα ὡς Χριστόν, τὰ δὲ ὀνόματι αὐτῶν ψευδελίγραφα ὡς
>ἔμπειροι παραιτούμεθα, γινώσκοντες ὅτι τὰ τοιαῦτα οὐ παρελά-
>βομεν. ἐγὼ γάρ γενόμενος παρ' ὑμῖν, ὑπενόουν τοὺς πάντας ὀρθῆ 4
>πίστει προσφέρεσθαι, καὶ μὴ διελθὼν τὸ ὑπ' αὐτῶν προφερόμενον
20 >ὀνόματι Πέτρον εὐαγγέλιον, εἶπον ὅτι εἰ τοῦτό ἐστιν μόνον τὸ δο-
>κῶν ὑμῖν παρέχειν μικροψυχίαν, ἀναγινωσκέσθω· νῦν δὲ μαθὼν ὅτι
>αἰρέσει τινὶ ὁ νοῦς αὐτῶν ἐφώλεεν, ἐκ τῶν λεχθέντων μοι, σπου-

2/3 vgl. Act. 15, 41 — 15/16 vgl. Matth. 10, 40

ATERBDM Σ^{arm} A

24 ἀπεσταλκέναι BDM Σ^{arm} A ἐπεσταλκέναι ATER

3 καὶ ATERM Hieronym. de uir. ill. 38 *domini* oder *dei* A HSS $\overline{\chi\nu}$ BD Σ^{arm}

| 6 *δόμνον* T durch Rasur corr., ERBDM A Hieronym. de uir. ill. 41 *δομνῖνον* AT¹
dominūne Σ^{arm} | 13 οὗ Randbemerkung der Genfer Ausgabe von 1612 ἤς II

22 ἐφώλεεν TERBM εἰ/φώλεεν D ἐνεφώλεεν A nach falscher Conjectur, Se-
rapion schrieb wohl ἐχώλεεν

- 544 >δάσω πάλιν γενέσθαι πρὸς ὑμᾶς, ὥστε, ἀδελφοί, προσδοκᾷτέ με ἐν
24 >τάχει. ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, καταλαβόμενοι ὅποιας ἦν αἰρέσεως ὁ Μαρ- 5
546 >κιανός, (ὅς) καὶ ἐαυτῷ ἐναντιοῦτο, μὴ νοῶν ἃ ἐλάλει, ἃ μαθήσεσθε
>ἐξ ὧν ὑμῖν ἐγράφη, ἐδυνήθημεν γὰρ παρ' ἄλλων τῶν ἀσκησάντων 6
>αὐτὸ τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον, τοῦτ' ἐστὶν παρὰ τῶν διαδόχων τῶν καταρ-
>ξαμένων αὐτοῦ, οὓς Δοκητὰς καλοῦμεν (τὰ γὰρ πλείονα φρονήματα
5 >ἐκείνων ἐστὶ τῆς διδασκαλίας), χρῆσάμενοι παρ' αὐτῶν διελθεῖν καὶ
>εὔρεῖν τὰ μὲν πλείονα τοῦ ὀρθοῦ λόγου τοῦ σωτῆρος, τινὰ δὲ προσ-
>διεσταλμένα, ἃ καὶ ὑπετάξαμεν ὑμῖν.<

καὶ ταῦτα μὲν τὰ Σεραπίωνος·

- τοῦ δὲ Κλήμεντος Στρωματεῖς, οἱ πάντες ὀκτώ, παρ' ἡμῖν σφ- 1Γ 13 1
10 ζονται, οὓς καὶ τοιαύτης ἡξίωσεν προγραφῆς >Τίτου Φλαβίου Κλήμεν-
>τος τῶν κατὰ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν γνωστικῶν ὑπομνημάτων 2
>στρωματεῖς, ἰσάριθμοί τε τούτοις εἶσιν οἱ ἐπιγεγραμμένοι Ὑποτυ-
>πώσεων αὐτοῦ λόγοι, ἐν οἷς ὀνομαστὶ ὡς διδασκάλου τοῦ Πανταίνου
μνημονεῖ ἐκδοχὰς τε αὐτοῦ γραφῶν καὶ παραδόσεις ἐκτέθειται·
15 ἔστιν δὲ αὐτῷ καὶ πρὸς Ἑλληνας λόγος ὁ Προτρεπτικὸς τρεῖς τε οἱ 3
τοῦ ἐπιγεγραμμένου Παιδαγωγοῦ καὶ >Τίς ὁ σφζόμενος πλούσιος·
οὕτως ἐπιγραφεῖς ἕτερος αὐτοῦ λόγος τὸ τε Περὶ τοῦ πάσχα σύγ-
γραμμα καὶ διαλέξεις Περὶ νηστείας καὶ Περὶ καταλαλιᾶς καὶ ὁ Προ-
τρεπτικὸς εἰς ὑπομονὴν ἢ πρὸς τοὺς νεοστὶ βεβαπτισμένους καὶ ὁ
20 ἐπιγεγραμμένος Κανὼν ἐκκλησιαστικὸς ἢ πρὸς τοὺς Ἰουδαΐζοντας,
ὃν Ἀλεξάνδρῳ τῷ δεδηλωμένῳ ἐπισκόπῳ ἀνατέθεικεν. ἐν μὲν 4
οὖν τοῖς Στρωματεῦσιν οὐ μόνον τῆς θείας κατάστροφωσιν πεποιήται
γραφῆς, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ' Ἑλλήσιν, εἴ τι ἄρα ὠφέλιμον ἐδόκει καὶ
548 αὐτοῖς εἰρησθαι, μνημονεῖ τῶν τε παρὰ τοῖς πολλοῖς δογμάτων,
τὰ Ἑλλήνων ὁμοῦ καὶ τὰ βαρβάρων ἀναπτύσσων καὶ ἔτι τὰς τῶν 5
αἰρεσιαρχῶν ψευδοδοξίας εὐθύνων, ἱστορίαν τε πολλὴν ἐξαπλοῖ, ὑπό-
θειςιν ἡμῖν πολυμαθοῦς παρέχων παιδείας. τούτοις ἅπασιν κατα-
5 μίγνυσθαι καὶ τὰ φιλοσόφων δόγματα, ὅθεν εἰκότως κατάλληλον τῇ

13/14 Zahn, Forsch. 3, 64

ATERBDM Σ^{arm} Δ

1 qui etiam Δ welcher Σ^{arm} καὶ Π | ἃ ἐλάλει ἃ BDMΣ^{arm} Δ ἃ ἐλάλει
ATER | 2 γὰρ vor Euseb falsch zugesetzt | 14 τε AT^rBD > T^rERM |
γραφῶν T^cM γράφων AT^rERBDΣ^{arm} Δ | ἐκτιθέμενος A | 18 διαλέξεις
ATERBD διάλεξις M Δ eine kurze Lehre Σ^{arm} | νηστείας Π Δ τοῦ πάσχα Σ^{arm}
| 19 ἢ ATERM > BDΣ^{arm} et alius Δ | 20 ἢ Π und ist geschrieben Σ^{arm}
item alius Δ

2 τὰ T^c auf Rasur, ERBDM τε A | τὰ > A

548 ὑποθέσει καὶ τὴν προγραφὴν τῶν Στρωματέων πεποιήται. κέ- 6
 χρηται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀπὸ τῶν ἀντιλεγόμενων γραφῶν μαρ-
 τυρίαις, τῆς τε λεγομένης Σολομῶνος Σοφίας καὶ τῆς Ἰησοῦ τοῦ
 Σιραχ καὶ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς τῆς τε Βαρναβᾶ καὶ Κλή-
 10 μεντος καὶ Ἰουδα, μνημονεύει τε τοῦ πρὸς Ἑλληνας Τατιανοῦ λόγον 7
 καὶ Κασσιανοῦ ὡς καὶ αὐτοῦ χρονογραφίαν πεποιημένον, ἔτι μὴν
 Φίλωνος καὶ Ἀριστοβούλου Ἰωσήπου τε καὶ Δημητρίου καὶ Εὐπο-
 λέμου, Ἰουδαίων συγγραφέων, ὡς ἂν τούτων ἀπάντων ἐγγράφως
 πρεσβύτερον τῆς παρ' Ἑλλήσιν ἀρχαιογονίας Μωσεία τε καὶ τὸ
 15 Ἰουδαίων γένος ἀποδειξάντων. καὶ ἄλλης δὲ πλείστης χρηστομα- 8
 θείας ἔμπλεοι οἱ δηλούμενοι τυγχάνουσι τοῦ ἀνδρὸς λόγοι ὧν ἐν
 τῷ πρώτῳ περὶ ἑαυτοῦ δηλοῖ ὡς ἔγγιστα τῆς τῶν ἀποστόλων γε-
 νομένου διαδοχῆς, ὑπισχνεῖται δ' ἐν αὐτοῖς καὶ εἰς τὴν Γένεσιν
 ὑπομνηματιεῖσθαι. καὶ ἐν τῷ λόγῳ δὲ αὐτοῦ τῷ Περὶ τοῦ πάσχα 9
 20 ἐκβιασθῆναι ὁμολογεῖ πρὸς τῶν ἐταίρων ἃς ἔτυχεν παρὰ τῶν
 ἀρχαίων πρεσβυτέρων ἀκηκοῶς παραδόσεις γραφῇ τοῖς μετὰ ταῦτα
 παραδοῦναι, μέμνηται δ' ἐν αὐτῷ Μελίτωνος καὶ Εἰρηναίου καὶ
 τινων ἑτέρων, ὧν καὶ τὰς διηγήσεις τέθειται.

Ἐν δὲ ταῖς Ὑποτυπώσειςιν ξυνελόντα εἰπεῖν πάσης τῆς ἐνδια- 14 1
 25 θήκων γραφῆς ἐπιτετημημένας πεποιήται διηγήσεις, μηδὲ τὰς ἀντι-
 λεγομένας παρελθόν, τὴν Ἰουδα λέγω καὶ τὰς λοιπὰς καθολικὰς
 ἐπιστολάς τὴν τε Βαρναβᾶ, καὶ τὴν Πέτρον λεγομένην Ἀποκά-
 550 λωψιν. καὶ τὴν πρὸς Ἑβραίους δὲ ἐπιστολὴν Παύλου μὲν εἶναι 2
 φησιν, γεγράφθαι δὲ Ἑβραίοις Ἑβραϊκῇ φωνῇ, Λουκᾶν δὲ φιλοτίμως
 αὐτὴν μεθερμηνεύσαντα ἐκδοῦναι τοῖς Ἑλλήσιν, ὅθεν τὸν αὐτὸν
 χροῶτα εὐρίσκεισθαι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ταύτης τε τῆς ἐπιστολῆς
 5 καὶ τῶν Πράξεων· μὴ προγεγράφθαι δὲ τὸ Παῦλος ἀπόστολος· 3
 εἰκότως· Ἑβραίοις γάρ, φησίν, ἐπιστέλλων πρόληψιν ελληφόσιν
 κατ' αὐτοῦ καὶ ὑποπεύουσι αὐτόν, συνετώς πάνν οὐκ ἐν ἀρχῇ
 ἀπέτρεψεν αὐτούς, τὸ ὄνομα θεῖς. εἶτα ὑποβάς ἐπιλέγει 4

ἢ ἤδη δέ, ὡς ὁ μακάριος ἔλεγεν πρεσβύτερος, ἐπεὶ ὁ κύριος, ἀπό-

10/11 Clem. strom. 1, 101 — 12/13 strom. 1, 72. 150. 147. 141. 153 —
 16—18 strom. 1, 11 — 18/19 strom. 3, 95. 4, 3. 6, 168 — 19—23 Zahn,
 Forschungen 3, 32 — 24—S. 550, 1 Zahn, Forschungen 3, 65
 1—14 Zahn, Forschungen 3, 71

ATERBDM Σ arm A

9 καὶ τῆς πρὸς — ἐπιστολῆς > A | 10 τε AT¹RBD τε καὶ T^cE καὶ
 M | 15 Ἰουδαίων BDM τῶν Ἰουδαίων ATER | 20 ἐταίρων AT^rR, B über-
 geschrieben, A ἑτέρων T¹EB¹DM (von) einem anderen Σ arm

550 >στολος ὢν τοῦ παντοκράτορος, ἀπεστάλη πρὸς Ἑβραίους, διὰ
11 >μετριότητα ὁ Παῦλος, ὡς ἂν εἰς τὰ ἔθνη ἀπεσταλμένος, οὐκ ἐγγρά-
>φει ἑαυτὸν Ἑβραίων ἀπόστολον διὰ τε τὴν πρὸς τὸν κύριον τιμὴν
>διὰ τε τὸ ἐκ περιοσίαις καὶ τοῖς Ἑβραίοις ἐπιστέλλειν, ἐθνῶν
>κῆρυχα ὄντα καὶ ἀπόστολον<.

15 αὐτῆς δ' ἐν τοῖς αὐτοῖς ὁ Κλήμης βιβλίαις περὶ τῆς τάξεως 5
τῶν εὐαγγελίων παράδοσιν τῶν ἀνεκάθεν πρεσβυτέρων τέθειται,
τοῦτον ἔχουσαν τὸν τρόπον. προγεγράφθαι ἔλεγεν τῶν εὐαγγε-
λίων τὰ περιέχοντα τὰς γενεαλογίας, τὸ δὲ κατὰ Μάρκον ταύτην 6
ἔσχηκέναι τὴν οἰκονομίαν. τοῦ Πέτρον δημοσίᾳ ἐν Ῥώμῃ κηρύ-

20 ξαντος τὸν λόγον καὶ πνεύματι τὸ εὐαγγέλιον ἐξειπόντος, τοὺς
παρόντας, πολλοὺς ὄντας, παρακαλέσαι τὸν Μάρκον, ὡς ἂν ἀκολου-
θήσαντα αὐτῷ πόρωθεν καὶ μεμνημένον τῶν λεχθέντων, ἀναγρά-
φαι τὰ εἰρημένα· ποιήσαντα δέ, τὸ εὐαγγέλιον μεταδοῦναι τοῖς δεο-
μένοις αὐτοῦ· ὅπερ ἐπιγνόντα τὸν Πέτρον προτρεπτικῶς μήτε κω- 7

25 λῦσαι μήτε προτρέψασθαι. τὸν μέντοι Ἰωάννην ἔσχατον, συνιδόντα
ὅτι τὰ σωματικὰ ἐν τοῖς εὐαγγελίοις δεδήλωται, προτραπέντα ὑπὸ
τῶν γνωρίμων, πνεύματι θεοφορηθέντα πνευματικὸν ποιῆσαι εὐ-
αγγέλιον. τοσαῦτα ὁ Κλήμης. πάλιν δ' ὁ δηλωθεὶς Ἀλέξαν- 8
δρος τοῦ Κλήμεντος, ἅμα δὲ καὶ τοῦ Πανταίνου ἐν τινι πρὸς Ὁρι-
30 γένην ἐπιστολῇ μνημονεύει, ὡς δὴ γνωρίμων αὐτῷ γενομένων τῶν
ἀνδρῶν, γράφει δὲ οὕτως

552 >τοῦτο γὰρ καὶ θέλημα θεοῦ, ὡς οἶδας, γέγονεν ἵνα ἢ ἀπὸ προ-
>γόνων ἡμῖν φίλα μὲνη ἄσυλος, μᾶλλον δὲ θερμοτέρα ἢ καὶ βεβαι-
>οτέρα. πατέρας γὰρ ἴσμεν τοὺς μακαρίους ἐκείνους τοὺς προσδεύ- 9
>σαντας, πρὸς οὓς μετ' ὀλίγον ἐσόμεθα, Πάνταινον, τὸν μακάριον
5 >ἀληθῶς καὶ κύριον, καὶ τὸν ἱερὸν Κλήμεντα, κύριόν μου γενόμενον
>καὶ ὠφελήσαντά με, καὶ εἴ τις ἕτερος τοιοῦτος· δι' ὧν σὲ ἐγνωρίσα,
>τὸν κατὰ πάντα ἄριστον καὶ κύριόν μου καὶ ἀδελφόν<.

καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα·

10

ὁ γέ τοι Ἀδαμάντιος (καὶ τοῦτο γὰρ ἦν τῷ Ὁριγένει ὄνομα),
10 Ζεφυρίνου κατὰ τοῦσδε τοὺς χρόνους τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἦγον-

15—28 Zahn, Forschungen 3, 72

ATERBDM Σ^{arm} A

24 προτρεπτικῶς] πνευματικῶς Schw vgl. 140, 11

2 μὲνη BDM μείνη ATER | 9 γέ BDM μὲν ATER | ὄνομα BDM

ὄνομα AT¹ τοῦνομα TeER

552 μένου, ἐπιδημῆσαι τῇ Ῥώμῃ καὶ αὐτός που γράφει, λέγων >εὐξάμενος
 >τὴν ἀρχαιοτάτην Ῥωμαίων ἐκκλησίαν ἰδεῖν< ἐνθα οὐ πολὺ διατρί- 11
 φας, ἐπάνεισιν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ δὴ τὰ συνήθη τῆς κατη-
 χήσεως ἐνταῦθα μετὰ πάσης ἐπλήρου σπουδῆς, Δημητρίου τῶν τῆδε
 15 ἐπισκόπου ἔτι τότε παρορμῶντος αὐτὸν καὶ μόνον οὐχὶ ἀντιβολούν-
 τος ἀόκνως τὴν εἰς τοὺς ἀδελφούς ὠφέλειαν ποιεῖσθαι. ὁ δ' ὡς 1E 15
 ἑαυτὸν ἑώρα μὴ ἐπαρκοῦντα τῇ τῶν θείων βαθυτέρα σχολῇ τῇ τε
 ἐξετάσει καὶ ἐρμηναίᾳ τῶν ἱερῶν γραμμάτων καὶ προσέτι τῇ τῶν
 προσιόντων κατηχήσει μηδ' ἀναπνεῦσαι συγχωροῦντων αὐτῷ, ἐτέ-
 20 ρων ἐφ' ἑτέροις ἐξ ἕω καὶ μέχρις ἑσπέρας ἐπὶ τὸ παρ' αὐτῷ διδα-
 σκαλεῖον φοιτώντων, διανείμας τὰ πλήθη, τὸν Ἡρακλᾶν τῶν γνωρί-
 μων προκρίνας, ἔν τε τοῖς θείοις σπουδαῖον καὶ ἄλλως ὄντα λογίω-
 τатон ἄνδρα καὶ φιλοσοφίας οὐκ ἄμοιρον, κοινωὸν καθίστη τῆς
 κατηχήσεως, τῷ μὲν τὴν πρώτην τῶν ἄρτι στοιχειομένων εἰσαγω-
 25 γὴν ἐπιτρέφας, αὐτῷ δὲ τὴν τῶν ἐν ἕξει φυλάξας ἀκρόασιν.

Τοσαύτη δὲ εἰσήγετο τῷ Ὠριγένει τῶν θείων λόγων ἀπηκριβω- 1E 16 1
 μένη ἐξέτασις, ὡς καὶ τὴν Ἑβραϊδα γλῶτταν ἐκμαθεῖν τὰς τε παρὰ τοῖς
 554 Ἰουδαίοις φερομένας πρωτοτύπους αὐτοῖς Ἑβραίων στοιχείους γρα-
 φὰς κτῆμα ἴδιον ποιήσασθαι ἀνιχνεύσαι τε τὰς τῶν ἑτέρων παρὰ
 τοὺς ἑβδομήκοντα τὰς ἱερὰς γραφὰς ἐρμηνευκότων ἐκδόσεις καὶ τινὰς
 ἑτέρας παρὰ τὰς κατημαξενμένας ἐρμηνείας ἐναλλαττούσας, τὴν
 5 Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος, ἐφευρεῖν, ἃς οὐκ οἶδ' ὅθεν
 ἔκ τινων μυθῶν τὸν πάλαι λανθανούσας χρόνον ἀνιχνεύσας προή-
 γαγεν εἰς φῶς· ἐφ' ὧν διὰ τὴν ἀδηλόγητα, τίνος ἄρ' εἶεν οὐκ εἰδώς, 2
 αὐτὸ τοῦτο μόνον ἐπεσημῆματο ὡς ἄρα τὴν μὲν εὔροι ἐν τῇ πρὸς
 Ἀκτίοις Νικοπόλει, τὴν δὲ ἐν ἑτέρῳ τοιῷδε τόπῳ· ἔν γε μὴν τοῖς 3

26—8. 554, 18 Suid. Ὠριγένης

8. 9. 11—13 Vgl. Studi e Testi 5, 29

ATERBDMΣ^{arm}, Σ^e [von 26 an], A

12 ἀρχαιοτάτην Ῥωμαίων AM Ῥωμαίων ἀρχαιοτάτην BD Ῥωμαίων bezeugen
 Σ^{arm} A ἀρχαιοτάτην Ῥώμην T¹ ἀρχαιοτάτην Ῥώμησ T^c ER | 17 τε ATERΣ^{arm} A
 > BDM | 27 παρὰ τοῖς ATERΣ^e Σ^{arm} A παρ' αὐτοῖς BDM

5 nach ἄς + ἡ τῶν ἐπὶ M | 6/7 ἀνιχνεύσ ἀσπροήγαγεν εἰς φῶς BDM εἰς
 φῶς ἀνιχνεύσας προήγαγεν ATER Suid | 8 εὔροι ἐν TBDΣ^{arm} Σ^e A εὔροιεν E
 εὔροιεν ἐν ARM | 8/9 πρὸς ἀκτίοις AT¹ in Actio litore A Hieronym. praef.
 hom. Orig. de cant. cantic. [III p. 499] Studi e Testi 5, 29 πρὸς ἀκτίοις T^c M [vgl.
 Ps. Theodoret. in Aristeeas ed. Wendland p. 154, 13] προσαρκτίοις E πρὸς ἄρκτιον
 B, Dr (αφ auf Rasur) πρὸς ἀκτίω Tr, Re (α und ω auf Rasur), nicht übersetzt
 Σ^e Σ^{arm} | 9 τοῖωδε τόπῳ ARM τόπῳ τοιῷδε BD an einem anderen Platz
 Σ^e Σ^{arm} in aliis ... locis A τόπῳ Tr τοιῷδε τρόπῳ T¹ E

554 Ἐξαπλοῖς τῶν Φαλμῶν μετὰ τὰς ἐπισήμους τέσσαρας ἐκδόσεις οὐ
 11 μόνον πέμπτην, ἀλλὰ καὶ ἕκτην καὶ ἑβδόμην παραθεῖς ἐρμηνείαν, ἐπὶ
 μᾶς αὐθις σεσημειῶται ὡς ἐν Ἱεριχοῖ εὐρημένης ἐν πίθῳ κατὰ τοὺς
 χρόνους Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ Σεηήρου. ταύτας δὲ ἀπάσας ἐπὶ ταύτων 4
 συναγαγὼν διελὼν τε πρὸς κῶλον καὶ ἀντιπαραθεῖς ἀλλήλαις μετὰ καὶ
 15 αὐτῆς τῆς Ἑβραίων σημειώσεως, τὰ τῶν λεγομένων Ἐξαπλῶν ἡμῖν ἀντί-
 γραφα καταλέλοιπεν, ἰδίως τὴν Ἀκύλου καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος
 ἐκδοσὶν ἅμα τῇ τῶν ἑβδομήκοντα ἐν τοῖς Τετρασσοῖς ἐπισκευάσας.

Τῶν γε μὴν ἐρμηνευτῶν αὐτῶν δὴ τούτων ἰστέον Ἑβριωναῖον 12 17
 τὸν Σύμμαχον γεγονέναι· αἴρεσις δὲ ἐστὶν ἡ τῶν Ἑβριωναίων οὕτω
 20 καλουμένη τῶν τὸν Χριστὸν ἐξ Ἰωσήφ καὶ Μαρίας γεγονέναι φασκόν-
 556 των φιλὸν τε ἀνθρώπον ὑπειληφότων αὐτὸν καὶ τὸν νόμον χρῆναι
 Ἰουδαϊκώτερον φυλάττειν ἀπισχυριζομένων, ὡς πον καὶ ἐκ τῆς πρό-
 σθεν ἱστορίας ἐγνωμεν. καὶ ὑπομνήματα δὲ τοῦ Συμμάχου εἰς ἔτι
 νῦν φέρεται, ἐν οἷς δοκεῖ πρὸς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἀποτεϊνόμενος
 5 εὐαγγέλιον τὴν δεδηλωμένην αἴρεσιν κρατύνειν. ταῦτα δὲ ὁ Ὁρι-
 γένης μετὰ καὶ ἄλλων εἰς τὰς γραφὰς ἐρμηνειῶν τοῦ Συμμάχου
 σημαίνει παρὰ Ἰουλιανῆς τινος ἐληφέναι, ἣν καὶ φησὶν παρ' αὐτοῦ
 Συμμάχου τὰς βίβλους διαδέξασθαι.

Ἐν τούτῳ καὶ Ἀμβρόσιος τὰ τῆς Οὐαλεντίνου φρονῶν αἰρέσεως, 13 18 1
 10 πρὸς τῆς ὑπὸ Ὁριγένους πρεσβενομένης ἀληθείας ἐλεγχθεὶς καὶ ὡς
 ἂν ὑπὸ φωτὸς κατανασθῆις τὴν διάνοιαν, τῷ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
 ὀρθοδοξίας προστίθεται λόγῳ. καὶ ἄλλοι δὲ πλείους τῶν ἀπὸ παι- 2
 δείας, τῆς περὶ τὸν Ὁριγένην φήμης πανταχόσε βοωμένης, ἤεσαν ὡς
 αὐτόν, πείραν τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς λόγοις ἱκανότητος τάνδρὸς ληψό-
 15 μνοι· μνῆροι δὲ τῶν αἰρετικῶν φιλοσόφων τε τῶν μάλιστα ἐπιφανῶν
 οὐκ ὀλίγοι διὰ σπουδῆς αὐτῷ προσεῖχον, μόνον οὐχὶ πρὸς τοῖς θεοῖς
 καὶ τὰ τῆς ἕξωθεν φιλοσοφίας πρὸς αὐτοῦ παιδευόμενοι. εἰσῆγέν 3
 τε γὰρ ὅσους εὐφυνῶς ἔχοντας ἐώρα, καὶ ἐπὶ τὰ φιλόσοφα μαθήματα,
 γεωμετρίαν καὶ ἀριθμητικὴν καὶ ἄλλα προπαιδεύματα παραδιδόνς
 20 εἰς τε τὰς αἰρέσεις τὰς παρὰ τοῖς φιλοσόφοις προάγων καὶ τὰ παρὰ
 τούτοις συγγράμματα διηγούμενος ὑπομνηματιζόμενός τε καὶ θεωρῶν

2/3 254, 24 ff.

A TERBDM Σ^{arm}, Σ^e [-8], A

14 διελθὼν Σ^e Σ^{arm} Suid | 15 ἕξαπλῶν ἡμῖν BDM Suid ἡμῖν ἕξαπλῶν
 ATER | 17 τετρασσοῖς TERBD τρασσοῖς M τετραπλοῖς A Suid [Zonar.
 3, 109, 20] ἐν τοῖς τετρασσοῖς nicht übersetzt Σ^e Σ^{arm} | ἐπισκευάσας
 TERBDM Suid ἐπικατασκευάσας A

7 παρ' αὐτοῦ AT^c Tr ERBDM A παρὰ τοῦ T¹ Σ^e Σ^{arm} | 16 μόνον οὐχὶ
 ATER Σ^{arm} > BDM | 18 φιλόσοφα ATER A φιλόλογα BDM Σ^{arm}

556 εἰς ἕκαστα, ὥστε μέγαν καὶ παρ' αὐτοῖς Ἑλλήσιν φιλόσοφον τὸν
 ἄνδρα κηρύττεσθαι πολλοὺς δὲ καὶ τῶν ἰδιωτικωτέρων ἐνήγην ἐπὶ 4
 τὰ ἐγκύκλια γράμματα, οὐ μικρὰν αὐτοῖς ἔσεσθαι φάσκων ἐξ ἐκείνων
 25 ἐπιτηδειότητα εἰς τὴν τῶν θείων γραφῶν θεωρίαν [τε] καὶ παρασκευήν,
 ὅθεν μάλιστα καὶ ἐαυτῷ ἀναγκαίαν ἠγήσατο τὴν περὶ τὰ κοσμικὰ
 καὶ φιλόσοφα μαθήματα ἄσκησιν.

Μάρτυρες δὲ καὶ τῆς περὶ ταῦτα αὐτοῦ κατορθώσεως αὐτῶν 16 19 1
 Ἑλλήνων οἱ κατ' αὐτὸν ἠγμακότες φιλόσοφοι, ὧν ἐν συγγράμμασιν
 30 πολλὴν μνήμην εὔρομεν τοῦ ἀνδρός, τοτὲ μὲν αὐτῷ προσφωνούντων
 558 τοὺς ἐαυτῶν λόγους, τοτὲ δὲ ὡς διδασκάλῳ εἰς ἐπίκρισιν τοὺς ἰδίους
 ἀναφερόντων λόγους. τί δει ταῦτα λέγειν, ὅτε καὶ ὁ καθ' ἡμᾶς 2
 ἐν Σικελίᾳ καταστάς Πορφύριος συγγράμματα καθ' ἡμῶν ἐνστησά-
 μενος καὶ δι' αὐτῶν τὰς θείας γραφὰς διαβάλλειν πεπειραμένος τῶν
 5 τε εἰς αὐτὰς ἐξηγησαμένων μνημονεύσας, μηδὲν μηδαμῶς φαῦλον
 ἔγκλημα τοῖς δόγμασιν ἐπικαλεῖν δυνήθεις, ἀπορία λόγων ἐπὶ τὸ
 λουδορεῖν τρέπεται καὶ τοὺς ἐξηγητὰς ἐνδιαβάλλειν, ὧν μάλιστα τὸν
 Ὠριγένην ὃν κατὰ τὴν νέαν ἡλικίαν ἐγνωσκέναι φήσας, διαβάλλειν 3
 μὲν πειρᾶται, συνιστῶν δὲ ἄρα τὸν ἄνδρα ἐλάνθανεν, τὰ μὲν ἐπα-
 10 ληθεύων, ἐν οἷς οὐδ' ἑτέρως αὐτῷ λέγειν ἦν δυνατόν, τὰ δὲ καὶ
 ψευδόμενος, ἐν οἷς λήσεσθαι ἐνόμιζεν, καὶ τοτὲ μὲν ὡς Χριστιανοῦ
 κατηγοροῦν, τοτὲ δὲ τὴν περὶ τὰ φιλόσοφα μαθήματα ἐπίδοσιν αὐτοῦ
 διαγράφων. ἄκουε δ' οὖν ἃ φησιν κατὰ λέξιν

>τῆς δὲ μοχθηρίας τῶν Ἰουδαϊκῶν γραφῶν οὐκ ἀπόστασιν, λύσιν 4
 15 >δέ τινες εὔρειν προθυμηθέντες, ἐπ' ἐξηγήσεις ἐγράποντο ἀσυγκλώ-
 >στοι καὶ ἀναρμόστοι τοῖς γεγραμμένοις, οὐκ ἀπολογίαν μᾶλλον
 >ὑπὲρ τῶν ὀθνείων, παραδοχὴν δὲ καὶ ἔπαινον τοῖς οἰκείοις φερούσας.
 >αἰνίγματα γὰρ τὰ φανερώς παρὰ Μωσοεὶ λεγόμενα εἶναι κομπάσαντες
 >καὶ ἐπιθειάσαντες ὡς θεοπλάσματα πλήρη κρυφίων μυστηρίων διὰ τε
 20 >τοῦ τύφου τὸ κριτικὸν τῆς ψυχῆς καταγοητεύσαντες, ἐπάγουσιν
 >ἐξηγήσεις.

εἶτα μεθ' ἑτερά φησιν

5

ATERBDM Σ^{arm} Δ

25 τε streicht Schw

6 ἐπικαλεῖν TERM ἐπιβαλεῖν ABD | 7 ἐνδιαβάλλειν ATER διαβάλλειν
 BDM | 8/9 διαβάλλειν [διὰβαλεῖν M] — ἐλάνθανεν ABDM Σ^{arm} ἐν ταῦτῳ δὲ
 διαβάλλειν δοκῶν μᾶλλον αὐτὸν συνίστησιν TER | 13 διαγράφων AT¹M Σ^{arm}
 θανμάζων διαγράφων TeER θανμάζων καὶ διαγράφων BD *miratur* Δ

- 558 ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀτοπίας ἐξ ἀνδρῶς ᾧ καὶ γὰρ κομιδῇ νέος ὢν
 ἔτι ἐντετύχηκα, σφόδρα εὐδοκίμησαντος καὶ ἔτι δι' ὧν καταλέλοιπεν
 25 >συγγραμμάτων εὐδοκίμοῦντος, παρειλήφθω, Ὁριγένους, οὗ κλέος
 >παρὰ τοῖς διδασκάλοις τούτων τῶν λόγων μέγα διαδέδοται. ἀκροα- 6
 >τῆς γὰρ οὗτος Ἀμμωνίου τοῦ πλείστην ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις
 560 ἐπίδοσιν ἐν φιλοσοφίᾳ ἐσχηκότος γεγονώς, εἰς μὲν τὴν τῶν λόγων
 >ἐμπειρίαν πολλὴν παρὰ τοῦ διδασκάλου τὴν ὀφέλειαν ἐκτήσατο, εἰς
 >δὲ τὴν ὀρθὴν τοῦ βίου προαίρεσιν τὴν ἐναντίαν ἐκείνῳ πορείαν
 >ἐποίησατο. Ἀμμώνιος μὲν γὰρ Χριστιανὸς ἐν Χριστιανοῖς ἀνατραφεὶς 7
 5 >τοῖς γονεῦσιν, ὅτε τοῦ φρονεῖν καὶ τῆς φιλοσοφίας ἤφατο, εὐθύς
 >πρὸς τὴν κατὰ νόμον πολιτείαν μετεβάλετο, Ὁριγένης δὲ Ἕλληνα ἐν
 >Ἕλλησιν παιδευθεὶς λόγοις, πρὸς τὸ βάρβαρον ἐξώκειλεν τόλμημα· ᾧ
 >δὴ φέρων αὐτὸν τε καὶ τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἕξιν ἐκαπήλευσεν, κατὰ
 >μὲν τὸν βίον Χριστιανῶς ζῶν καὶ παρανόμως, κατὰ δὲ τὰς περὶ τῶν
 10 >πραγμάτων καὶ τοῦ θείου δόξας ἑλληνίζων τε καὶ τὰ Ἑλλήνων τοῖς 8
 >ὀθνεῖοις ὑποβαλλόμενος μύθοις, συνῆν τε γὰρ αἰὲ τῷ Πλάτῳ, τοῖς
 >τε Νουμηρίῳ καὶ Κρονίῳ Ἀπολλοφάνου τε καὶ Δογγίνου καὶ Μο-
 >δεράτου Νικομάχου τε καὶ τῶν ἐν τοῖς Πυθαγορείοις ἑλλογιμῶν
 >ἀνδρῶν ὁμίλει συγγράμμασιν, ἐχοῆτο δὲ καὶ Χαιρήμονος τοῦ Στωϊκοῦ
 15 >Κορνούτου τε ταῖς βίβλοις, παρ' ὧν τὸν μεταληπτικὸν τῶν παρ'
 >Ἕλλησιν μυστηρίων γνῶς τρόπον ταῖς Ἰουδαίαις προσήψεν γρα-
 >φαις.

ταῦτα τῷ Πορφύριῳ κατὰ τὸ τρίτον σύγγραμμα τῶν γραφέντων 9
 αὐτῷ κατὰ Χριστιανῶν εἶρηται, ἐπαληθεύσαντι μὲν περὶ τῆς τάνδρως
 20 ἀσκήσεως καὶ πολυμαθείας, ψευσαμένῳ δὲ σαφῶς (τί γὰρ οὐκ ἐμελλεν
 ὁ κατὰ Χριστιανῶν;), ἐν οἷς αὐτὸν μὲν φησὶν ἐξ Ἑλλήνων μετατε-
 θεῖσθαι, τὸν δ' Ἀμμώνιον ἐκ βίου τοῦ κατὰ Θεοσέβειαν ἐπὶ τὸν
 ἐθνικὸν τρόπον ἐκπεσεῖν. τῷ τε γὰρ Ὁριγένει τὰ τῆς κατὰ Χριστὸν 10
 διδασκαλίας ἐκ προγόνων ἐσφύζετο, ὡς καὶ τὰ τῆς πρόσθεν ἱστορίας
 25 ἐδήλον, τῷ τε Ἀμμωνίῳ τὰ τῆς ἐνθέου φιλοσοφίας ἀκέραια καὶ
 ἀδιάπτωτα καὶ μέχρις ἐσχάτης τοῦ βίου διέμενεν τελευτῆς, ὡς πού
 καὶ οἱ τάνδρως εἰς ἔτι νῦν μαρτυροῦσι πόνοι, δι' ὧν κατέλιπε συγγραμ-

23—26 Suid. Ὁριγένης

18—23 Suid. Ὁριγένης — 24 520, 22 ff.

ATERBDM Σ^{arm} A

12 Δογγίνου keinesfalls der Neuplatoniker, vielleicht verschrieben

21 nach Χριστιανῶν + φρονῶν TrR. μανείσ Suid | φησὶν ἐξ ἑλλήνων
 BDM Suid ἐξ ἑλλήνων φησὶν ATER | 22 Θεοσέβειαν BDM Suid τὴν Θεο-
 σέβειαν ATER

562 μάτων παρὰ τοῖς πλείστοις εὐδοκιμοῦντος, ὅσπερ οὖν καὶ ὁ ἐπιγε-
 γραμμένος Περὶ τῆς Μωσείως καὶ Ἰησοῦ συμφωνίας καὶ ὅσοι ἄλλοι
 παρὰ τοῖς φιλοκάλοις εὐφημῶνται. ταῦτα μὲν οὖν εἰς παράστασιν 11
 ἐκκείσθω τῆς τε τοῦ ψευδηγόρου συκοφαντίας καὶ τῆς Ὠριγένους καὶ
 5 περὶ τὰ Ἑλλήνων μαθήματα πολυπειρίας, περὶ ἧς πρὸς τινὰς μεμ-
 φασμένους αὐτῷ διὰ τὴν περὶ ἐκεῖνα σπουδὴν ἀπολογούμενος, ἐν ἐπι-
 στολῇ τινὶ ταῦτα γράφει

Ἐπεὶ δὲ ἀνακειμένω μοι τῷ λόγῳ, τῆς φήμης διατρεχούσης περὶ 12
 τῆς ἕξεως ἡμῶν, προσήεσαν ὅτε μὲν αἰρετικοί, ὅτε δὲ οἱ ἀπὸ τῶν
 10 Ἑλληνικῶν μαθημάτων καὶ μάλιστα τῶν ἐν φιλοσοφίᾳ, ἔδοξεν ἕξε-
 τάσαι τὰ τε τῶν αἰρετικῶν δόγματα καὶ τὰ ὑπὸ τῶν φιλοσόφων
 περὶ ἀληθείας λέγειν ἐπαγγελλόμενα. τοῦτο δὲ πεποιθήκαμεν μιμη- 13
 σάμενοί τε τὸν πρὸ ἡμῶν πολλοὺς ὀφειλήσαντα Πάντανον, οὐκ
 ὀλίγην ἐν ἐκείνοις ἐσχηκότα παρασκευήν, καὶ τὸν νῦν ἐν τῷ πρεσβυ-
 15 τερίῳ καθεξόμενον Ἀλεξανδρέων Ἰρακλᾶν, ὄντινα εὖρον παρὰ τῷ
 διδασκάλῳ τῶν φιλοσόφων μαθημάτων, ἥδη πέντε ἔτεσιν αὐτῷ
 προσκαρτερήσαντα πρὶν ἢ ἐμὲ ἀρξασθαι ἀκοῦειν ἐκείνων τῶν λόγων·
 δι' ὃν καὶ πρότερον κοινῇ ἐσθῆτι χρώμενος ἀποδυσάμενος καὶ φιλό- 14
 σοφον ἀναλαβὼν σχῆμα μέχρι τοῦ δεῦρο τηρεῖ βιβλία τε Ἑλλήνων
 20 κατὰ δύναμιν οὐ παύεται φιλολογῶν.

καὶ ταῦτα μὲν αὐτῷ περὶ τῆς Ἑλληνικῆς ἀσκήσεως ἀπολογου-
 μένω εἶρηται· κατὰ τοῦτον δὲ τὸν χρόνον ἐπ' Ἀλεξανδρείας αὐτῷ 15
 τὰς διατριβὰς ποιουμένω ἐπιστάς τις τῶν στρατιωτικῶν ἀνεθίδον
 γράμματα Δημητρίῳ τε τῷ τῆς παροικίας ἐπισκόπῳ καὶ τῷ τότε
 25 τῆς Αἰγύπτου ἐπάρχῳ παρὰ τοῦ τῆς Ἀραβίας ἡγουμένου, ὡς ἂν
 μετὰ σπουδῆς ἀπάσης τὸν Ὠριγένην πέμψοιεν κοινωνήσαντα λόγων
 564 αὐτῷ. καὶ δὴ ἀφικνεῖται ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν· οὐκ εἰς μακρὸν δὲ τὰ

3—12. 21/22 Suid. Ὠριγένης

ATERBDMΣ^{arm}Δ

1 πολλοῖς A | εὐδοκιμοῦντος AT¹RM εὐδοκιμοῦντες T^cEBD | 4 ἐκ-
 κείσθω M ἐγκείσθω ATERBD | 11 τε ATERM^c Suid > BDM¹ | ὑπὸ
 EBDM Suid > AT¹R, T^c ausradirt, περὶ Tr | 12 ἐπαγγελλόμενα verdorben,
 etwa ἐπαγγελλομέν(ων εἰρημέν)α | 17 ἢ ATER > BDM | 18 δι' ὃν BDM
 διὸ ATER

1 καὶ δὴ T^cERBD ὁ δὲ M τοιγαροῦν AT¹ | ἀφικνεῖται BDM προπεμφθεῖς
 ἀφικνεῖται T¹ προπεμφθεῖς ὑπ' αὐτῶν ἀφικνεῖται AT^cmTrmER sie schickten ihm
 und gingen Σ^{arm} a quibus exoratus abiit Δ

564 τῆς ἀφίξεως εἰς πέρας ἀγαγόν, αὐθις ἐπὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν ἐπαν-
 ῆει. χρόνον δὲ μεταξὺ διαγενομένον, οὐ σμικροῦ κατὰ τὴν πόλιν 16
 ἀναρριπισθέντος πολέμου, ὑπεξελθὼν τῆς Ἀλεξανδρείας, ἦει μὲν
 5 ἐπὶ Παλαιστίνης, ἐν Καισαρείᾳ δὲ τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο· ἔνθα καὶ
 διαλέγεσθαι τὰς τε θείας ἐρμηνεύειν γραφὰς ἐπὶ τοῦ κοινοῦ τῆς
 ἐκκλησίας οἱ τῆδε ἐπίσκοποι, καίτοι τῆς τοῦ πρεσβυτερίου χειρο-
 τονίας οὐδέπω τετυχηκότα, αὐτὸν ἤξιον· ὃ καὶ αὐτὸ γένοιτ' ἂν 17
 ἐκδηλον ἄφ' ὧν περὶ τοῦ Δημητρίου γράφοντες Ἀλέξανδρος ὁ Ἰε-
 10 ροσολύμων ἐπίσκοπος καὶ Θεόκτιστος ὁ Καισαρείας ὡδέ πως ἀπο-
 λογοῦνται

προσέθηκεν δὲ τοῖς γράμμασιν ὅτι τοῦτο οὐδέποτε ἠκούσθη
 οὐδὲ νῦν γεγένηται, τὸ παρόντων ἐπισκόπων λαϊκούς ὀμιλεῖν, οὐκ
 οἶδ' ὅπως προφανῶς οὐκ ἀληθῆ λέγων. ὅπου γοῦν εὐρίσκονται οἱ 18
 15 ἐπιτήδειοι πρὸς τὸ ὠφελεῖν τοὺς ἀδελφούς, καὶ παρακαλοῦνται τῶ
 λαῷ προσομιλεῖν ὑπὸ τῶν ἁγίων ἐπισκόπων, ὥσπερ ἐν Λαράνδοις Εὐ-
 ελιπὶς ὑπὸ Νέωνος καὶ ἐν Ἰκονίῳ Παυλῖνος ὑπὸ Κέλσον καὶ ἐν
 Συναδοῖς Θεόδωρος ὑπὸ Ἀττικοῦ, τῶν μακαρίων ἀδελφῶν. εἰκὸς
 δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τόποις τοῦτο γίνεσθαι, ἡμᾶς δὲ μὴ εἰδέναι.

20 τοῦτον καὶ ἔτι νέος ὢν ὁ δηλούμενος ἀνὴρ οὐ πρὸς μόνων
 τῶν συνήθων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπὶ ξένης ἐπισκόπων ἐτιμᾶτο
 566 τὸν τρόπον. ἀλλὰ γὰρ αὐθις τοῦ Δημητρίου διὰ γραμμάτων αὐτὸν 19
 ἀνακαλέσας δι' ἀνδρῶν τε διακόνων τῆς ἐκκλησίας ἐπισπεύσας

ATERBDM Σ^{arm} Δ

4 ἡμεῖ μὲν BDM καὶ μὴδὲ τὰς κατ' αἴγυπτον διατριβὰς ἀσφαλεῖς ἐαντῶ
 ἠγούμενος ἐλθὼν ATER und wollte überhaupt nicht gehen in irgendwelche Theile
 Aegyptens und kam Σ^{arm} alius alio, ipse ad Palaestinae partes secessit Δ |
 5 παλαιστίνης ARBD παλαιστίνην TEM | δὲ BDM > ATER | 9 τοῦ
 δημητρίου T¹ (wie es scheint), BDM τοῦτον δημητρίῳ AT^cER (aus dem was
 schrieb) an Demetrios Σ^{arm} in epistula Alexandri rescribentis Demetrio post mul-
 tum tempus haec ipsa culpanti Δ | 10 καὶ — Καισαρείας > Σ^{arm} Δ |
 12 προσέθηκεν auf Rasur Tr addidisti Δ | 14 λέγοντες Tr λέγω Σ^{arm}
 | 18 συνάδοις AERBDM Σ^{arm} Δ λυδοῖς T¹ λυδοῖς T^c ἐν ἄλλοις, ἐν συναδοῖς
 Tem | 19 δὲ² ATEM Σ^{arm} δὲ ἀγροεῖν καὶ R > BD | 20 τοῦτον A^cBDM
 Σ^{arm} τοῦτο· (zum vorhergehenden Satz gezogen) A¹TER | ἀνὴρ ATERM ἀνὴρ
 ὠριγένης BD Ὁριγένης, ohne ὁ δηλούμενος Σ^{arm}

1 τὸν τρόπον AT¹EBDM παντὶ τρόπῳ TrR | ἀλλὰ γὰρ αὐθις ATER
 αὐθις δὲ BDM

566 ἐπανελθεῖν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἀφικόμενος τὰς συνήθεις ἀπετέλει σπουδάς.

5 Ἡμαζον δὲ κατὰ τοῦτο πλείους λόγιοι καὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἄν- K 20 1
δρες, ὧν καὶ ἐπιστολάς, ἃς πρὸς ἀλλήλους διεχάραττον, ἔτι νῦν
σφριζόμενας εὑρεῖν εὐπορον· αἱ καὶ εἰς ἡμᾶς ἐφυλάχθησαν ἐν τῇ
κατὰ Αἰλίαν βιβλιοθήκῃ, πρὸς τοῦ τηλικαδε τὴν αὐτόθι διέποντος
ἐκκλησίαν Ἀλεξάνδρου ἐπισκευασθείη, ἀφ' ἧς καὶ αὐτοὶ τὰς ὕλας τῆς
10 μετὰ χειρὸς ὑποθέσεως ἐπὶ ταῦτόν συναγαγεῖν δεδυνήμεθα. τοῦ- 2
των Βήρουλλος σὺν ἐπιστολαῖς καὶ συγγραμμάτων διαφόρους φιλο-
καλίας καταλέλοιπεν. ἐπίσκοπος δ' οὗτος ἦν τῶν κατὰ Βόστραν
Ἀράβων· ὡσαύτως δὲ καὶ Ἰππόλυτος, ἐτέρας πον καὶ αὐτὸς προ-
εστὼς ἐκκλησίας. ἦλθεν δὲ εἰς ἡμᾶς καὶ Γαῖον, λογιωτάτου ἄν- 3
15 δρός, διάλογος, ἐπὶ Ῥώμης κατὰ Ζεφυρίων πρὸς Πρόκλον τῆς κατὰ
Φρύγας αἰρέσεως ὑπερμαχοῦντα κεκινημένος· ἐν ᾧ τῶν δι' ἐναντίας
τὴν περὶ τὸ συντάττειν καινὰς γραφὰς προπέτειάν τε καὶ τόλμην
ἐπιστομίζων, τῶν τοῦ ἱεροῦ ἀποστόλου δεκατριῶν μόνων ἐπιστολῶν
μνημονεύει, τὴν πρὸς Ἑβραίους μὴ συναριθμήσας ταῖς λοιπαῖς, ἐπεὶ
20 καὶ εἰς δεῦρο παρὰ Ῥωμαίων τισὶν οὐ νομίζεται τοῦ ἀποστόλου
τυγχάνειν.

Ἀλλὰ γὰρ Ἀντωνίνον ἔτη βασιλεύσαντα ἑπτὰ καὶ μῆνας ἕξ Ma- KA 21 1
κρίνος διαδέχεται· τούτου δ' ἐπ' ἐνιαυτὸν διαγενομένου, αὐτῆς ἑτέρος
Ἀντωνίνος τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν παραλαμβάνει· οὗ κατὰ τὸ
25 πρῶτον ἔτος ὁ Ῥωμαίων ἐπίσκοπος Ζεφυρίνος μεταλλάττει τὸν
βίον, ὅλοις ὀκτωκαίδεκα διακατασχὼν ἔτεσιν τὴν λειτουργίαν· μεθ' 2
ὃν Κάλλιστος τὴν ἐπισκοπὴν ἐγχειρίζεται, ὃς ἐπιβιώσας ἔτεσιν πέντε,
568 Οὐρβανῶ τὴν λειτουργίαν καταλείπει. αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος
ἐπὶ τούτοις διαδέχεται τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἐπὶ τέτταρσιν μόνοις
ἔτεσιν Ἀντωνίνον διαγενομένου. ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἐπὶ τῆς Ἀντιοχείων
ἐκκλησίας Ἀσκληπιάδην Φιλητὸς διαδέχεται. τοῦ δ' αὐτοκράτορος 3
5 μήτηρ, Μαμαία τοῦνομα, εἰ καὶ τις ἄλλη θεοσεβεστάτη γυνή, τῆς
ᾠριγένους πανταχόσε βοωμένης φήμης, ὡς καὶ μέχρι τῶν αὐτῆς

ATERBDM Σ^{arm} A

3 ἀπετέλει AT^rM ἐπετέλει BD ἀποτελεῖ T¹ER | 6 διεχάραττον ATER
ἐχάραττον BDM | 11 συγγραμμάτων T durch Ras., ERM συγγραμμάτων καὶ
T¹ συγγράμμασιν ABD | 17 κενὰς MΣ^{arm} | 26 siebzehn Σ^{arm} | 27 sie-
ben Σ^{arm}

5 εἰ καὶ τις ἄλλη θεοσεβεστάτη γυνή BDM γυνή θεοσεβεστάτη εἰ καὶ τις
ἄλλη γεγονυῖα TER kaum wurde ein so gottesfürchtiges Weib gefunden wie diese
Σ^{arm} de raris religiosa femina A γυνή θεοσεβεστάτη εἰ καὶ τις ἄλλη γεγονυῖα
καὶ εὐλαβῆς τὸν τρόπον A

568 ἐλθεῖν ἀκοῶν, περὶ πολλοῦ ποιεῖται τῆς τοῦ ἀνδρὸς θείας ἀξιο-
θῆναι καὶ τῆς ὑπὸ πάντων θαυμαζομένης περὶ τὰ θεῖα συνθέσεως
αὐτοῦ πείραν λαβεῖν. ἐπ' Ἀντιοχείας δῆτα διατρίβουσα, μετὰ 4
10 στρατιωτικῆς δορυφορίας αὐτὸν ἀνακαλεῖται· παρ' ἧς χρόνον δια-
τρίψας πλείστα τε ὅσα εἰς τὴν τοῦ κυρίου δόξαν καὶ τῆς τοῦ θείου
διδασκαλείου ἀρετῆς ἐπιδειξάμενος, ἐπὶ τὰς συνήθεις ἔσπευδεν διατριβάς.

Τότε δῆτα καὶ Ἰππόλυτος συντάττων μετὰ πλείστον ἄλλων KB 22
ὑπομνημάτων καὶ τὸ Περὶ τοῦ πάσχα πεποιήται σύγγραμμα, ἐν ᾧ
15 τῶν χρόνων ἀναγραφὴν ἐκθέμενος καὶ τινα κανόνα ἐκκαίδεκαετη-
ρίδος περὶ τοῦ πάσχα προθεῖς, ἐπὶ τὸ πρῶτον ἔτος αὐτοκράτορος
Ἀλεξάνδρου τοὺς χρόνους περιγράφει· τῶν δὲ λοιπῶν αὐτοῦ συγ-
γραμμάτων τὰ εἰς ἡμᾶς ἐλθόντα ἐστὶν τάδε· Εἰς τὴν Ἑξαήμερον,
Εἰς τὰ μετὰ τὴν Ἑξαήμερον, Πρὸς Μαρκίωνα, Εἰς τὸ Ἄισμα, Εἰς
20 μέρη τοῦ Ἰεζεκιήλ, Περὶ τοῦ πάσχα, Πρὸς ἀπάσας τὰς αἰρέσεις,
πλείστα τε ἄλλα καὶ παρὰ πολλοῖς ἔργοις ἂν σφριζόμενα.

Ἐξ ἐκείνου δὲ καὶ Ὀριγένης τῶν εἰς τὰς θείας γραφὰς ὑπομνη- KΓ 23 1
μάτων ἐγένετο ἀρχή, Ἀμβροσίον παρορμῶντος αὐτὸν μυρίαῖς ὅσαις οὐ
προτροπαῖς ταῖς διὰ λόγων καὶ παρακλήσεσιν αὐτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ
25 ἀφθονοτάταις τῶν ἐπιτηδείων χορηγίαις. ταχυγράφοι τε γὰρ 2
570 αὐτῷ πλείους ἢ ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν παρήσαν ὑπαγορεύοντι, χρόνοις
τεταγμένοις ἀλλήλους ἀμειβοντες, βιβλιογράφοι τε οὐχ ἦττους ἅμα
καὶ χόραις ἐπὶ τὸ καλλιγραφεῖν ἠσκημέναις· ὧν ἀπάντων τὴν
δέουσαν τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονον περιουσίαν ὁ Ἀμβρόσιος παρεστή-
5 σατο· ναὶ μὴν καὶ ἐν τῇ περὶ τὰ θεῖα λόγια ἀσκήσει τε καὶ σπουδῇ
προθυμίαν ἀφατον αὐτῷ συνεισέφερεν, ἧ καὶ μάλιστα αὐτὸν πρού-
τρεπεν ἐπὶ τὴν τῶν ὑπομνημάτων σύνταξιν. τούτων δὲ οὕτως 3
ἐχόντων, Οὐρβανὸν ἐπισκοπεύσαντα τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἔτεσιν
ὀκτὼ διαδέχεται Ποντιανός, τῆς δ' Ἀντιοχείων μετὰ Φιλητὸν Ζέ-
10 βεννος· καθ' οὗς Ὀριγένης, ἐπειγούσης χρείας ἐκκλησιαστικῶν ἕνεκα 4
πραγμάτων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στείλαμενος τὴν διὰ Παλαιστίνης,
προσβείου χειροθεσίαν ἐν Καισαρείᾳ πρὸς τῶν τῆδε ἐπισκόπων ἀνα-

22—S. 570, 7 Suid. Ὀριγένης

ATERBDM Σ^{arm} Δ

16/17 αὐτοκράτορος ἀλεξάνδρου BDM ἀλεξάνδρου αὐτοκράτορος ATER

19 εἰς τὰ—Ἑξαήμερον > Σ^{arm} | 20 Περὶ τοῦ πάσχα > Δ | 23 ἀμβροσίον
BDM Σ^{arm} Δ ἀμβροσίον εἰς τὰ μάλιστα TER ἀμβροσίον εἰς τὰ μάλιστα A Suid

| 23/24 ὕσαις οὐ προτροπαῖς T durch Rasur corr., ERM Suid ὕσαις οὐν προ-
τροπαῖς AT¹ γο οὐ Acm ὕσαις οὐν προτροπαῖς οὐ BD | 25 τε BDM Suid
> ATER

12 προσβείου BD προσβίου M προσβυτερίου ATER

570 λαμβάνει. τὰ μὲν οὖν ἐπὶ τούτῳ περὶ αὐτοῦ κεκινημένα τὰ τε ἐπὶ
τοῖς κινήθεισιν δεδογμένα τοῖς τῶν ἐκκλησιῶν προεστῶσιν ὅσα τε
15 ἄλλα ἀκμάζων περὶ τὸν θεῖον εἰσενήνεκται λόγον, ἰδίας δεόμενα
συντάξεως, μετρίως ἐν τῷ δευτέρῳ ἢς ὑπὲρ αὐτοῦ πεποιήμεθα ἀπο-
λογίας ἀνεγράψαμεν·

ταῦτα δ' ἐκείνοις δεοί ἂν ἐπιθεῖναι ὡς ἐν μὲν τῷ ἕκτῳ τῶν εἰς *KΛ* 24 1
τὸ κατὰ Ἰωάννην Ἐξηγητικῶν σημαίνει τὰ πρότερα πέντε ἐπ' Ἀλε-
20 ξανδρείας ἔτ' ὄντα αὐτὸν συντάξαι, τῆς δ' εἰς τὸ πᾶν εὐαγγέλιον
αὐτὸ δὴ τοῦτο πραγματείας μόνοι δύο καὶ εἴκοσι εἰς ἡμᾶς περιήλθον
572 τόμοι· κατὰ δὲ τὸ ἕνατον τῶν *Εἰς* τὴν Γένεσιν (δώδεκα δ' ἐστὶν 2
τὰ πάντα) οὐ μόνον τοὺς πρὸ τοῦ ἕνατου δηλοῖ ἐπὶ τῆς Ἀλεξαν-
δρείας ὑπεμνηματίσθαι, καὶ εἰς τοὺς πρώτους δὲ πέντε καὶ εἴκοσι
Φαλμούς· ἔτι τε τὰ εἰς τοὺς Θρήνους, ὧν εἰς ἡμᾶς ἐληλύθασιν τόμοι
5 πέντε, ἐν οἷς μέμνηται καὶ τῶν *Περὶ ἀναστάσεως*· δύο δ' ἐστὶν καὶ
ταῦτα. οὐ μὴν ἄλλὰ καὶ τὰ *Περὶ ἀρχῶν* πρὸ τῆς ἀπ' Ἀλεξαν- 3
δρείας μεταναστάσεως γράφει, καὶ τοὺς ἐπιγεγραμμένους *Στρωματεῖς*,
ὄντας τὸν ἀριθμὸν δέκα, ἐπὶ τῆς αὐτῆς πόλεως κατὰ τὴν Ἀλεξάν-
δρου συντάττει βασιλείαν, ὡς καὶ τοῦτο ὀλόγραφοι δηλοῦσιν αὐτοῦ
10 πρὸ τῶν τόμων ἐπισημειώσεις. τὸν μὲν γε πρῶτον ἐξηγούμενος *ΚΕ* 25 1
Φαλμόν, ἔκθεσιν πεποιήται τοῦ τῶν ἱερῶν γραφῶν τῆς παλαιᾶς
διαθήκης καταλόγου, ὃδὲ πως γράφων κατὰ λέξιν

»οὐκ ἀγροητέον δ' εἶναι τὰς ἐνδιαθήκους βίβλους, ὡς Ἑβραῖοι
»παραδιδόασιν, δύο καὶ εἴκοσι, ὅσος ἀριθμὸς τῶν παρ' αὐτοῖς στοι-
15 »χείων ἐστίν«.

18—20 Origenes in Ioann. 6, 2 — 18—S. 572, 19 vgl. Suid. Ὁριγένης
13—S. 576, 2 Origenes II 528 Del. (XI 377 Lomm.)

ATERBDM, Σ^e [von 572, 10 an], Σ^{arm} A

17 ἀνεγράψαμεν ATER ἐνεγράψαμεν BDM | 18 ἂν ἐπιθεῖναι T¹BDM
Σ^{arm} προσεπιθεῖναι δηλοῦντας A ἂν νῦν προσεπιθεῖναι δηλοῦντας T^e (ausra-
dirt), ER | 21 δύο καὶ εἴκοσι ΠΣ^{arm} Suid *triginta duo* Hieronym. praef.
homil. Orig. in Luc. [VII 245. II 648] und im Katalog [Pitra spicil. Solesm.
3, 315 Redepenning Zeitschr. f. hist. Theol. 1851, 76]; das 32. Buch ist das letzte
der erhaltenen [Orig. in Ioann. ed. Brooke 2, 148⁴. 210²³]

1 δώδεκα ΠΣ^{arm} Suid XIV Hieronym. Katalog HS *tredecim* Citat des Kata-
logs bei Rufin apolog. 2, 20 [II 646] vgl. Hieronym. epist. 36 [I 165] | 10 μὲν
γε TERBDM μέντοι γε A μέντοι Suid | 14 ἀριθμὸς AT, E durch Rasur,
RM Suid ὁ ἀριθμὸς E¹BD

572 εἶτα μετὰ τινα ἐπιφέρει λέγων

2

»εἶδὼν δὲ αἱ εἴκοσι δύο βιβλοὶ καθ' Ἑβραίους αἰδέ· ἢ παρ' ἡμῶν
 »Γένεσις ἐπιγεγραμμένη, παρὰ δ' Ἑβραίοις ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς βίβλου
 »Βρησιθ, ὅπερ ἐστὶν »ἐν ἀρχῇ«. Ἐξοδος, Ουελλεσμοθ, ὅπερ ἐστὶν
 20 »ταῦτα τὰ ὀνόματα«. Δευτικόν, Ουϊκρα, »καὶ ἐκάλεσεν«. Ἀριθμοί,
 574 »Αμμεσφεκωδεμ· Δευτερονόμιον, Ελλησδδεβαριμ, »οὗτοι οἱ λόγοι·
 »Ἰησοῦς υἱὸς Ναυῆ, Ἰωσονεβερνον· Κριταί, Ρούθ, παρ' αὐτοῖς ἐν ἐνί,
 »Σωφτειμ· Βασιλειῶν α' β', παρ' αὐτοῖς ἐν, Σαμονηλ, »ὁ θεόκλητος·
 »Βασιλειῶν γ' δ' ἐν ἐνί, Οναμμελχθανιδ, ὅπερ ἐστὶν »βασιλεία Δαυίδ·
 5 »Παραλειπομένων α' β' ἐν ἐνί, Δαβρηϊαμειν, ὅπερ ἐστὶν »λόγοι ἡμε-
 »ρῶν· Ἐζρας α' β' ἐν ἐνί, Εζρα, ὁ ἐστὶν »βοηθός· βίβλος Ψαλμῶν,
 »Σφαρθελλειμ· Σολομῶνος παροιμίαι, Μελωθ· Ἐκκλησιαστής, Κωελθ·
 »Ἰσμία ἁσμάτων (οὐ γάρ, ὡς ὑπολαμβάνουσιν τινες, Ἰσμιατα ἁσμά-
 »των), Σιρασσιριμ· Ἡσαΐας, Ἰεσσια· Ἰερειμίας σὺν Θρήνοις καὶ τῇ
 10 »Ἐπιστολῇ ἐν ἐνί, Ἰερειμια· Δανιήλ, Δανιηλ· Ἰεζεκιήλ, Ἰεζεκιηλ· Ἰώβ,
 576 »Ἰωβ· Ἐσθήρ, Εσθηρ. ἔξω δὲ τούτων ἐστὶ τὰ Μακκαβαϊκά, ἅπερ
 »ἐπιγέγραπται Σαρβηθσαβαναιελ.

ταῦτα μὲν οὖν ἐν τῷ προειρημένῳ τίθησι συγγράμματι· ἐν δὲ 3
 τῷ πρώτῳ τῶν εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον, τὸν ἐκκλησιαστικὸν φυ-
 5 λάττων κανόνα, μόνον τέσσαρα εἰδέναι εὐαγγέλια μαρτύρεται, ὡδὲ
 πως γράφων

»ὡς ἐν παραδόσει μαθὼν περὶ τῶν τεσσάρων εὐαγγελίων, ἃ καὶ 4

576, 7—17 Origenes III 440 Del. (III 1 Lomm.)

ATERBDM Σ^e Σ^{arm} A

18 παρα δ' Ἑβραίοις BD παρ Ἑβραίοις M παρ' Ἑβραίοις δὲ ATER

2/3 ἐν ἐνί σωφτειμ Schw mit Benutzung von Valois ἐνωσαφατειμ T ἐν Ἰωσα-
 φατειμ M ἐν Ἰωσαφ' τεῖν BD ἐνωσαφατειμ A ἐν Ἰωσαφατειμ E ἐν Ἰωσαφατειμ R
 פִּיטְפִּוּתָא Σ^e naeos phatim Σ^{arm} | 3—5 παρ' αὐτοῖς—β' > Σ^e Σ^{arm} | 3 ὁ
 > BD | 7 μελωθ TED μελώθ ARBM מֵלוֹת Σ^e mlath Σ^{arm} man verlangt
 Μελωθ | 8 Ἰσμιατα Σ^e A | 8/9 οὐ—ἁσμάτων > A nicht übersetzt Σ^e
 Σ^{arm} A | 9 nach cantica canticorum + sed et duodecim prophetarum liber unus
 est A, dem Sinne nach richtig, da weder Origenes noch Euseb das Δωδεκαπρό-
 φητον haben auslassen können | . Ἰεσσία ATERM Ἰεσία BD יִסְאִיָּא Σ^e isaica
 Σ^{arm}, verdorben aus Ἰεσσια

2 σαρβηθ σαβαναιελ A σαρβηθ σαβαναιέλ TE σαρβηθ σαβαναιέλ RBD σαρ-
 βηθ' βασαναιήλ M סַבְנַיָּא מֵלוֹת Σ^e srbñuth sabnaiel Σ^{arm} | 4 ματθαῖον ATERM
 ματθαῖον εὐαγγέλιον BD Σ^e Σ^{arm} | 5 εἰδέναι ATER Σ^e Σ^{arm} εἶναι BDM

576 >μόνα ἀναντίρρητά ἐστιν ἐν τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἐκκλησία τοῦ θεοῦ,
 >ὅτι πρῶτον μὲν γέγραπται τὸ κατὰ τὸν ποτε τελώνην, ὕστερον δὲ
 10 >ἀπόστολον Ἰησοῦ Χριστοῦ Ματθαῖον, ἐκδεδωκότα αὐτὸ τοῖς ἀπὸ
 >Ἰουδαϊσμοῦ πιστεύσασιν, γράμμασιν Ἑβραϊκοῖς συντεταγμένον· δεύ- 5
 >τερον δὲ τὸ κατὰ Μάρκον, ὡς Πέτρος ἕφηγῆσατο αὐτῷ, ποιή-
 >σαντα, ὃν καὶ υἷὸν ἐν τῇ καθολικῇ ἐπιστολῇ διὰ τούτων ὁμο-
 >λόγησεν φάσκων >ἀσπάξεται ὑμᾶς ἢ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτῇ
 15 >καὶ Μάρκος ὁ υἱὸς μου· καὶ τρίτον τὸ κατὰ Λουκᾶν, τὸ ὑπὸ 6
 >Παύλου ἐπαινούμενον εὐαγγέλιον τοῖς ἀπὸ τῶν ἐθνῶν πεποιηκότα·
 >ἐπὶ πᾶσιν τὸ κατὰ Ἰωάννην·.

καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ δὲ τῶν εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Ἑξηγητικῶν 7
 ὁ αὐτὸς ταῦτα περὶ τῶν ἐπιστολῶν τῶν ἀποστόλων φησὶν

20 >ὁ δὲ ἱκανωθεὶς διάκονος γενέσθαι τῆς καινῆς διαθήκης, οὐ
 >γράμματος, ἀλλὰ πνεύματος, Παῦλος, ὁ πεπληρωκὸς τὸ εὐαγγέλιον
 >ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ κύκλω μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ, οὐδὲ πάσαις ἔγραψεν
 >αἷς ἐδίδαξεν ἐκκλησίαις, ἀλλὰ καὶ αἷς ἔγραψεν, ὀλίγους στίχους
 578 >ἐπέστειλεν. Πέτρος δέ, ἐφ' ᾧ οἰκοδομεῖται ἡ Χριστοῦ ἐκκλησία, ἧς 8
 >πύλαι Ἰαίδου οὐ κατισχύουσιν, μίαν ἐπιστολὴν ὁμολογούμενην κατα-
 >λέλοιπεν, ἔστω δὲ καὶ δευτέραν· ἀμφιβάλλεται γάρ. τί δεῖ περὶ 9
 >τοῦ ἀναπεσόντος ἐπὶ τὸ στήθος λέγειν τοῦ Ἰησοῦ, Ἰωάννου, ὃς
 5 >εὐαγγέλιον ἐν καταλέλοιπεν, ὁμολογῶν δύνασθαι τσαῦτα ποιῆσειν
 >ἃ οὐδ' ὁ κόσμος χωρῆσαι ἐδύνατο, ἔγραψεν δὲ καὶ τὴν Ἀποκάλυψιν,
 >κελευσθεὶς σιωπῆσαι καὶ μὴ γράφαι τὰς τῶν ἐπὶ τὰ βροντῶν φωνάς;
 >καταλέλοιπεν καὶ ἐπιστολὴν πᾶν ὀλίγων στίχων, ἔστω δὲ καὶ δευ- 10
 >τέραν καὶ τρίτην· ἐπεὶ οὐ πάντες φασὶν γνησίους εἶναι ταύτας·
 10 >πλὴν οὐκ εἰσιν στίχων ἀμφοτέραι ἑκατόν·.

ἔτι πρὸς τούτοις περὶ τῆς Πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς ἐν ταῖς εἰς 11
 αὐτὴν Ὀμιλίαις ταῦτα διαλαμβάνει

14/15 I Petr. 5, 13 — 15/16 Rom. 2, 16. II Tim. 2, 8 — 20—S. 578, 10
 Origenes in Ioann. ed. Brooke 2, 310 — 20/21 II Kor. 3, 6 — 21/22 Rom. 15, 19
 1/2 Matth. 16, 18 — 3/4 Ioann. 13, 25. 21, 20 — 5/6 Ioann. 21, 25 —
 7 Apoc. 10, 4

ATERBDMΣ^eΣ^{arm}A

20 γενέσθαι BDM γεγενῆσθαι ATER | 23 αἷς AT^cERM ἅς T¹BD |
 ὀλίγους στίχους ATERM ὀλιγοστίχους BD

3 δευτέραν ABD δευτέρα TERM | 5 ἐν AT^cT^rERMΣ^eΣ^{arm} > T¹BD
 | 8/9 δευτέραν καὶ τρίτην ADM δευτέραν τρίτην B δευτέρα καὶ τρίτη TER

578 ὅτι ὁ χαρακτήρ τῆς λέξεως τῆς Πρὸς Ἑβραίους ἐπιγεγραμμένης
 ἐπιστολῆς οὐκ ἔχει τὸ ἐν λόγῳ ιδιωτικὸν τοῦ ἀποστόλου, ὁμολογή-
 15 σαντος ἑαυτὸν ιδιωτὴν εἶναι τῷ λόγῳ, τοῦτ' ἐστὶν τῇ φράσει, ἀλλ'
 ἐστὶν ἡ ἐπιστολὴ συνθέσει τῆς λέξεως Ἑλληνικωτέρα, πᾶς ὁ ἐπιστά-
 μενος κρίνειν φράσεων διαφορὰς ὁμολογήσαι ἂν. πάλιν τε αὖ ὅτι 12
 τὰ νοήματα τῆς ἐπιστολῆς θαυμάσιά ἐστιν καὶ οὐ δεύτερα τῶν
 ἀποστολικῶν ὁμολογουμένων γραμμάτων, καὶ τοῦτο ἂν συμφέσαι
 20 εἶναι ἀληθὲς πᾶς ὁ προσέχων τῇ ἀναγνώσει τῇ ἀποστολικῇ.

τούτοις μεθ' ἕτερα ἐπιφέρει λέγων

13

ἐγὼ δὲ ἀποφαινόμενος εἰποῦν ἂν ὅτι τὰ μὲν νοήματα τοῦ
 ἀποστόλου ἐστὶν, ἡ δὲ φράσις καὶ ἡ σύνθεσις ἀπομνημονεύσαντός
 580 τινος τὰ ἀποστολικά καὶ ὡς περ σχολιογραφῆσαντός τινος τὰ εἰρη-
 μένα ὑπὸ τοῦ διδασκάλου. εἴ τις οὖν ἐκκλησία ἔχει ταύτην τὴν
 ἐπιστολὴν ὡς Παῦλον, αὐτὴ εὐδοκιμεῖτω καὶ ἐπὶ τούτῳ· οὐ γὰρ
 4 εἰκῆ οἱ ἀρχαῖοι ἄνδρες ὡς Παῦλον αὐτὴν παραδεδώκασι. τίς δὲ ὁ 14
 5 γράψας τὴν ἐπιστολὴν, τὸ μὲν ἀληθὲς θεὸς οἶδεν, ἡ δὲ εἰς ἡμᾶς
 φθάσασα ἱστορία ὑπὸ τινῶν μὲν λεγόντων ὅτι Κλήμης, ὁ γενό-
 μενος ἐπίσκοπος Ῥωμαίων, ἔγραψεν τὴν ἐπιστολὴν, ὑπὸ τινῶν δὲ
 ὅτι Δονκᾶς, ὁ γράψας τὸ εὐαγγέλιον καὶ τὰς Πράξεις.

ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὡς ἐχέτω·

10 ἔτος δ' ἦν τοῦτο δέκατον τῆς δηλουμένης ἡγεμονίας, καθ' ὃ Κς 26
 τὴν ἀπ' Ἀλεξανδρείας μετανάστασιν ἐπὶ τὴν Καισαρείαν ὁ Ὠριγένης
 ποιησάμενος, Ἡρακλᾶ τὸ τῆς κατηγήσεως τῶν αὐτόθι διδασκαλείων
 καταλείπει· οὐκ εἰς μακρὸν δὲ καὶ Δημήτριος ὁ τῆς Ἀλεξανδρέων
 ἐκκλησίας ἐπίσκοπος τελευτᾷ, ἐφ' ὅλοις ἔτεσι τρισὶ καὶ τεσσαράκοντα
 15 τῇ λειτουργίᾳ διαρκέσας· διαδέχεται δ' αὐτὸν ὁ Ἡρακλᾶς.

Διέπρεπεν δ' ἐν τούτῳ Φιριμιλιανός, Καισαρείας τῆς Καππα- KZ 27
 δοκῶν ἐπίσκοπος, τοσαύτην εἰσάγων περὶ τὸν Ὠριγένην σπονδὴν,
 ὡς τοτὲ μὲν αὐτὸν ἀμφὶ τὰ κατ' αὐτὸν κλίματα εἰς τὴν τῶν ἐκ-

578, 13—S. 580, 8 Origenes IV 698 Del. (V p. 301 Lomm.) — 14/15

II Kor. 11, 6

ATERBDM, Σε(—580, 9 ἐχέτω), Σarm A

1 τινος > BD | 6/7 ὑπὸ τινῶν μὲν—ὑπὸ τινῶν δὲ stehen in der Luft,
 das Excerpt ist vor dem Satzschluss abgebrochen | λεγόμενος Σε Σarm |
 10 δέκατον TERBDM Σarm A δωδέκατον A die Übersiedelung des Origenes nach
 Caesarea wird in dem armenischen Text der Chronik des Eus. zum 13., bei Hieronym.
 zum 10. (cod. A, nach anderen zum 11.) Jahr Severus Alexanders gestellt

580 κλησιῶν ὠφέλειαν ἐκκαλεῖσθαι, τοτὲ δὲ ὡς αὐτὸν ἐπὶ τὴν Ἰουδαίαν
 20 στέλλεσθαι καὶ τινὰς αὐτῷ συνδιατρίβειν χρόνους τῆς εἰς τὰ θεῖα
 βελτιώσεως ἕνεκα. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ τῆς Ἱεροσολύμων προεστῶς
 Ἀλέξανδρος Θεόκτιστός τε ὁ κατὰ Καισάρειαν τὸν πάντα χρόνον
 προσανέχοντες αὐτῷ, οἷα διδασκάλῳ μόνῳ, τὰ τῆς τῶν θεῶν γρα-
 φῶν ἑρμηνείας καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ λόγου πράττειν
 25 συνεχώρουν.

582 Τὸν γε μὴν Ῥωμαίων αυτοκράτορα Ἀλέξανδρον τρισὶν ἐπὶ δέκα KH 28
 ἔτεσιν τὴν ἀρχὴν διανύσαντα Μαξιμῖνος Καῖσαρ διαδέχεται· ὃς δὴ
 κατὰ κότον τὸν πρὸς τὸν Ἀλεξάνδρου οἶκον, ἐκ πλείονων πιστῶν
 συνεστῶτα, διωγμὸν ἐγείρας, τοὺς τῶν ἐκκλησιῶν ἀρχοντας μόνους
 5 ὡς αἰτίους τῆς κατὰ τὸ εὐαγγέλιον διδασκαλίας ἀναιρεῖσθαι πρόσ-
 τάττει. τότε καὶ Ὁριγένης τὸν Περὶ μαρτυρίου συντάττει, Ἀμ-
 βροσίῳ καὶ Πρωτοκλήτῳ πρεσβυτέρῳ τῆς ἐν Καισαρεία παροικίας
 ἀναθεῖς τὸ σύγγραμμα, ὅτι δὴ ἄμφω περιστάσις οὐχ ἢ τυχοῦσα ἐν
 τῷ διωγμῷ κατελήφει· ἐν ἧ καὶ διαπρέφαι κατέχει λόγος ἐν ὁμο-
 10 λογίᾳ τοὺς ἄνδρας, οὐ πλείονος ἢ τριετοῦς χρόνον τῷ Μαξιμῖνῳ
 διαγενομένον. σεσημείωται δὲ τουτοῦ τοῦ διωγμοῦ τὸν καιρὸν ἐν
 τε τῷ δευτέρῳ καὶ εἰκοστῷ τῶν εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Ἐξηγητικῶν
 καὶ ἐν διαφόροις ἐπιστολαῖς Ὁριγένης.

Γορδιανοῦ δὲ μετὰ Μαξιμῖνον τὴν Ῥωμαίων ἡγεμονίαν διαδεξα- KΘ 29 1
 15 μένον, τῆς κατὰ Ῥώμην ἐκκλησίας Ποντιανὸν ἔτεσιν ἕξ ἐπισκοπεύ-
 σαντα διαδέχεται Ἀντέρως καὶ τοῦτον Φαβιανός, ἐπὶ μῆνα τῆ λει-
 τουργία διακονησάμενον. ἕξ ἄγρου φασὶν τὸν Φαβιανὸν μετὰ τὴν 2
 Ἀντέρωτος τελευταίην ἅμ' ἑτέροις συνελθόντα ἐπιχωριάζειν τῇ Ῥώμῃ,
 ἔνθα παραδοξότατα πρὸς τῆς θείας καὶ οὐρανοῦ χάριτος ἐπὶ τὸν
 20 κλῆρον παρεληλυθέναι. τῶν γὰρ ἀδελφῶν ἀπάντων χειροτονίας 3
 ἕνεκεν τῆς τοῦ μέλλοντος διαδέξασθαι τὴν ἐπισκοπὴν συγκεκριτη-
 μένων πλείστον τε ἐπιφανῶν καὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν τοῖς πολλοῖς ἐν
 ὑπονοίᾳ ὑπαρχόντων, ὁ Φαβιανός παρὸν οὐδενὸς μὲν ἀνθρώπων
 εἰς διάνοιαν ἦει, ὅμως δ' οὖν ἀθρόως ἐκ μετεώρου περισσευομένην κατα-

11/12 fehlt in den Ausgaben

ATERBDMΣarm A

22 χρόνον TERBDM χρόνον ὡς ἔπος εἶπεῖν A täglich Σarm omne paene
 uitae suae tempus A

1/2 τρισὶν ἐπὶ δέκα ἔτεσιν (ἔτεσι ER) τὴν ἀρχὴν ATER τρισὶν ἔτεσιν ἐπὶ δέκα
 τὴν ἀρχὴν BD τρισὶν ἐπὶ δέκα τὴν ἀρχὴν ἔτεσιν M | 16 Φλαβιανός Zonar
 3, 128, 27 und öfter | 17 (τοῦτον) vor ἕξ ἄγρου Schw | 18 ἑτέροις συνελ-
 θόντα Π ἑταίροις ἀνελθόντα A ἑτέροις ἑταίροις ἐλθόντα Σarm | 21 ἐπισκοπὴν
 T¹BDMΣarm ἐπισκοπὴν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ATemER

584 πᾶσαν ἐπικαθεσθῆναι τῇ αὐτοῦ κεφαλῇ μνημονεύουσιν, μίμημα ἐνδεικνυμένην τῆς ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐν εἶδει περιστερᾶς καθόδου· ἐφ' ᾧ τὸν πάντα λαόν, ὥσπερ ὑφ' ἑνὸς πνεύ- 4 ματος θείου κινήθητα, προθυμίᾳ πάσῃ καὶ μιᾷ ψυχῇ ἄξιον ἐπι- 5 βοῆσαι καὶ ἀμελλήτως ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς ἐπισκοπῆς λαβόντας αὐ- τὸν ἐπιθεῖναι. τότε δὴ καὶ τοῦ κατ' Ἀντιόχειαν ἐπισκόπου Ζε- βέννου τὸν βίον μεταλλάξαντος, Βαβυλᾶς τὴν ἀρχὴν διαδέχεται, ἐν τε Ἀλεξανδρείᾳ μετὰ Δημήτριον Ἡρακλᾶ τὴν λειτουργίαν παρειλη- φότος, τῆς τῶν αὐτόθι κατηχήσεως τὴν διατριβὴν διαδέχεται Διο- 10 νύσιος, εἰς καὶ οὗτος τῶν Ὁριγένους γενόμενος φοιτητῶν.

Τῷ δὲ Ὁριγένει ἐπὶ τῆς Καισαρείας τὰ συνήθη πράττοντι πολλοὶ 1 30 προσήεσαν οὐ μόνον τῶν ἐπιχωρίων, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀλλοδαπῆς μυρίοι φοιτηταὶ τὰς πατρίδας ἀπολιπόντες· ὧν ἐπισήμους μάλιστα ἐγνωμεν Θεόδωρον, ὃς ἦν αὐτὸς οὗτος ὁ κατ' ἡμᾶς ἐπισκόπων διαβόητος 15 Γρηγόριος, τὸν τε τούτου ἀδελφὸν Ἀθηνόδορον, οὗς ἀμφὶ τὰ Ἑλλή- νων καὶ τὰ Ῥωμαίων μαθήματα δεινῶς ἐπτοημένους, φιλοσοφίας αὐτοῖς ἐνεῖς ἔρωτα, τῆς προτέρας σπουδῆς τὴν θείαν ἀσκήσιν ἀντι- καταλλάξασθαι προυτρέπατο· πέντε δὲ ὅλοις ἔτεσιν αὐτῷ συγγερό- 20 ἄμφω ἐπισκοπῆς τῶν κατὰ Πόντον ἐκκλησιῶν ἀξιωθῆναι.

Ἐν τούτῳ καὶ Ἀφρικανὸς ὁ τῶν ἐπιγεγραμμένων Κεστῶν συγ- 1 31 1 γραφεὺς ἐγνωρίζετο. ἐπιστολὴ τούτου Ὁριγένει γραφεῖσα φέρεται, ἀποροῦντος ὡς νόθου καὶ πεπλασμένης οὔσης τῆς ἐν τῷ Δανιὴλ 586 κατὰ Σουδάνναν ἱστορίας· πρὸς ἣν Ὁριγένης ἀντιγράφει πληρέ- στατα. τοῦ δ' αὐτοῦ Ἀφρικανοῦ καὶ ἄλλα τὸν ἀριθμὸν πέντε 2 Χρονογραφῶν ἦλθεν εἰς ἡμᾶς ἐπ' ἀκριβὲς πεπονημένα σπονδάσματα· ἐν οἷς φησιν ἑαυτὸν πορείαν στείλασθαι ἐπὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν διὰ 5 πολλὴν τοῦ Ἡρακλᾶ φήμην, ὃν ἐπὶ λόγοις φιλοσόφοις καὶ τοῖς

584, 2/3 Matth. 3, 16 Marc. 1, 10 Luc. 3, 22 Ioann. 1, 32 — 11—20 Suid Ὁριγένης

ATERBDMΣ^{arm}A

3 ὥσπερ ATERA > BDMΣ^{arm} | 4 κινήθητα TERBDM κινήθητα ὁμόσε A | 6/7 ζεβέννον BDM A ζεβέννον AT¹ ζεβίνου T durch Rasur [Zonar 3, 129, 12] ζεβινᾶ ER benenos Σ^{arm} vgl. 570, 9/10 | 8,9 ἡρακλᾶ — τῆς TERBD MΣ^{arm} ἐπὶ τρισὶν καὶ τεσσαράκοντα ἔτεσιν τὴν ἐπισκοπὴν ἐκτελέσαντος ἡρακλιᾶς τὴν λειτουργίαν παρείληφεν τῆς δὲ A | 12 τῆς TERBDM Suid ἀπὸ τῆς A | 15 τὸν τε AT¹BD β τε (Ἀθηνόδορος) Suid καὶ τὸν TcERM | 16 τὰ BDM > ATER Suid | 17 ἐνεῖς BDM ἐνθεις ATER | 21,22 ὁ — ἐγνωρίζετο II war ein bekamter Schriftsteller Σ^{arm} erat . . . uir inter scriptores ecclesiasticos nobilis A die Kestoi erwähnt auch Hieron. de uir. ill. 63 nicht

586 ἄλλοις Ἑλλήνων μαθήμασιν εὖ μάλα διαπρέφαντα, τὴν ἐπισκοπὴν
 τῆς αὐτόθι ἐκκλησίας ἐγχειρισθῆναι ἐδηλώσαμεν. καὶ ἕτερα δὲ 3
 τοῦ αὐτοῦ Ἀφρικανοῦ φέρεται ἐπιστολὴ πρὸς Ἀριστείδην, περὶ τῆς
 νομιζομένης διαφωνίας τῶν παρὰ Ματθαίῳ τε καὶ Δουκᾶ τοῦ
 10 Χριστοῦ γενεαλογιῶν· ἐν ἣ σαφέστατα τὴν συμφωνίαν τῶν εὐ-
 αγγελιστῶν παρίστησιν ἐξ ἱστορίας εἰς αὐτὸν κατελθούσης, ἣν κατὰ
 καιρὸν ἐν τῷ πρώτῳ τῆς μετὰ χειρας ὑποθέσεως προλαβὼν ἐξε-
 θέμην.

Καὶ Ὁριγένει δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τὰ εἰς τὸν Ἡσαΐαν, AB 32 1
 15 ἐν ταύτῳ δὲ καὶ τὰ εἰς τὸν Ἰεζεκιήλ συνετάττετο· ὧν εἰς μὲν τὸ
 τρίτον μέρος τοῦ Ἡσαΐου μέχρι τῆς ὀράσεως τῶν τετραπόδων τῶν
 ἐν τῇ ἐρήμῳ τριάκοντα εἰς ἡμᾶς περιῆλθον τόμοι, εἰς δὲ τὸν Ἰε-
 ζεκίηλ πέντε καὶ εἴκοσι, οὓς καὶ μόνους εἰς τὸν πάντα πεποιήται
 προσήτην. γενόμενος δὲ τηλικαδε ἐν Ἀθήναις, περαίνει μὲν τὰ 2
 20 εἰς τὸν Ἰεζεκιήλ, τῶν δ' εἰς τὸ Ἄισμα τῶν ἀσμάτων ἀρχεται, καὶ
 πρόεισιν γε αὐτόθι μέχρι τοῦ πέμπτου συγγράμματος· ἐπανελθὼν δ'
 ἐπὶ τὴν Καισάρειαν καὶ ταῦτα εἰς πέρας, δέκα ὄντα τὸν ἀριθμὸν,
 ἀγει. τί δεῖ τῶν λόγων τάνδρὸς ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸν ἀκριβῆ 3
 κατάλογον ποιεῖσθαι, ἰδίας δεόμενον σχολῆς; ὃν καὶ ἀνεγράψαμεν
 25 ἐπὶ τῆς τοῦ Παμφίλου βίου τοῦ καθ' ἡμᾶς ἱεροῦ μάρτυρος ἀνα-
 γραφῆς, ἐν ἣ τὴν περὶ τὰ θεῖα σπονδὴν τοῦ Παμφίλου ὀπόση τις
 γέγονοι, παριστῶντες, τῆς συναχθείσης αὐτῷ τῶν τε Ὁριγένους καὶ
 τῶν ἄλλων ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων βιβλιοθήκης τοὺς πίνακας
 588 παρεθέμην, ἐξ ὧν ὅτῳ φίλον, πάρεστιν ἐντελέστατα τῶν Ὁριγένους
 πόνων τὰ εἰς ἡμᾶς ἐλθόντα διαγρῶναι. νυνὶ δὲ πορευτέον ἐπὶ
 τὴν τῆς ἱστορίας ἀκολουθίαν.

Βήρυλλος ὁ μικρῷ πρόσθεν δεδηλωμένος Βόστρων τῆς Ἀραβίας AB 33 1
 5 ἐπίσκοπος, τὸν ἐκκλησιαστικὸν παρεκτρέπων κανόνα, ξένα τιὰ τῆς
 πίστεως παρεισφέρειν ἐπειράτο, τὸν σοτήρα καὶ κύριον ἡμῶν λέ-
 γειν τολμῶν μὴ προῦφεστάναι κατ' ἰδίαν οὐσίας περιγραφὴν πρὸ
 τῆς εἰς ἀνθρώπους ἐπιδημίας μηδὲ μὴν θεότητα ἰδίαν ἔχειν, ἀλλ'
 ἐμπολιτευομένην αὐτῷ μόνην τὴν πατρικὴν. ἐπὶ τούτῳ πλείστων 2
 10 ἐπισκόπων ζητήσεις καὶ διαλόγους πρὸς τὸν ἄνδρα πεποιημένων,

7 580, 15 — 12 54, 6 ff. — 14—19 Suid Ὁριγένησ — 16/17 Ies. 30, 6
 4 566, 10—14

ATERBDMΣarm A

9 τοῦ E durch Rasur, BD τῶν ATE¹RM | 10/11 συμφωνίαν τῶν εὐαγγε-
 λιστῶν BDM τῶν εὐαγγελιστῶν συμφωνίαν ATER | 18 XXIV Katalog d.
 Hieron. [vgl. zu 570, 20/21] | 25 τοῦ—βίου AT^eER A τῶν—βίων T¹M τῶν—
 βιβλίων BDΣarm | 27 γέγονοι BD γέγονει ATER γέγονεν M

- 588 μεθ' ἑτέρων παρακληθεὶς Ὁριγένης κάτεισι μὲν εἰς ὁμίλιαν τὰ πρῶτα
 τῷ ἀνδρὶ, τίνα νοῦν ἔχοι, ἀποπειρώμενος, ὡς δ' ἔγνω ὅ τι καὶ λέγοι,
 εὐθύνας μὴ ὀρθοδοξοῦντα λογισμῶ τε πείσας, τῇ περὶ τοῦ δόγματος
 ἐφίστησιν ἀληθείᾳ ἐπὶ τε τὴν προτέραν ὑγιῆ δόξαν ἀποκαθίστη-
 15 σιν. καὶ φέρεται γε εἰς ἔτι νῦν ἔγγραφα τοῦ τε Βηρούλλου καὶ 3
 τῆς δι' αὐτὸν γενομένης συνόδου, ὁμοῦ τὰς Ὁριγένους πρὸς αὐτὸν
 ζητήσεις καὶ τὰς λεχθεῖσας ἐπὶ τῆς αὐτοῦ παροικίας διαλέξεις ἕκαστά
 τε τῶν τότε πεπραγμένων περιέχοντα. καὶ ἄλλα μὲν οὖν μυρία 4
 Ὁριγένους περὶ μνήμη παραδιδόσιν τῶν καθ' ἡμᾶς οἱ πρεσβύτεροι,
 20 ἃ καὶ παρήσειν μοι δοκῶ, οὐ τῆς ἐνεστῶσης ἐχόμενα πραγματείας·
 ὅσα δὲ ἀναγκαῖα τῶν περὶ αὐτὸν διαγνῶναι ἦν, ταῦτα καὶ ἐκ τῆς
 ὑπὲρ αὐτοῦ πεπονημένης ἡμῖν τε καὶ τῷ καθ' ἡμᾶς ἱεροῦ μάρτυρι
 Παμφίλω ἀπολογίας πάρεστιν ἀναλέξασθαι, ἣν τῶν φιλαίτιων ἕνεκα
 συμπονήσαντες ἀλλήλοις διὰ σπουδῆς πεποιήμεθα.
 25 Ἔτεσιν δὲ ὅλοις ἔξ Γορδιανοῦ τὴν Ῥωμαίων διανύσαντος ἡγεμο- AD 34
 νίαν, Φίλιππος ἅμα παιδὶ Φιλίππῳ τὴν ἀρχὴν διαδέχεται. τοῦτον
 590 κατέχει λόγος Χριστιανὸν ὄντα ἐν ἡμέρᾳ τῆς ὑστάτης τοῦ πάσχα
 παννυχίδος τῶν ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας εὐχῶν τῷ πλήθει μετασχεῖν
 ἐθειλῆσαι, οὐ πρότερον δὲ ὑπὸ τοῦ τηρικᾶδε προεστῶτος ἐπιτρα-
 πῆναι εἰσβαλεῖν, ἢ ἐξομολογήσασθαι καὶ τοῖς ἐν παραπτώμασιν ἐξε-
 5 ταζομένοις μετανοίας τε χώραν ἰσχυροσιν ἐαντὸν καταλέξαι· ἄλλως
 γὰρ μὴ ἂν ποτε πρὸς αὐτοῦ, μὴ οὐχὶ τοῦτο ποιήσαντα, διὰ πολλὰς
 τῶν κατ' αὐτὸν αἰτίας παραδεχθῆναι. καὶ πειθαρχῆσαι γε προ-
 θύμως λέγεται, τὸ γνήσιον καὶ εὐλαβὲς τῆς περὶ τὸν θεῖον φόβον
 διαθέσεως ἔργοις ἐπιδεδειγμένον.
 10 Τρίτον δὲ τούτῳ ἔτος ἦν, καθ' ὃ μεταλλάξαντος Ἡρακλᾶ τὸν AE 35
 βίον ἐπὶ δέκα ἔξ ἔτεσιν τῆς προστασίας τῶν κατ' Ἀλεξάνδρειαν
 ἐκκλησιῶν, τὴν ἐπισκοπὴν Διονύσιος ὑπολαμβάνει.
 Τότε δῆτα, οἷα καὶ εἰκὸς ἦν, πληθυνούσης τῆς πίστεως πε- Aς 36 1
 παρρησιασμένου τε τοῦ καθ' ἡμᾶς παρὰ πᾶσιν λόγου, ὑπὲρ τὰ ἐξή-

ATERBDMΣ^{arm}A

13 τῇ περὶ τοῦ δόγματος BDM καὶ ἀποδείξει ἀναλαβὼν αὐτὸν τῇ περὶ τοῦ
 δόγματος A καὶ ἀποδείξει τῇ περὶ τοῦ δόγματος ἀναλαβὼν αὐτὸν TER (er über-
 redete) ihn mit scharfsinnigen Gründen und vielen Beispielen über dies Dogma
 Σ^{arm} | 19 μνήμη ATER μνήμησ BDMΣ^{arm} | 23 ἀπολογία ABDMS^{arm}A
 ὁμολογία TER | 25/26 διανύσαντος ἡγεμονίαν M ἡγεμονείαν [ἡγεμονίαν Re]
 διανύσαντος T^cER ἀνύσαντος ἡγεμονίαν [ἡγεμονείαν B] BD ἡγεμονίαν ἀνύσαν-
 τος AT¹Tr

9 ἐπιδεδειγμένον AT¹BDMΣ^{arm}A ἐπιδεδειγμένον αὐτὸν πᾶσι T^cER ἐπι-
 δευμένον αὐτοῦ Tr | 11 sexto A

590 κοντά φασιν ἔτη τὸν Ὠριγένην γενόμενον, ἄτε δὴ μερίστην ἤδη
 16 συλλεξάμενον ἐκ τῆς μακρᾶς παρασκευῆς ἕξιν, τὰς ἐπὶ τοῦ κοινοῦ
 λεγομένας αὐτῷ διαλέξεις ταχυγράφοις μεταλαβεῖν ἐπιτρέψαι, οὐ
 πρότερόν ποτε τοῦτο γενέσθαι συγκεχωρηκότα. ἐν τούτῳ καὶ τὰ 2
 πρὸς τὸν ἐπιγεγραμμένον καθ' ἡμῶν Κέλσον τοῦ Ἐπικουρείου Ἀληθῆ
 20 λόγον ὅτι τὸν ἀριθμὸν συγγράμματα συντάττει καὶ τοὺς εἰς τὸ
 κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον εἴκοσι πέντε τόμους τοὺς τε εἰς τοὺς
 δώδεκα προφήτας, ἀφ' ὧν μόνους εὐρομεν πέντε καὶ εἴκοσι. φέ- 3
 ρεται δὲ αὐτοῦ καὶ πρὸς αὐτὸν βασιλέα Φίλιππον ἐπιστολὴ καὶ ἄλλη
 πρὸς τὴν τούτου γαμετὴν Σενήραν διάφοροί τε ἄλλαι πρὸς διαφό-
 25 ρους ὧν ὀπόσας σποράδην παρὰ διαφόροις σωθείσας συναγαγεῖν
 δεδυνήμεθα, ἐν ἰδίαις τόμων περιγραφαῖς, ὡς ἂν μηκέτι διαρρίπτοιτο,
 κατελέξαμεν, τὸν ἑκατὸν ἀριθμὸν ὑπερβαινούσας. γράφει δὲ καὶ 4

592 Φαβιανῷ τῷ κατὰ Ῥώμην ἐπισκόπῳ ἑτέροις τε πλείστοις ἄρχουσιν
 ἐκκλησιῶν περὶ τῆς κατ' αὐτὸν ὀρθοδοξίας· ἔχεις καὶ τούτων τὰς
 ἀποδείξεις ἐν ἕκτῳ τῆς γραφείσης ἡμῖν περὶ τοῦ ἀνδρὸς ἀπολογίας.

Ἄλλοι δ' αὖ πάλιν ἐπὶ τῆς Ἀραβίας κατὰ τὸν δηλούμενον ἐπι- AZ 37
 5 φύονται χρόνον δόγματος ἄλλοτριου τῆς ἀληθείας εἰσηγηταί, οἱ
 ἔλεγον τὴν ἀνθρωπείαν ψυχὴν τέως μὲν κατὰ τὸν ἐνεσιῶτα καιρὸν
 ἅμα τῇ τελευτῇ συναποθνήσκειν τοῖς σώμασιν καὶ συνδιαφθείρεσθαι,
 αὐτὴς δὲ ποτε κατὰ τὸν τῆς ἀναστάσεως καιρὸν σὺν αὐτοῖς ἀνα-
 βιώσεσθαι. καὶ δὴ καὶ τότε συγκροτηθείσης οὐ σμικρᾶς συνόδου,
 10 πάλιν Ὠριγένης παρακληθεὶς καὶ ἐνταῦθα κινήσας τε λόγους ἐπὶ
 τοῦ κοινοῦ περὶ τοῦ ζητουμένου, οὕτως ἠνέχθη ὡς μετατεθῆναι τὰς
 τῶν πρότερον ἐσφαλμένων διανοίας.

Τότε δὲ καὶ ἄλλης διαστροφῆς κατάρχεται ἡ τῶν Ἐλεσαϊτῶν AH 38
 λεγομένη αἵρεσις, ἣ καὶ ἅμα τῷ ἄρξασθαι ἀπέσβη. μνημονεύει δ'
 15 αὐτῆς ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ εἰς τὸν πβ ψαλμὸν ὁ Ὠριγένης, ὧδέ
 πως λέγων

Ἐλήλυθ' ἐν τις ἐπὶ τοῦ παρόντος μέγα φρονῶν ἐπὶ τῷ δύνασθαι
 >πρεσβεύειν γνώμης ἀθέου καὶ ἀσεβεστάτης, καλουμένης Ἐλεσαϊτῶν,
 >νεωστὶ ἐπανισταμένης ταῖς ἐκκλησίαις. ἐκείνη ἢ γνώμη οἷα λέγει

592, 17—S. 594, 2 Orig. Comment. p. 51 ed. Huet

ATERBDM Σ^{arm} A

19 ἐπικουρείου Π | 25 ὀπόσας AT^cTr^rEr^rR^dC^m ὀπόσα T¹E¹BD¹ ὀπόσας
 οὖν Re | 27 ἑκατὸν ἀριθμὸν BDM ἀριθμὸν ἑκατὸν ATER¹ ἀριθμὸν τῶν ἑκατῶν
 Re | ὑπερβαινούσας ATr (T^c getilgt) ER ὑπερβαινούσας M ὑπερπεσούσας T¹BD
 13 δὲ ABM δὴ TERD | ἄλλης διαστροφῆς TERBDM ἄλλη διαστροφή A
 | 15 δ ABD > TERM

- 592 κακά, παραθήσομαι ὑμῖν, ἵνα μὴ συναρπάξῃσθε. ἀθετεῖ τινα ἀπὸ
 21 πάσης γραφῆς, κέχρηται ῥητοῖς πάλιν ἀπὸ πάσης παλαιᾶς τε καὶ
 εὐαγγελικῆς, τὸν ἀπόστολον τέλεον ἀθετεῖ. φησὶν δὲ ὅτι τὸ ἀρ-
 νήσασθαι ἀδιάφορόν ἐστιν καὶ ὁ μὲν νοήσας τῷ μὲν στόματι ἐν
 25 ἀνάγκαις ἀρήσεται, τῇ δὲ καρδίᾳ οὐχί. καὶ βίβλον τιὰ φέρουσιν,
 594 πιστεύοντα ἄφεισιν λήψεσθαι τῶν ἁμαρτημάτων, ἄλλην ἄφεισιν παρ'
 ἧν Χριστὸς Ἰησοῦς ἀφῆκεν.

Ἀλλὰ γὰρ Φίλιππον ἔτεσιν ἐπτὰ βασιλεύσαντα διαδέχεται Δέκιος: 10 39 1
 ὃς δὴ τοῦ πρὸς Φίλιππον ἔχθους ἕνεκα διωγμὸν κατὰ τῶν ἐκκλη-
 5 σιῶν ἐγείρει, ἐν ᾧ Φαβιανοῦ ἐπὶ Ῥώμης μαρτυρίᾳ τελειωθέντος,
 Κορνήλιος τὴν ἐπισκοπὴν διαδέχεται. ἐπὶ δὲ Παλαιστίνης Ἀλέξαν- 2
 δρος ὁ τῆς Ἱεροσολύμων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος αὐθις διὰ Χριστὸν ἐν
 τῇ Καισαρείᾳ ἡγεμονικοῖς παραστάς δικαστηρίοις καὶ ἐπὶ δευτέρα
 διαπρέφας ὁμολογία, δεσμοτηρίῳ πειρᾶται, λιπαρῷ γῆραι καὶ σεμνῇ
 10 πολιῷ κατεστεμμένος. τούτου δὲ μετὰ τὴν ἐν τοῖς ἡγεμονικοῖς 3
 δικαστηρίοις λαμπρὰν καὶ περιφανῆ μαρτυρίαν ἐπὶ τῆς εἰρκτῆς κοι-
 μηθέντος, Μαζαβάνης διάδοχος τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπισκοπῆς ἀνα-
 δείκνυται. τῷ δ' Ἀλεξάνδρῳ παραπλησίως ἐν Ἀντιοχείᾳ τοῦ 4
 Βαβυλᾶ μετὰ ὁμολογίαν ἐν δεσμοτηρίῳ μεταλλάξαντος, Φάβιος τῆς
 15 αὐτόθι προύσταται ἐκκλησίας. τὰ μὲν οὖν Ὠριγένει κατὰ τὸν 5
 διωγμὸν συμβάντα οἷα καὶ ὅσα, καὶ ὁποῖας ἔτυχεν τελευτῆς, τοῦ
 πονηροῦ δαίμονος ἐφαμίλλως τάνδρῳ πανστρατιᾷ παραταξαμένου
 πάσῃ τε μηχανῇ καὶ δυνάμει κατ' αὐτοῦ στρατηγήσαντος παρὰ πάν-
 20 τας τε τοὺς τηρικὰδε πολεμηθέντας διαφερόντως ἐπισκῆψαντος αὐ-
 τῷ, οἷα τε καὶ ὅσα διὰ τὸν Χριστοῦ λόγον ὁ ἀνὴρ ὑπέμεινεν, δεσμὰ
 καὶ βασάνους τὰς κατὰ τοῦ σώματος τὰς τε ὑπὸ σιδήρῳ καὶ μυχοῖς
 εἰρκτῆς τιμωρίας, καὶ ὡς ἐπὶ πλείσταις ἡμέραις τοὺς πόδας ὑπὸ

15—S. 596, 4 Georg. Synk. 685, 15—686, 10

ATERBDMΣarm A

23 μὲν νοήσας Π Synk 682, 18 *der welcher weiss Σarm is qui fixus est
 in corde suo A*, alte Verschreibung, ἐννοήσας Wendland | μὲν² ERBDM
 > AT Synk | 25 πεπτωκέναι BDM Synk 682, 20 Theodoret. haer. fab. 2, 7
 καταπεπτωκέναι ATER

3 ἀλλὰ T¹BDMΣarm A καὶ τὰ μὲν περὶ τούτων τάδε ἐστὶν ἀλλὰ A, Tem
 (später getilgt), ER | 5 Φλαβιανός Zonar 3, 132, 27. 139, 4 | 14 φάβιος
 ΠΣarm Fabianus A Φλαβιανός Zonar 3, 133, 10 Φλαβιανόν und Φάβιον HSS 3,
 142, 29 vgl. zu 600, 3. 614, 16 | 21 σιδήρῳ TERBDMΣarm σιδήρων Synk σι-
 δηρῶ κλωῶ A | 22 τιμωρίας AR^cBDM Synk Σarm καὶ τιμωρίας TER¹

- 594 τέσσαρα τοῦ κολαστηρίου ξύλου παραταθεῖς διαστήματα, πρὸς τε ἀπειλὰς καὶ ὅσα ἄλλα πρὸς τῶν ἐχθρῶν ἐπενεχθέντα καρτερώς
 25 ἤνεγκεν, οἷον τε τὰ κατ' αὐτὸν ἔτυχεν τέλους, μηδαμῶς αὐτὸν ἀνελεῖν
 596 παντὶ σθένει τοῦ δικαστοῦ φιλονείκως ἐστάντος, ὁποίας τε μετὰ ταῦτα καταλείπει φωνὰς καὶ αὐτὰς πλήρεις τοῖς ἀναλήψεως θεο-
 μένοις ὠφελείας, πλείσται ὅσαι τάνδρὸς ἐπιστολαὶ τάληθές ὁμοῦ καὶ ἀκριβές περιέχουσιν.
- 5 Τὰ γέ τοι κατὰ Διονύσιον ἐκ τῆς πρὸς Γερμανὸν ἐπιστολῆς αὐ- M 40 1
 τοῦ παραθήσομαι, ἔνθα τοῦτον περὶ ἑαυτοῦ λέγων ἱστορεῖ τὸν τρόπον

Ἐγὼ δὲ καὶ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ λαλῶ, καὶ αὐτὸς οἶδεν εἰ ψεύδομαι· οὐδεμίαν ἐπ' ἑαυτοῦ βαλλόμενος οὐδὲ ἀθεεὶ πεποίημαι τὴν
 10 >φυγὴν, ἀλλὰ καὶ πρότερον, τοῦ κατὰ Δέκιον προτεθέντος διωγμοῦ, 2
 >Σαβίνος αὐτῆς ὥρας φρονιμεντάριον ἔπεμψεν εἰς ἀναζητήσίον μου, καὶ γὰρ
 >μὲν τεσσάρων ἡμερῶν ἐπὶ τῆς οἰκίας ἔμεινα, τὴν ἄφιξιν τοῦ φρο-
 >νιμενταρίου προσδοκῶν, ὃ δὲ πάντα μὲν περιῆλθεν ἀνερευνοῦν, τὰς
 >ὁδοὺς τοὺς ποταμοὺς τοὺς ἀγρούς, ἔνθα κρούπτεσθαι με ἢ βαδίζειν
 15 >ὑπενόησεν, ἀρασία δὲ εἶχετο μὴ εὐρίσκων τὴν οἰκίαν· οὐ γὰρ ἐπί-
 >στευεν οἴκοι με διωκόμενον μένειν. καὶ μόλις, μετὰ τὴν τετάρτην 3
 >ἡμέραν, κελεύσαντός μοι μεταστῆναι τοῦ θεοῦ καὶ παραδόξως ὁδο-
 >ποιήσαντος, ἐγὼ τε καὶ οἱ παῖδες καὶ πολλοὶ τῶν ἀδελφῶν ἅμα
 >συνεξήλθομεν. καὶ ὅτι τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας ἔργον ἐκεῖνο γέ-
 20 >γονεν, τὰ ἐξῆς ἐδήλωσεν, ἐν οἷς τάχα τιδὴν γεγόναμεν χρήσιμοι.

εἰτά τινα μεταξὺ εἰπὼν, τὰ μετὰ τὴν φυγὴν αὐτῷ συμβεβηκότα 4
 δηλοῖ, ταῦτα ἐπιφέρειν

Ἐγὼ μὲν γὰρ περὶ ἡλίου δυσμὰς ἅμα τοῖς σὺν ἐμοὶ γενόμενος
 >ὑπὸ τοῖς στρατιώταις, εἰς Ταπόσιριν ἤχθην, ὃ δὲ Τιμόθεος κατὰ
 25 >τὴν τοῦ θεοῦ πρόνοιαν ἔτυχεν μὴ παρὼν μηδὲ καταληφθεὶς, ἐλθὼν
 >δὲ ὕστερον εὗρεν τὸν οἶκον ἔρημον καὶ φρουροῦντας αὐτὸν ὑπηρέ-
 >τας, ἡμᾶς δὲ ἐξηνδραποδισμένους.

8—S. 598, 25 Georg. Synk. 686, 20—688, 19 — 8/9 Gal. 1, 20

ATERBDM Σ^{arm} A

23 διαστήματα M Σ^{arm} διαστήματα καὶ BD στίγματα τε καὶ Synk διαστή-
 ματα κατασπόμενος ATER | 24 man erwartet ἐπηνέχθη | 25 μηδα-
 μῶς > Σ^{arm}

8 εἰ ERBDM Σ^{arm} γρ οἶδεν εἰ ψεύδομαι Tem (getilgt) ὅτι οὐ AT Synk |
 9 ἑαυτοῦ TERBDM ἑαυτὸν A ἑαυτῷ Synk | βαλλόμενος ATER Synk
 βαλόμενος M βουλόμενος BD | τὴν interpolirt

598 καὶ μεθ' ἕτερά φησιν

5

καὶ τίς ὁ τῆς θανασίας οικονομίας αὐτοῦ τρόπος; τὰ γὰρ
 ἀληθῆ λεχθήσεται. ἀπῆντετό τις τῶν χωριτῶν ὑποφεύγοντι τῷ
 Τιμοθέῳ καὶ τεταραγμένῳ, καὶ τὴν αἰτίαν τῆς ἐπειξεως ἐπέθετο.
 5 ὁ δὲ τάληθες ἐξείπεν, κάκεινος ἀκούσας (ἀπῆει δ' εὐωχησόμενος γὰρ 6
 μους, διαπαννυρίζειν γὰρ αὐτοῖς ἐν ταῖς τοιαύταις συνόδοις ἔθος)
 εἰσελθὼν ἀπήγγειλεν τοῖς κατακειμένοις· οἱ δὲ ὄρμη μιᾶ, καθάπερ
 ὑπὸ συνθήματι, πάντες ἐξανέστησαν, καὶ δρόμῳ φερόμενοι τάχιστα
 ἤκον, ἐπεισεπρόντες τε ἡμῖν ἠλάλαξαν, καὶ φυγῆς εὐθέως τῶν φρον-
 10 ρούντων ἡμᾶς στρατιωτῶν γενομένης, ἐπέστησαν ἡμῖν, ὡς εἶχομεν
 ἐπὶ τῶν ἀστρώτων σκιμπόδων κατακειμένοι. καὶ γὰρ ἐμὲν, οἶδεν ὁ 7
 θεός ὡς ληστὰς εἶναι πρότερον ἡγούμενος ἐπὶ σύλησιν καὶ ἀρ-
 παγῆν ἀφικομένους, μένων ἐπὶ τῆς εὐνῆς, ἡμῶν γυμνὸς ἐν τῷ λινῷ
 15 ἐσθήματι, τὴν δὲ λοιπὴν ἐσθήτα παρακειμένην αὐτοῖς ὄρεγον· οἱ
 δὲ ἐξανίστασθαι τε ἐκέλευον καὶ τὴν ταχίστην ἐξιέναι. καὶ τότε 8
 συνεῖς ἐφ' ᾧ παρήσαν, ἀνέκραγον δεόμενος αὐτῶν καὶ ἰκετεύων
 ἀπιέναι καὶ ἡμᾶς εἶαν, εἰ δὲ βούλονται τι χρηστὸν ἐργάσασθαι, τοὺς
 ἀπάγοντάς με φθάσαι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ τὴν ἐμὴν ἀποτεμῖν
 20 ἡξίον. καὶ τοιαῦτα βοῶντος, ὡς ἴσασιν οἱ κοινωνοὶ μου καὶ μέ-
 τοχοι πάντων γενομένοι, ἀνίστασαν πρὸς βίαν. καὶ γὰρ ἐμὲν παρήκα
 ἔμαντὸν ὑπτιον εἰς τοῦδαφος, οἱ δὲ διαλαβόντες χειρῶν καὶ ποδῶν
 25 σύροντες ἐξήγαγον, ἐπηκολούθουν δέ μοι οἱ τούτων πάντων μάρ- 9
 τυρες, Γάιος Φαῦστος Πέτρος Παῦλος· οἱ καὶ ὑπολαβόντες με φο-
 ράδην ἐξήγαγον τοῦ πολιχνίου καὶ ὄνῳ γυμνῷ ἐπιβιβάσαντες ἀπή-
 25 γαγον·

600 ταῦτα περὶ ἑαυτοῦ ὁ Διονύσιος.

Ὁ δ' αὐτὸς ἐν ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Φάβιον, Ἀντιοχείων ἐπίσκοπον, MA 41 1

1—4 vgl. Georg. Synk. 688, 21—689, 1

ATERBDM Σ^{arm} A

3 ἀπῆντετό ERBDM Synk ἀπῆντα A ἀπῆντο T¹ ἀπῆντετό T^c Synk
 8 ὑπὸ συνθήματι T¹ BDM ἀπὸ συνθήματος AR ἀπὸ συνθέματος E γὰρ ἀπὸ συνθή-
 ματος T^c (getilgt) | 9 ἐπεισεπρόντες T^c ERBDM ἐπισπεύδοντες A Synk ἐπι-
 σπέοντες T¹ | 13 ἐνῆς TEBDM Synk ἐνῆς ἦς AR | 16 ᾧ A Tr RBD Synk
 8 T^c EM ὄν oder ἄ T¹ | ἰκετεύων AR¹ BM ἰκέτερον TE, R¹ corr., D Synk
 19 ἡξίον voreusebianische Interpolation | μου BDM Synk μοι ATER
 22/23 μάρτυρες TERBDM Synk γενομένοι μάρτυρες A

2 φάβιον Tr auf Rasur, ERBD Synk T^{cm} getilgt, T¹ unleserlich φαβιον M
 φαβιανὸν A Σ^{arm} A vgl. zu 594, 14. 614, 16

600 τῶν κατὰ Δέκιον μαρτυρησάντων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τοὺς ἀγῶνας τοῦτον ἱστορεῖ τὸν τρόπον

5 οὐκ ἀπὸ τοῦ βασιλικοῦ προστάγματος ὁ διωγμὸς παρ' ἡμῶν ἤρξατο, ἀλλὰ γὰρ ὅλον ἐνιαυτὸν προύλαβεν, καὶ φθάσας ὁ κακῶν
>τῇ πόλει ταύτῃ μάντις καὶ ποιητής, ὅστις ἐκεῖνος ἦν, ἐκίνησεν καὶ
>παρώρησεν καθ' ἡμῶν τὰ πλήθη τῶν ἐθνῶν, εἰς τὴν ἐπιχώριον
>αὐτοῦ δεισιδαιμονίαν ἀναρριπίσας· οἱ δ' ἐρεθισθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ 2
10 >πάσης ἐξουσίας εἰς ἀνοσιουργίαν λαβόμενοι, μόνην εὐσέβειαν τὴν
>θρησκείαν τῶν δαιμόνων ταύτην ὑπέλαβον, τὸ καθ' ἡμῶν φονᾶν.
>πρῶτον οὖν πρεσβύτην, Μητρᾶν ὀνόματι, συναρπάσαντες καὶ κε- 3
>λεύσαντες ἄθεα λέγειν ῥήματα, μὴ πειθόμενον, ξύλοις τε παίοντες
>τὸ σῶμα καὶ καλάμοις ὀξέσειν τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
15 >κερτυῶντες, ἀγαγόντες εἰς τὸ προάστειον, κατελιθοβόλησαν. εἶτα 4
>πιστὴν γυναῖκα, Κοῖνταν καλουμένην, ἐπὶ τὸ εἰδωλεῖον ἀγαγόντες,
>ἠνάγκαζον προσκυνεῖν· ἀποστρεφομένην δὲ καὶ βδελυττομένην ἐκ-
>δήσαντες τῶν ποδῶν διὰ πάσης τῆς πόλεως κατὰ τοῦ τραχέος
>λιθοστρώτου σύροντες προσαρασσομένην τοῖς μυλῆαίσι λίθοις, ἅμα
20 >καὶ μαστιγοῦντες, ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγαγόντες κατέλευσαν τόπον. εἶθ' 5
>ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ὤρμησαν ἐπὶ τὰς τῶν θεοσεβῶν οἰκίας, καὶ
>οὓς ἐγνώριζον ἕκαστοι γεινιῶντας, ἐπεισεσόντες ἤγον ἐσύλῳ
602 >τε καὶ διήρπαζον, τὰ μὲν τιμωτέρα τῶν κειμηλίων νοσφιζόμενοι,
>τὰ δὲ εὐτελέστερα καὶ ὅσα ἐκ ξύλων ἐπεποιήτο, διαρριπτοῦντες καὶ
>κατακάοντες ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐλωκνίας ὑπὸ πολεμίων πόλεως παρ- 6
>εἶχον θείαν. ἐξέκλινον δὲ καὶ ὑπανεχώρουν οἱ ἀδελφοὶ καὶ τὴν ἀρ-
5 >παγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὁμοίως ἐκείνοις οἷς καὶ Παῦλος ἐμαρτύ-
>ρησεν, μετὰ χαρᾶς προσεδέξαντο. καὶ οὐκ οἶδ' εἰ τις, πλὴν εἰ μὴ
>πού τις εἰς ἐμπεσῶν, μέχρι γε τούτου τὸν κύριον ἠρνήσατο· ἀλλὰ 7
>καὶ τὴν θαυμασιωτάτην τότε παρθένον πρεσβύτιν Ἀπολλωνίαν

5—8. 612, 11 Georg. Synk. 689, 1—696, 5

4—6 Hebr. 10, 34

ATERBDM Σ^{arm} A

9 αὐτοῦ TERBDM Synk αὐτοῦσ A | 10/11 τὴν θρησκείαν AT¹ERBDM
Synk καὶ θεραπείαν Tr voreusebianische Interpolation, τὴν θρησκείαν τῶν δαι-
μόνων strich Valois | 11 τὸ — φονᾶν > Σ^{arm} | 12 οὖν T¹BDM, Tc ge-
tilgt, μὲν οὖν AER Synk | Μητρᾶν Synk A | 22 ἐπεισεσόντες T^cER
ἐπιπεσόντες M ἐπισι|||ντες T¹ ἐπισπειδόντες ABD Synk > Σ^{arm}

2/3 καὶ κατακάοντες BD καὶ κατακλιῶντες AR Synk und verbrannten sie
Σ^{arm} igni cremarent A καὶ κατακλιῶντες TemERM > T¹

- 602 >διαλαβόντες, τὸς μὲν ὀδόντας ἅπαντας κόπτοντες τὰς σιαγόνας
 10 >ἐξήλασαν, πρὸν δὲ νήσαντες πρὸ τῆς πόλεως ζῶσαν ἠπίλουν
 >κατακαύσειν, εἰ μὴ συνεκφωνήσειεν αὐτοῖς τὰ τῆς ἀσεβείας κηρύγ-
 >ματα. ἢ δὲ ὑποπαραιτησαμένη βραχὺ καὶ ἀνεθεῖσα, συντόμως ἐπή-
 >δησεν εἰς τὸ πῦρ, καὶ καταπέφλεκται. Σεραπίωνά τε καταλαβόντες 8
 >ἐφέστιον, σκληραῖς βασάνοις αἰκισάμενοι καὶ πάντα τὰ ἄρθρα δια-
 15 >κλάσαντες, ἀπὸ τοῦ ὑπερφύον προηῆ κατέρριψαν. οὐδεμία δὲ ὁδός,
 >οὐ λεωφόρος, οὐ στενωπὸς ἡμῖν βάσιμος ἦν, οὐ νύκτωρ, οὐ μεθ’
 >ἡμέραν, ἀεὶ καὶ πανταχοῦ πάντων κεκραγόντων, εἰ μὴ τὰ δύσφημά
 >τις ἀννυοίη ἡήματα, τοῦτον εὐθέως δεῖν σύρεσθαι τε καὶ λίμπρα-
 >σθαι. καὶ ταῦτα ἐπὶ πολὺ μὲν τοῦτον ἠκμασεν τὸν τρόπον, δια- 9
 20 >δεξαμένη δὲ τοὺς ἀθλοὺς ἢ στάσις καὶ πόλεμος ἐμφύλιος τὴν καθ’
 >ἡμῶν ὁμότητα πρὸς ἀλλήλους αὐτῶν ἔτρεψεν, καὶ μικρὸν μὲν
 >προσανεπνεύσαμεν, ἀσχολίαν τοῦ πρὸς ἡμᾶς θυμοῦ λαβόντων, εὐ-
 604 >θέως δὲ ἢ τῆς βασιλείας ἐκείνης τῆς εὐμενεστέρας ἡμῖν μεταβολῇ
 >διήγγεται, καὶ πολὺς ὁ τῆς ἐφ’ ἡμᾶς ἀπειλῆς φόβος ἀντείνεται.
 >καὶ δὴ καὶ παρῆν τὸ πρόσταγμα, αὐτὸ σχεδὸν ἐκείνο οἷον τὸ προρη- 10
 >θέν ὑπὸ τοῦ κυρίου ἡμῶν παρὰ βραχὺ τὸ φοβερώτατον, ὡς, εἰ δυ-
 5 >νατόν, σκανδαλίσει καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. πλὴν πάντες γε κατεπτή- 11
 >χουσαν· καὶ πολλοὶ μὲν εὐθέως τῶν περιφανεστέρων, οἱ μὲν ἀπήν-
 >των δεδιότες, οἱ δὲ δημοσιεύοντες ὑπὸ τῶν πράξεων ἤγοντο, οἱ δὲ
 >ὑπὸ τῶν ἀμφ’ αὐτοῖς ἐφείλκοντο· ὀνομαστί τε καλούμενοι ταῖς
 >ἀνάγκαις καὶ ἀνιέροις θυσίαις προσήεσαν, οἱ μὲν ὠχιοῦντες καὶ
 10 >τρέμοντες, ὥσπερ οὐ θύσοντες, ἀλλ’ αὐτοὶ θύματα καὶ σφάγια τοῖς
 >εἰδώλοισ ἐσόμενοι, ὡς ὑπὸ πολλοῦ τοῦ περιεστῶτος δήμου χλευήν-
 >αὐτοῖς ἐπιφέρεσθαι καὶ δῆλους μὲν εἶναι πρὸς πάντα δειλοὺς ὑπάρ-
 >χοντας, καὶ πρὸς τὸ τεθνᾶναι καὶ πρὸς τὸ θῦσαι· οἱ δὲ τινες ἐτοι- 12

3—5 Matth. 24, 24 vgl. 24, 8—10

ATERBDM Σarm A

12/13 ἐπήδησεν BDM ἐπεπήδησεν ATER Synk | 18 ἀννυοίη AT^cERBD
 ἀννυοῖ T¹M ἀννυεῖ Synk | 19 πολὺ ABDM Synk πολὺν TER | τοῦτον
 ἠκμασε τὸν τρόπον BeD τοῦτον ἠκμαζειν τὸν τρόπον M ἠκμασεν [ἠκμασε TER]
 τοῦτον τὸν τρόπον ATER ἠκμασε τὸν τρόπον B¹ ἠκμασε τὸ πρῶτον Synk
 nach τρόπον + aber wiederum sagte er dass Σarm vgl. zu 610, 6 | 20 ἢ
 στάσις καὶ πόλεμος ἐμφύλιος TERBD¹M Synk στάσις καὶ πόλεμος ἐμφύλιος
 D durch Rasur ἢ στάσις καὶ ὁ πόλεμος ὁ ἐμφύλιος A

4 ἡμῶν TeERBD Σarm ἢ M Synk > AT¹ | παρὰ βραχὺ TERBDM Synk
 ἀποφαίνων A | 12 καὶ interpolirt | πάντα A¹ corr., T¹ corr., ERM πάντα
 A¹T¹BD Synk Σarm | δειλοὺς δ’ BD

604 >μότερον τοῖς βωμοῖς προσέτρεχον, ἰσχυρίζομενοι τῇ θρασυῦτι τὸ
 15 >μηδὲ πρότερον Χριστιανοὶ γεγονέναι, περὶ ὧν ἡ τοῦ κυρίου πρόρ-
 >ρησις ἀληθεστάτη ὅτι δυσκόλως σωθήσονται. τῶν δὲ λοιπῶν οἱ
 >μὲν εἶποντο τούτοις ἐκατέροις, οἱ δὲ ἔφευγον· οἱ δὲ ἠλίσσοντο, καὶ 13
 >τούτων οἱ μὲν ἄχρῃ δεσμῶν καὶ φυλακῆς χωρήσαντες, καὶ τινὲς καὶ
 >πλείονας ἡμέρας καθειροχθέντες, εἶτα καὶ πρὶν ἐπὶ δικαστήριον ἐλ-
 20 >θεῖν, ἐξωμόσαντο, οἱ δὲ καὶ βασάνοις ἐπὶ ποσὸν ἐγκαρτερήσαντες,
 >πρὸς τὸ ἐξῆς ἀπέειπον. οἱ δὲ στεροὶ καὶ μακάριοι στῦλοι τοῦ κυ- 14
 >ρίου κραταιωθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῆς ἰσχυροῦς ἐν αὐτοῖς πίστεως
 >ἀξίαν καὶ ἀνάλογον δύναμιν καὶ καρτερίαν λαβόντες, θαναστοὶ
 >γεγόνασιν αὐτοῦ τῆς βασιλείας μάρτυρες· ὧν πρῶτος Ἰουλιανός, 15
 25 >ἄνθρωπος ποδαγρός, μὴ στῆναι, μὴ βαδίσαι δυνάμενος, σὺν ἑτέροις
 >δύο τοῖς φέρουσιν αὐτὸν προσήχθη· ὧν ὁ μὲν ἕτερος εὐθύς ἠρνή-
 >σατο, ὁ δ' ἕτερος, Κρονίων ὀνόματι, ἐπέκλην δὲ Εὐνους, καὶ αὐτὸς
 606 >ὁ πρεσβύτερος Ἰουλιανὸς ὁμολογήσαντες τὸν κύριον, διὰ πάσης τῆς
 >πόλεως, μεγίστης οὔσης ὡς ἴστε, καμῆλοις ἐποχοῦμενοι καὶ μετέωροι
 >μαστιγοῦμενοι, τέλος ἀσβέστω, περικεχυμένου τοῦ δήμου παντός,
 >κατετάκησαν. στρατιώτης τε αὐτοῖς ἀπαγομένοις παραστάς καὶ τοῖς 16
 5 >ἐφυβρίζουσιν ἐναντιωθεὶς, ἐκβοησάντων ἐκείνων προσαχθεὶς ὁ ἄν-
 >δρειότατος ὀπλομάχος τοῦ θεοῦ Βησαῖς κὰν τῷ μεγάλῳ πολέμῳ τῷ
 >περὶ τῆς εὐσεβείας ἀριστεύσας, ἀπετιμήθη τὴν κεφαλὴν. καὶ τις 17
 >ἕτερος, τὸ μὲν γένος Αἰβνός, τὴν δὲ προσηγορίαν ἅμα καὶ τὴν εὐ-
 >λογίαν ἀληθῆς Μάκαρ, προτροπῆς αὐτῷ πολλῆς ὑπὸ τοῦ δικαστοῦ
 10 >πρὸς ἄρνησιν γενομένης, οὐχ ὑπαχθεὶς ζῶν καταπέφλεκται. Ἐπί-
 >μαχος τε μετ' αὐτούς καὶ Ἀλέξανδρος μετὰ πολλὴν ὄν ἔμειναν
 >δεσμῶται χρόνον, μυρίας διενεγκόντες ἀλγηδόνας ξυστήρας μάστι-
 >γας, [πυρὶ] ἀσβέστω καὶ οὗτοι διεχύθησαν. καὶ σὺν αὐτοῖς γυναῖκες 18
 >τέσσαρες, Ἀμμωνάριόν τε ἁγία παρθένος, πάνν φιλονεικῶς αὐτὴν
 15 >ἐπὶ πλείστον τοῦ δικαστοῦ βασανίσαντος, ἅτε προαποφνημαμένην

16 Matth. 19, 23. Marc. 10, 23. Luc. 18, 24

8/9 Matth. 5, 10

ATERBDM Σ^{arm} A

3 περικεχυμένου BDM πυρὶ κεχυμένου TER Synk πυρὶ περικεχυμένου A (sic
 wurden verbrannt) mit Feuer vor allem Volk Σ^{arm} (iubentur) populo inspectante
 (laniani) A | 4 κατετάκησαν BD usque quo finem uitae in ipsis uerberibus
 ponerent A κατετάκησαν ATERM Synk Σ^{arm} | 6 9ῦ ABDM Synk Σ^{arm} 9ῦ TER
 domini A | βησαῖς > MΣ^{arm} A | 11 ἔμειναν ATER Synk ἐνέμειναν BDM
 | 13 πυρὶ > Schw, vgl. zu 3 | 14 τε II Synk Σ^{arm} falsch, man erwartet μὲν
 ἢ, in quibus durch Conjectur A

606 >ὅτι μηδὲν ὄν ἐκείνος κελεύει φθέγγεται, ἀληθεύσασα τὴν ἐπαγγελίαν, ἀπήχθη· αἱ δὲ λοιπαί, ἢ σεμνοτάτη πρεσβύτις Μερκουρία καὶ ἢ πολύπαις μὲν, οὐχ ὑπὲρ τὸν κέρριον δὲ ἀγαπήσασα τὰ τέκνα Διονυσία, καταυδεδθέντος εἰς ἀνήνυτον ἔτι βασανίζειν καὶ ὑπὸ γυναικῶν
 20 >ἠττάσθαι τοῦ ἡγεμόνος, σιδήρω τεθνήσκειν, μηκέτι βασάνων πειρᾶν
 608 >λαβοῦσαι· τὰς γὰρ ὑπὲρ πασῶν ἢ πρόμαχος Ἀμμωνάριον ἀνεδέδεκτο. Ἦρων δὲ καὶ Ἀτῆρ καὶ Ἰσίδωρος Αἰγύπτιοι καὶ σὺν αὐτοῖς παι- 19
 >δάριον ὡς πεντεκαδεκαέτης ὁ Διόσκορος παρεδόθησαν· καὶ πρῶτον
 >τὸ μειράκιον λόγοις τε ἀπατᾶν ὡς εὐπαράγωγον καὶ βασάνοις κατ-
 5 >αναγκάζειν ὡς εὐένδοτον πειρωμένον, οὐτ' ἐπέισθη οὐτ' εἶξεν ὁ
 >Διόσκορος· τοὺς δὲ λοιποὺς ἀγριώτατα καταξήρας, ἐγκατερήσαντας 20
 >πυρὶ καὶ τούτους ἔδωκεν. τὸν δὲ Διόσκορον ἐλλαμπρονάμενον τε
 >δημοσίᾳ καὶ σοφώτατα πρὸς τὰς ἰδίας πένσεις ἀποκρινάμενον θαν-
 >μάσας, παρήκεν, ὑπέρθεσιν φήσας εἰς μετάνοιαν αὐτῷ διὰ τὴν ἡλι-
 10 >κίαν ἐπιμετρεῖν· καὶ νῦν ὁ θεοπροπέστατος σὺν ἡμῖν ἔστιν Διόσκο-
 >ρος, εἰς μακρότερον τὸν ἀγῶνα καὶ διαρκέστερον μείνας τὸν ἄθλον.
 >Νεμεσίῳ δέ τις, κάκεινος Αἰγύπτιος, ἐσκοφαντήθη μὲν ὡς δὴ 21
 >σύνοικος ληστῶν, ἀπολοσάμενος δὲ ταύτην παρὰ τῷ ἑκατοντάρχῳ
 >τὴν ἀλλοτριωτάτην διαβολήν, καταμηνυθεὶς ὡς Χριστιανὸς ἤκεν
 15 >δεσμώτης ἐπὶ τὸν ἡγούμενον· ὁ δὲ ἀδικιώτατος διπλαῖς αὐτὸν ἢ
 >τοὺς ληστὰς ταῖς τε βασάνοις καὶ ταῖς μάστιξιν λυμηνάμενος, με-
 >ταξὺ τῶν ληστῶν κατέφλεξεν τιμηθέντα τὸν μακάριον τῷ τοῦ
 >Χριστοῦ παραδείγματι. ἀθρόον δέ τι σύνταγμα στρατιωτικόν, Ἀμ- 22
 >μων καὶ Ζήνων καὶ Πτολεμαῖος καὶ Ἰγγένης καὶ σὺν αὐτοῖς πρεσβύ-
 20 >της Θεόφιλος, εἰστήκεισαν πρὸ τοῦ δικαστηρίου· κρινομένου δὲ
 >τινος ὡς Χριστιανοῦ καὶ πρὸς ἄρρησιν ἤδη ἔειποντος, ἐπρίοντο
 >οὗτοι παρεστηκότες, καὶ τοῖς τε προσώποις ἐνένεον καὶ τὰς χεῖρας
 >ἀνέτεινον καὶ συνεσηματίζοντο τοῖς σώμασιν. ἐπιστροφῆς δὲ πάν- 23

ATERBDM Σarm A

16 φθέγγεται BM γρ φθέγγεται D^{1m} φθέγγαιτο ATER Synk φθέγγασθαι D
 | 17—19 αἱ δὲ λοιπαί—Διονυσία] ein vierter Name muss vor Eus ausgefallen
 sein, nach Διονυσία ergänzt, ἢ πρόμαχος [S. 608, 1] missdeutend, et alia Ammo-
 naria A | 18 τὰ τέκνα BDM Synk τὰ τέκνα ἐαντῆς T^cER ἐαντῆς τὰ τέκνα AT¹

1 ἀνεδέδεκτο T¹ ἐδέδεκτο BD ἀναδέδεκται M Synk ἀνεδέδεκτο βασάνουσ ATr
 ἀναδέδεκτο βασάνουσ T^cER hatte sich dargeboten (ohne βασάνουσ) Σarm |
 2 ἀτῆρ ΠΣarm ἀσῆρ Synk Arsīnus A | 13 ἀπολοσάμενος ATER Σarm A
 ἀποδυσάμενος BDM Synk | 13/14 παρὰ τῷ ἑκατοντάρχῳ [ἑκατοντάρχη T^cER
 Synk] τὴν ἀλλοτριωτάτην ATER Synk Σarm παρὰ τῶν ἑκατονταρχῶν τὴν ἀλλοτριω-
 τάτην M τὴν ἀτοπιωτάτην παρὰ τῶν ἑκατονταρχῶν BD | 14 διαβολὴν BDM
 Synk Σarm κατ' αὐτοῦ διαβολὴν ATER | 18 ἀθρόως Σarm

608 >των πρὸς αὐτοὺς γενομένης, πρὶν τινας αὐτῶν ἄλλως λαβέσθαι,
 25 >φθάσαντες ἐπὶ τὸ βᾶθρον ἀνέδραμον, εἶναι Χριστιανοὶ λέγοντες,
 610 >ὡς τὸν τε ἡγεμόνα καὶ τοὺς συνέδρους ἐμφόβους γενέσθαι, καὶ τοὺς
 >μὲν κρινομένους εὐθαρσεστάτους ἐφ' οἷς πείσονται, φαίνεσθαι, τοὺς
 >δὲ δικάζοντας ἀποδειλιᾶν. καὶ οὗτοι μὲν ἐκ δικαστηρίων ἐνεπόμ-
 >πευσαν καὶ ἠγαλλιάσαντο τῇ μαρτυρίᾳ, θριαμβεύοντος αὐτοὺς ἐν-
 5 >δόξως τοῦ θεοῦ.

>ἄλλοι δὲ πλείστοι κατὰ πόλεις καὶ κόμας ὑπὸ τῶν ἐθνῶν MB 42 1
 >διεσπάσθησαν, ὧν ἐνὸς παραδείγματος ἕνεκεν ἐπιμνησθήσομαι. Ἰσχυ-
 >ρίων ἐπετρόπευέν τιμι τῶν ἀρχόντων ἐπὶ μισθῷ. τοῦτον ὁ μισθο-
 >δότης ἐκέλευσεν θῦσαι, μὴ πειθόμενον ὑβρίζειν, ἐμμένοντα προεπη-
 10 >λάκιζεν, ὑφισταμένον, βακτηρίαν μεγίστην λαβὼν διὰ τῶν ἐντέρων
 >καὶ τῶν σπλάγγνων διώσας, ἀπέκτεινεν. τί δεῖ λέγειν τὸ πλῆθος 2
 >τῶν ἐν ἐρημίαις καὶ ὄρεσιν πλανηθέντων, ὑπὸ λιμοῦ καὶ δίψης καὶ
 >κρύου καὶ νόσου καὶ ληστῶν καὶ θηρίων διεσφαρμένον; ὧν οἱ
 >περιγεγόμενοι τῆς ἐκείνων εἰσὶν ἐκλογῆς καὶ νίκης μάρτυρες, ἐν δὲ
 15 >καὶ τούτων εἰς δῆλωσιν ἔργον παραθήσομαι. Χαϊρήμων ἦν ὑπερ- 3
 >γῆρος τῆς Νείλου καλουμένης πόλεως ἐπίσκοπος. οὗτος εἰς τὸ
 >Ἀραβιον ὄρος ἅμα τῇ συμβῆναι αὐτοῦ φυγῶν, οὐκ ἐπανελήλυθεν.
 >οὐδὲ ἐδυνήθησαν ἰδεῖν οὐκέτι, καίτοι πολλὰ διερευνησάμενοι, οἱ
 >ἀδελφοὶ οὔτε αὐτοὺς οὔτε τὰ σώματα. πολλοὶ δὲ οἱ κατ' αὐτὸ τὸ 4
 20 >Ἀραβικὸν ὄρος ἐξανδραποδισθέντες ὑπὸ βαρβάρων Σαρακηνῶν. ὧν
 >οἱ μὲν μόλις ἐπὶ πολλοῖς χορήμασιν ἐλυτρώθησαν, οἱ δὲ μέχρι νῦν
 >οὐδέπω. καὶ ταῦτα διεξῆλθον οὐ μάρτηρ, ἀδελφέ, ἀλλ' ἵνα εἰδῆς
 >ὅσα καὶ ἤλικα δεινὰ παρ' ἡμῖν συνέβη. ὧν οἱ μᾶλλον πεπειραμένοι
 >πλείονα ἂν εἶδειν.

25 εἶτα τούτοις ἐπιφέρει μετὰ βραχεία λέγων

5

>αὐτοὶ τοίνυν οἱ θεοὶ μάρτυρες παρ' ἡμῖν, οἱ νῦν τοῦ Χριστοῦ
 >πάρεδροι καὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ κοινωνοὶ καὶ μέτοχοι τῆς κρίσεως
 >αὐτοῦ καὶ συνδικάζοντες αὐτῷ, τῶν παραπεπτωκότων ἀδελφῶν
 612 >τινας ὑπευθύνους τοῖς τῶν θυσιῶν ἐγκλήμασιν γενομένους προσε-
 >λάβοντο, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν καὶ μετάνοιαν αὐτῶν ἰδόντες δεκτὴν

4/5 II Kor. 2, 14 — 26—28 Apoc. 20, 4 vgl. I Kor. 6, 2

ATERBDM Σarm A

24 ἄλλως TEBD ὄλωσ Synk ἄλλουσ ARM > Σarm

16 πόλεως ἐπίσκοπος BDM Synk ἐπίσκοπος πόλεως ATER | 19 σώματα
 T¹BDM σώματα εὔρον AT^cER Σarm σώματα αὐτῶν Synk | 20 ὧν T^cERM
 Σarm > AT¹BD Synk | 21 νῦν BDM καὶ νῦν ATER Synk

612 -τε γενέσθαι δυναμένην τῷ μὴ βουλομένῳ καθόλου τὸν θάνατον
 -τοῦ ἁμαρτωλοῦ ὡς τὴν μετάνοιαν δοκιμάσαντες, εἰσεδέξαντο καὶ
 5 -συνήγαγον καὶ συνέστησαν καὶ προσευχῶν αὐτοῖς καὶ ἐστιάσεων
 -ἐκοινωνήσαν. τί οὖν ἡμῖν, ἀδελφοί, περὶ τούτων συμβουλευέτε; τί 6
 -ἡμῖν πρακτέον; σύμφηφοι καὶ ὁμογνώμονες αὐτοῖς καταστῶμεν καὶ
 -τὴν κρίσιν αὐτῶν καὶ τὴν χάριν φυλάξωμεν καὶ τοῖς ἐλεηθεῖσιν
 -ὑπ' αὐτῶν χρηστευσόμεθα, ἢ τὴν κρίσιν αὐτῶν ἄδικον ποιησόμεθα
 10 -καὶ δοκιμαστὰς αὐτοὺς τῆς ἐκείνων γνώμης ἐπιστήσωμεν καὶ τὴν
 -χρησιμότητα λυπήσωμεν καὶ τὴν τάξιν ἀνασκενάσωμεν; <

Ταῦτα δ' εὐκότως ὁ Λιονύσιος παρατίθεται, τὸν περὶ τῶν ἐξη- MΓ
 σθενηρότων κατὰ τὸν τοῦ διωγμοῦ καιρὸν ἀνακινῶν λόγον, ἐπει- 43 1
 δήπερ τῇ κατὰ τούτων ἀρθεῖς ὑπερηφανία Νοουάτος, τῆς Ῥωμαίων
 15 ἐκκλησίας πρεσβύτερος, ὡς μηκέτ' οὔσης αὐτοῖς σωτηρίας ἐλπίδος
 μηδ' εἰ πάντα τὰ εἰς ἐπιστροφὴν γνησίαν καὶ καθαρὰν ἐξομολόγησιν
 ἐπιτελοῖεν, ἰδίας αἰρέσεως τῶν κατὰ λογισμοῦ φησίωσιν Καθαροῦς
 ἑαυτοὺς ἀποφηνάντων ἀρχηγὸς καθίσταται ἐφ' ᾧ συνόδον μεγίστης 2
 ἐπὶ Ῥώμης συγκροτηθείσης ἐξήκοντα μὲν τὸν ἀριθμὸν ἐπισκόπων,
 20 πλείονων δ' ἔτι μᾶλλον πρεσβυτέρων τε καὶ διακόνων, ἰδίως τε
 κατὰ τὰς λοιπὰς ἐπαρχίας τῶν κατὰ χώραν ποιμένων περὶ τοῦ
 πρακτέου διασκεψαμένων, δόγμα παρίσταται τοῖς πᾶσιν, τὸν μὲν
 Νοουάτον ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ συνεπαρθεῖσιν τοὺς τε συνενδοκεῖν
 τῇ μισαδέλφῳ καὶ ἀπανθρωποτάτῃ γνώμῃ τάνδρὸς προαιρουμένους
 614 ἐν ἄλλοτρίοις τῆς ἐκκλησίας ἡγεῖσθαι, τοὺς δὲ τῇ συμφορᾷ περι-
 πετωκότας τῶν ἀδελφῶν ἰᾶσθαι καὶ θεραπεύειν τοῖς τῆς μετα-
 νοίας φαρμάκοις. ἦλθον δ' οὖν εἰς ἡμᾶς ἐπιστολαὶ Κορνηλίου 3
 Ῥωμαίων ἐπισκόπου πρὸς τὸν τῆς Ἀντιοχείων ἐκκλησίας Φάβιον,
 5 δηλοῦσαι τὰ περὶ τῆς Ῥωμαίων συνόδου καὶ τὰ δόξαντα τοῖς κατὰ
 τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἀφρικὴν καὶ τὰς αὐτόθι χώρας, καὶ ἄλλαι πάλιν,

612, 3/4 vgl. Ez. 18, 23, 33, 11. II Petr. 3, 9

ATERBDMΣarm A

9 ἄδεκτον BD, Dion. schrieb ἀνάδικον (Wil) | 10/11 τὴν χρησιμότητα
 θεοῦ Σarm | 11 ἀνασκενάσωμεν AT¹M Synk Σarm A ἀνασκενάσωμεν R ἀνα-
 σκενάσωμεν καὶ τὸν θῆ παροξύνωμεν BD ἀνασκενάσωμεν καὶ τὸν θῆ παροξύνωμεν
 T^cE | 17/18 καθαρὸς ἑαυτοῦς AER καθαρὸς αὐτοῦς BD καθαρὸς T¹M
 ἑαυτοῦς καθαρὸς Tr [T^c getilgt] | 21 τῶν κατὰ χώραν ποιμένων ATER
 Σarm > BDM A

1/2 περιπετωκότας ABDM πεπιτωκότας TERΣarm | 4 Fabiano A vgl.
 zu 594, 14 | 5 τοῖς BDM A πᾶσι τοῖς ATERΣarm

614 Ῥωμαϊκῆ φωνῆ συντεταγμένα, Κυπριανοῦ καὶ τῶν ἄμ' αὐτῶ κατὰ
 τὴν Ἀφρικὴν, δι' ὧν τὸ καὶ αὐτοὺς συννευδοκεῖν τῷ δεῖν τυγχάνειν
 ἐπικουρίας τοὺς πεπειρασμένους ἐνεφαίνετο καὶ τῷ χοῖναι εὐλόγως
 10 τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἐκκήρυκτον ποιήσασθαι τὸν τῆς ἀρέσεως
 ἀρχηγὸν πάντας τε ὁμοίως τοὺς συναπαγομένους αὐτῷ. ταύταις 4
 ἄλλη τις ἐπιστολὴ συνῆπτο τοῦ Κορνηλίου περὶ τῶν κατὰ τὴν σύν-
 οδον ἀρεσάντων καὶ πάλιν ἑτέρα περὶ τῶν κατὰ Νοουάτον πραγ-
 θέντων· ἀφ' ἧς καὶ μέρη παραθέσθαι οὐδὲν ἂν κωλύοι, ὅπως εἶδειν
 15 τὰ κατ' αὐτὸν οἱ τῆδε ἐντυγχάνοντες τῇ γραφῇ. τὸν δὲ οὖν 5
 Φάβιον ἀναδιδάσκων ὁποῖός τις ὁ Νοουάτος γεγόνοι τὸν τρόπον,
 αὐτὰ δὲ ταῦτα γράφει ὁ Κορνήλιος

ἵνα δὲ γινῶς ὅτι πρόπαλαι ὀρεγόμενος τῆς ἐπισκοπῆς ὁ θαν-
 μάσιος οὗτος καὶ κρύπτων ἐν αὐτῷ τὴν προπετῆ ταύτην αὐτοῦ
 20 ἐπιθυμίαν ἐλάνθανεν, ἐπικαλύμματι τῆς αὐτοῦ ἀπονοίας τῷ κατ'
 ἀρχὰς σὺν αὐτῷ τοὺς ὁμολογητὰς ἐσχίζενοι χρώμενος, εἰπεῖν βού-
 λουμαι. Μάξιμος πρεσβύτερος τῶν παρ' ἡμῖν καὶ Οὐρβανός, δις τὴν 6
 ἐξ ὁμολογίας δόξαν ἀρίστην καρποσάμενοι, Σιδόνιος τε καὶ Κελε-
 ρίνος, ἀνὴρ ὃς πάσας βασάνους διὰ τὸν τοῦ θεοῦ ἔλεον καρτερικῶ-
 25 τατα διενέγκας καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς αὐτοῦ πίστεως τὸ ἀσθενὲς τῆς
 616 σαρκὸς ἐπιρρώσας, κατὰ κράτος νενίκηκεν τὸν ἀντικείμενον, οὗτοι
 δὲ οὖν οἱ ἄνδρες κατανοήσαντες αὐτὸν καὶ καταφωράσαντες τὴν
 ἐν αὐτῷ πανουργίαν τε καὶ παλιμβολίαν τὰς τε ἐπιουρκίας καὶ τὰς
 ψευδολογίας καὶ τὴν ἀκοινωνησίαν αὐτοῦ καὶ λυκοφιλίαν, ἐπανῆλθον
 5 εἰς τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν, καὶ ἅπαντα αὐτοῦ τὰ τεχνάσματα καὶ
 πονηρέματα, ἃ ἐκ πολλοῦ ἔχων ἐν ἑαυτῷ ὑπεστέλλετο, παρόντων
 ἱκανῶν τοῦτο μὲν ἐπισκόπων τοῦτο δὲ πρεσβυτέρων καὶ λαϊκῶν
 ἀνδρῶν παμπόλλων, ἐξήγγειλαν, ἀποδυνάμενοι καὶ μεταγινώσκοντες
 ἐφ' οἷς πεισθέντες τῷ δολερῷ καὶ κακοήθει θηρίῳ πρὸς ὀλίγον
 10 χρόνον τῆς ἐκκλησίας ἀπελείφθησαν.

7—11 das Schreiben ist nicht erhalten — 18—S. 622, 15 Georg. Synk.
 697, 5—701, 8

ATERBDMΣ^{arm}A

8 ἀφρικὴν T¹BDMΣ^{arm} ἀφρικὴν ἐπισκόπων ATemER | 9 ἐνεφαίνετο
 BDM ἐφαίνετο ATER | 16 Fabianum AΣ^{arm} vgl. zu 594, 14 | γεγόνοι
 TERE ἐγεγόνοι R¹BD γεγόνοι A ἐγεγόνοι M

8 ἀποδυνάμενοι AM Synk ἀποδυνάμενοι TERBD

616 εἶτα μετὰ βραχεία φησίν

7

ἀμήχανον ὄσσην, ἀγαπητὴ ἀδελφέ, τροπὴν καὶ μεταβολὴν ἐν
 βραχεί καιρῷ ἐθεασάμεθα ἐπ' αὐτοῦ γεγενημένην. ὁ γάρ τοι λαμ-
 πρότατος καὶ δι' ὄρκων φοβερῶν τινων πιστούμενος τὸ μηδ' ὅλως
 15 ἐπισκοπῆς ὀρέγεσθαι, αἰφνίδιον ἐπίσκοπος ὥσπερ ἐκ μαγγάνου τινὸς
 εἰς τὸ μέσον ῥιφείς ἀναφαίνεται. οὗτος γάρ τοι ὁ δογματιστής, ὁ 8
 τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστήμης ὑπερασπιστής, ὅπνῃκα παρασπᾶσθαι
 τε καὶ ὑφαρπάζειν τὴν μὴ δοθείσαν αὐτῷ ἄνωθεν ἐπισκοπὴν ἐπε-
 χειρεῖ, δύο ἑαυτῷ κοινωνούς, ἀπεγνωκότας τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας,
 20 ἐπελέξατο, ὡς ἂν εἰς βραχὺ τι μέρος καὶ ἐλάχιστον τῆς Ἰταλίας
 ἀποστείλῃ κἀκείθεν ἐπισκόπους τρεῖς, ἀνθρώπους ἀγροίκους καὶ
 ἀπλουστάτους, πλαστῇ τινι ἐπιχειρήσει ἐξαπατήσῃ, διαβεβαιούμενος
 καὶ δισχυριζόμενος δεῖν αὐτοὺς ἐν τάχει παραγενέσθαι εἰς Ῥώμην,
 618 ὡς δῆθεν πᾶσα ἥτις δῆποτε οὖν διχοστασία γεγυῖα σὺν καὶ ἐτέ-
 ροις ἐπισκόποις καὶ αὐτῶν μεσιτερόντων διαλυθῆ· οὗς παραγενο- 9
 μένους, ἅτε δὴ, ὡς ἐφθήμεν λέγοντες, ἀνθρώπους ἀπλουτέρους
 περὶ τὰς τῶν πονηρῶν μηχανάς τε καὶ ῥαδιουργίας, συγκλεισθέντας
 5 ὑπὸ τινων ὁμοίων αὐτῷ τεταραγμένων ἀνθρώπων, ὧρα δεκάτη,
 μεθύνοντας καὶ κραυπαλῶντας, μετὰ βίας ἠνάγκασεν εἰκονικῇ τινι
 καὶ ματαίᾳ χειροπιθεσίᾳ ἐπισκοπὴν αὐτῷ δοῦναι, ἣν ἐνέδρα καὶ
 πανουργία, μὴ ἐπιβάλλουσαν αὐτῷ, ἐκδικεῖ· ἐξ ὧν εἰς μετ' οὐ πολὺ 10
 ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀποδουρόμενος καὶ ἐξομολογούμενος
 τὸ ἑαυτοῦ ἀμάρτημα, ᾧ καὶ ἐκοινωνήσαμεν λαϊκῷ, ὑπὲρ αὐτοῦ δεη-
 θέντος παντὸς τοῦ παρόντος λαοῦ· καὶ τῶν λοιπῶν δὲ ἐπισκόπων
 10 διαδόχους εἰς τοὺς τόπους, ἐν οἷς ἦσαν, χειροτονήσαντες ἀπεστάλ-
 καμεν. ὁ ἐκδικητὴς οὖν τοῦ εὐαγγελίου οὐκ ἠπίστατο ἓνα ἐπίσκο- 11
 πον δεῖν εἶναι ἐν καθολικῇ ἐκκλησίᾳ, ἐν ἣ οὐκ ἡγνῶει, πῶς γάρ;
 15 πρεσβυτέρους εἶναι τεσσαράκοντα ἕξ, διακόνους ἑπτὰ, ὑποδιακόνους
 ἑπτὰ, ἀκολούθους δύο καὶ τεσσαράκοντα, ἐξορκιστὰς δὲ καὶ ἀνα-
 γνώστας ἅμα πνλωροὺς δύο καὶ πενήκοντα, χήρας σὺν θλιβομένοις
 ὑπὲρ τὰς χιλίας πεντακοσίας, οὗς πάντας ἢ τοῦ δεσπότου χάρις
 καὶ φιλανθρωπία διατρέφει· ὃν οὐδὲ τοσοῦτο πλῆθος καὶ οὕτως 12

ATERBDM Σarm A

17 παρασπᾶσθαι ATER παρασπᾶσασθαι Synk περισπᾶσθαι BDM

5 τεταραγμένων T¹BDM Synk Σarm τεταγμένων A, T durch Rasur, ER

8/9 εἰς μετ' οὐ πολὺ ἐπανῆλθεν M Synk A Σarm εἰς μετ' οὐ πολὺν ἐπανῆλθεν
 BD εἰς οὐ μετὸν πολὺν ἐπανῆλθεν A οὐ μετ' οὐ πολὺν ἐπανῆλθεν εἰς TE οὐ μετ'
 οὐ πολὺν ἐπανῆλθεν R | 10 λαϊκῷ TERBDM Synk ὡς λαϊκῷ A | 11 καὶ
 τῶν λοιπῶν δὲ ABD καὶ τῶν δὲ λοιπῶν TERM τῶν δὲ λοιπῶν Synk

618 >ἀναγκαῖον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, διὰ τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας πλούσιός τε
21 >καὶ πληθύνων ἀριθμὸς μετὰ μεγίστου καὶ ἀναριθμήτου λαοῦ, ἀπὸ
>τῆς τοιαύτης ἀπογνώσεώς τε καὶ ἀπαγορεύσεως ἐνέτρεφέν τε καὶ
>ἀνεκατέσαστο εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

καὶ αὖθις μεθ' ἕτερα τούτοις προστίθησιν ταῦτα

13

25 >φέρει δὴ, ἐξῆς εἰπωμεν τίσιν ἔργοις ἢ τίσιν πολιτείαις τεθαρρη-
>κῶς ἀντεποιήθη τῆς ἐπισκοπῆς. ἀρά γε διὰ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐν τῇ ἐκ-
620 >κλησίᾳ ἀνεστράφη καὶ πολλοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ αὐτῆς ἠγωνίσθαι
>καὶ ἐν κινδύνοις πολλοῖς τε καὶ μεγάλοις ἕνεκα τῆς θεοσεβείας γε-
>γονένα; ἀλλ' οὐκ ἔστιν· ὅ γε ἀφορμὴ τοῦ πιστεῦσαι γέγονεν ὁ 14
>σατανᾶς, φοιτήσας εἰς αὐτὸν καὶ οἰκήσας ἐν αὐτῷ χρόνον ἰκανόν·
5 >ὃς βοηθούμενος ὑπὸ τῶν ἐποριστῶν νόσῳ περιπεσὼν χαλεπῇ καὶ
>ἀποθανεῖσθαι ὅσον οὐδέπω νομιζόμενος, ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ, οὐ
>ἔκειτο, περιχυνθεὶς ἔλαβεν, εἴ γε χρὴ λέγειν τὸν τοιοῦτον εἰληφέναι.
>οὐ μὴν οὐδὲ τῶν λοιπῶν ἔτυχεν, διαφυγὼν τὴν νόσον, ὧν χρὴ 15
>μεταλαμβάνειν κατὰ τὸν τῆς ἐκκλησίας κανόνα, τοῦ τε σφραγισθῆναι
10 >ὑπὸ τοῦ ἐπισκόπου· τούτων δὲ μὴ τυγῶν, πῶς ἂν τοῦ ἁγίου πνεύ-
>ματος ἔτυχεν;

καὶ πάλιν μετὰ βραχεία φησὶν

16

>ὁ διὰ δειλίαν καὶ φιλοζωίαν ἐν τῷ καιρῷ τῆς διώξεως πρεσβύ-
>τερον εἶναι ἑαυτὸν ἀρνησάμενος. ἀξιούμενος γὰρ καὶ παρακαλού-
15 >μενος ὑπὸ τῶν διακόνων, ἵν' ἐξελεθῶν τοῦ οἰκίσκου, ἐν ᾧ καθειρῶξεν
>ἑαυτὸν, βοηθήσῃ τοῖς ἀδελφοῖς ὅσα θέμις καὶ ὅσα δυνατόν πρεσβύ-
>τέρῳ κινδυνεύουσιν ἀδελφοῖς καὶ ἐπικουρίας δεομένοις βοηθεῖν,
>τοσοῦτον ἀπέσχευεν τοῦ πειθαρχῆσαι παρακαλοῦσι τοῖς διακόνοις, ὡς
>καὶ χαλεπαίνοντα ἀπιέναι καὶ ἀπαλλάττεσθαι· μὴ γὰρ ἔτι βούλεσθαι
20 >πρεσβύτερος εἶναι ἔφη, ἑτέρας γὰρ εἶναι φιλοσοφίας ἐραστῆς.

ὑπερβάς δ' ὀλίγα, τούτοις πάλιν ἐπιφέρει λέγων

17

>καταλιπὼν γὰρ ὁ λαμπρὸς οὗτος τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, ἐν
>ἣ πιστεύσας κατηξιώθη τοῦ πρεσβυτερίου κατὰ χάριν τοῦ ἐπισκόπου

ATERBDM Σ^{arm} A

25 δὴ ATER Synk δ' BD δὲ M

3 ὡ γε ATER Σ^{arm} ὅ γε Synk ὡδε BDM | 5 ἐξοριστῶν Synk

10 τοῦτον BD, Cornelius schrieb entweder τοῦ δε σφραγισθῆναι ὑπὸ τοῦ ἐπι-
σκόπου μὴ τυγῶν oder τοῦτων δε μὴ τυγῶν

620 >τοῦ ἐπιθέντος αὐτῷ χεῖρα εἰς πρεσβυτερίου κλήρον, ὃς διακολνώ-
 25 >μενος ὑπὸ παντός τοῦ κλήρου, ἀλλὰ καὶ λαϊκῶν πολλῶν, ἐπεὶ μὴ
 622 >ἔξον ἦν τὸν ἐν κλίνῃ διὰ νόσον περιχυθέντα, ὥσπερ καὶ οὗτος, εἰς
 >κλήρον τινα γενέσθαι, ἠξίωσεν συγχωρηθῆναι αὐτῷ τοῦτον μόνον
 >χειροτονῆσαι.

εἰτ' ἄλλο τι τούτοις χεῖριστον προστίθῃσιν τῶν τοῦ ἀνδρός 18
 5 ἀτοπημάτων, λέγων οὕτως

>ποιήσας γὰρ τὰς προσφορὰς καὶ διανέμων ἐκάστῳ τὸ μέρος καὶ
 >ἐπιδιδούς τοῦτο, ὁμνῶν ἀντὶ τοῦ εὐλογεῖν τοὺς ταλαιπώρους
 >ἀνθρώπους ἀναγκάζει, κατέχων ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ τὰς τοῦ λα-
 >βόντος καὶ μὴ ἀφίεις, ἔστ' ἂν ὁμνύοντες εἰπωσιν ταῦτα (τοῖς γὰρ
 10 >ἐκείνου χρήσομαι λόγοις)· ὁμοσόν μοι κατὰ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ
 >σώματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μηδέποτε με καταλιπεῖν
 >καὶ ἐπιστρέψαι πρὸς Κορνήλιον· καὶ ὁ ἄθλιος ἄνθρωπος οὐ πρό- 19
 >τερον γένηται, εἰ μὴ πρότερον αὐτῷ καταράσαιοτο, καὶ ἀντὶ τοῦ εἰ-
 >πεῖν λαμβάνοντα τὸν ἄρτον ἐκείνου τὸ ἀμήν, οὐκ ἐπανήξω πρὸς
 15 >Κορνήλιον λέγει.

καὶ μεθ' ἕτερα πάλιν ταῦτά φησιν

20

>ἤδη δὲ ἴσθι γεγνημένους καὶ ἔρημον γεγονέναι, καταλιμπανόν-
 >των αὐτὸν καθ' ἡμέραν ἐκάστην τῶν ἀδελφῶν καὶ εἰς τὴν ἐκκλη-
 >σίαν ἐπανερχομένων· ὃν καὶ Μωσῆς, ὁ μακάριος μάρτυς, ὁ παρ'
 20 >ἡμῶν ἐναγχος μαρτυρήσας καλὴν τινα καὶ θανμαστὴν μαρτυρίαν,
 >ἔτι ὢν ἐν κόσμῳ, κατιδὼν αὐτοῦ τὴν θρασύτητα καὶ τὴν ἀπόνοιαν,
 >ἀκοινώνητον ἐποίησεν σὺν τοῖς πέντε πρεσβυτέροις τοῖς ἅμα αὐτῷ
 >ἀποσχίσασιν ἑαυτοὺς τῆς ἐκκλησίας.

καὶ ἐπὶ τέλει δὲ τῆς ἐπιστολῆς τῶν ἐπὶ τῆς Ρώμης παραγενο- 21
 25 μένων ἐπισκόπων τῆς τε τοῦ Νοουάτου κατεγνωκότου ἀβελτηρίας
 κατάλογον πεποίηται, ὁμοῦ τὰ τε ὀνόματα καὶ ἧς ὁ καθεὶς αὐτῶν

ATERBDM Σarm A

1 ἐν κλίνῃ BDM ἐπὶ κλίνῃ TE Synk ἐπὶ κλίνῃς AR | 4 τούτοις χεί-
 ριστον BDM χεῖριστον τούτοις ATER | 9 ἀφίεις TeERBDM ἀφίεις AT¹ Synk
 10/11 αἵματος καὶ τοῦ σώματος BDM σώματος καὶ τοῦ αἵματος A σώματος καὶ
 αἵματος TER Synk bei dem Leibe und Blute Σarm | 14 οὐκ ἐπανήξω Σarm
 οὐκέτι ἀνήξω II οὐκέτι ἐπανήξω Synk τὸ μὴ ἐπανήκειν Nikephoros 6, 3

624 προηγείτο παροιχίας, ἐπισημαινόμενος, τῶν τε μὴ παραγενομένων 22
 μὲν ἐπὶ τῆς Ῥώμης, συνενδοκησάντων δὲ διὰ γραμμάτων τῇ τῶν
 προειρημένων ψήφῳ τὰς προσηγορίας ὁμοῦ καὶ τὰς πόλεις, ὅθεν
 ἕκαστος ὀρμώμενος ἐπέστελλεν, μνημονεύει. ταῦτα μὲν ὁ Κορνήλιος
 5 Φαβίῳ Ἀντιοχείας ἐπισκόπῳ δηλῶν ἔγραψεν·

τῷ δ' αὐτῷ τούτῳ Φαβίῳ, ὑποκατακλινομένῳ πως τῷ σχίσματι, MΔ 44 1
 καὶ Διονύσιος ὁ κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἐπιστείλας πολλά τε καὶ ἄλλα
 περὶ μετανοίας ἐν τοῖς πρὸς αὐτὸν γράμμασιν διελθὼν τῶν τε κατ'
 Ἀλεξάνδρειαν ἔναγχος τότε μαρτυρησάντων τοὺς ἀγῶνας διῶν, μετὰ
 10 τῆς ἄλλης ἱστορίας πρᾶγμα τι μεστὸν θαύματος διηγείται, ὃ καὶ
 αὐτὸ ἀναγκαῖον τῆδε παραδοῦναι τῇ γραφῇ, οὕτως ἔχον

Ἐν δέ σοι τοῦτο παράδειγμα παρ' ἡμῖν συμβεβηκὸς ἐκδήσομαι. 2
 >Σεραπίων τις ἦν παρ' ἡμῖν, πιστὸς γέρον, ἀμέμπτως μὲν τὸν
 >πολὸν διαβιώσας χρόνον, ἐν δὲ τῷ πειρασμῷ πεσών. οὗτος πολ-
 15 >λάκις ἔδειτο, καὶ οὐδεὶς προσεῖχεν αὐτῷ· καὶ γὰρ ἔτεθύνει. ἐν νόσῳ
 >δὲ γενόμενος, τριῶν ἑξῆς ἡμερῶν ἄφωνος καὶ ἀναίσθητος διετέ-
 >λεσεν, βραχὺ δὲ ἀνασφήλας τῇ τετάρτῃ προσεκαλέσατο τὸν θυγα- 3
 >τριδοῦν, καὶ ἄχρι με τίνος φησὶν ὡς τέκνον, κατέχετε; δέομαι,
 >σπεύσατε, καὶ με θᾶπτον ἀπολύσατε, τῶν πρεσβυτέρων μοί τινα
 20 >κάλυσον. καὶ ταῦτα εἰπὼν, πάλιν ἦν ἄφωνος. ἔδραμεν ὁ παῖς 4
 >ἐπὶ τὸν πρεσβύτερον· νῦν δὲ ἦν, κάκεινος ἤσθηνει. ἀφικέσθαι μὲν
 >οὐκ ἔδυνήθη, ἐντολῆς δὲ ὑπ' ἐμοῦ δεδομένης τοὺς ἀπαλλαττομένους
 >τοῦ βίου, εἰ δέοιντο, καὶ μάλιστα εἰ καὶ πρότερον ἰκετεύσαντες
 >τύχοιεν, ἀφίεσθαι, ἢ ἐδέλιδες ἀπαλλάττωνται, βραχὺ τῆς εὐχα-
 25 >ριστίας ἔδωκεν τῷ παιδαρίῳ, ἀποβρέξαι κελεύσας καὶ τῷ πρεσβύτῃ
 >κατὰ τοῦ στόματος ἐπιστάξαι. ἐπανῆκεν ὁ παῖς φέρον, ἐγγὺς τε 5
 626 >γενομένου, πρὶν εἰσελθεῖν, ἀνεγένας πάλιν ὁ Σεραπίων ἤκειρε
 >ἔφη ἄτεκνον; καὶ ὁ μὲν πρεσβύτερος ἔλθειν οὐκ ἔδυνήθη, σὺ δὲ
 >ποίησον ταχέως τὸ προσταχθὲν καὶ ἀπάλλαττέ με. ἀπέβρεξεν ὁ
 >παῖς καὶ ἅμα τε ἐνέχεεν τῷ στόματι καὶ μικρὸν ἐκείνος κατα-

12—S. 626, 7 Georg. Synk. 702, 2—703, 3 — 13—S. 626, 7 vgl. Zonar. 12
 p. 135, 10—136, 2

ATERBDM Σarm A

6 σχίσματι AR^cDM σχήματι TER¹B | 17/18 filiam suam A | 18 μέχρι
 με — τέκνον BDM μέχρι — τέκνον με ATER Synk | 21 μὲν T¹BM Synk μὲν
 οὖν AT^cT^rERD

2 nach τέκνον + und er sagte zu ihm dass Σarm | nach ἔδυνήθη + er
 sagte zu ihm Σarm

626 >βροχθίσας εὐθέως ἀπέδωκεν τὸ πνεῦμα. ἄρ' οὐκ ἐναργῶς διετηρήθη 6
6 >καὶ παρέμεινεν, ἕως λυθῆ καὶ τῆς ἁμαρτίας ἐξαλειφθείσης ἐπὶ πολ-
>λοῖς οἷς ἔπραξεν καλοῖς ὁμολογηθῆναι δυναθῆ;
Κορημ;

ταῦτα ὁ Διονύσιος.

Ἴδωμεν δ' ὁ αὐτὸς ὅποια καὶ τῷ Νοονάτῳ διεχάραξεν, ταράττοντι ME 45
10 τηρικὰδε τὴν Ρωμαίων ἀδελφότητα· ἐπειδὴ οὖν τῆς ἀποστασίας καὶ
τοῦ σχίσματος πρόφασιν ἐποιεῖτο τῶν ἀδελφῶν τινας, ὡς δὴ πρὸς
αὐτῶν ἐπὶ τοῦτ' ἐλθεῖν ἐκβεβιασμένος, ὅρα τίνα τρόπον αὐτῷ γράφει

>Διονύσιος Νοουατιανῷ ἀδελφῷ χαίρειν. εἰ ἄκων, ὡς φῆς, ἤχθης,
>δείξεις ἀναχωρήσας ἐκῶν. ἔδει μὲν γὰρ καὶ πᾶν ὅτι οὖν παθεῖν
15 >ὑπὲρ τοῦ μὴ διακόψαι τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ, καὶ ἦν οὐκ ἀδοξο-
>τέρα τῆς ἕνεκεν τοῦ μὴ εἰδωλολατρῆσαι γινομένης ἢ ἕνεκεν τοῦ μὴ
>σχίσαι μαρτυρία, κατ' ἐμὲ δὲ καὶ μείζων. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὲρ μιᾶς
>τις τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, ἐνταῦθα δὲ ὑπὲρ ὅλης τῆς ἐκκλησίας μαρ-
>τυρεῖ. καὶ νῦν δὲ εἰ πείσαις ἢ βιάσαιο τοὺς ἀδελφούς εἰς ὁμόνοιαν
20 >ἐλθεῖν, μείζον ἔσται σοι τοῦ σφάλματος τὸ κατόρθωμα, καὶ τὸ μὲν
>οὐ λογισθήσεται, τὸ δὲ ἐπαινεθήσεται. εἰ δὲ ἀπειθούντων ἀδυνα-
>τοίης, σφῶζον σφῶζε τὴν σεαυτοῦ ψυχὴν. ἐρρωσθαί σε, ἐχόμενον τῆς
>ειρήνης ἐν κυρίῳ, εὐχομαι.

Ταῦτα καὶ πρὸς τὸν Νοονάτον· γράφει δὲ καὶ τοῖς κατ' Αἰ- M_ς 46 1
γυπτον ἐπιστολὴν περὶ μετανοίας, ἐν ἣ τὰ δόξαντα αὐτῷ περὶ
628 τῶν ὑποπεποκότων παρατέθειται, τάξεις παραπτωμάτων δια-
γράφας. καὶ πρὸς Κόλωνα (τῆς Ἐρμονπολιτῶν δὲ παροικίας 2
ἐπίσκοπος ἦν οὗτος) ἰδία τις περὶ μετανοίας αὐτοῦ φέρεται γραφὴ
καὶ ἄλλη ἐπιστρεπτικὴ πρὸς τὸ κατ' Ἀλεξάνδρειαν αὐτοῦ ποι-
5 μιον. ἐν τούτοις ἐστὶν καὶ ἡ περὶ μαρτυρίου πρὸς τὸν Ὠρι-

6/7 vgl. Matth. 10, 32. Luc. 12, 8. Apoc. 3, 5 — 13—23 Georg. Synk.
703, 4—15 — 22 Gen. 19, 17

ATERBDMΣarmΔ

13 νοουατιανῷ BD Hieron. de uir. ill. 69 ναυατιανῷ Synk νοουάτω AT ναου-
άτω M νανάτω ER Neotos Σarm Nouato, aber am Schluss [24] haec eadem etiam
Nouatiano scripsit Δ | ἀδελφῷ BDM Synk τῷ ἀδελφῷ ATER | 14 ἀναχω-
ρήσας TeERMΣarm ἂν ἀναχωρήσης D ἂν ἀναχωρήσεις B ἐὰν ἀναχωρήσης AT¹
Synk | 19 πείσαις ἢ TrBDA überredest und Σarm πείσαις εἰ T¹ER πείσαις σε
εἰ Synk πείσαις εἰ A πείσαις M

2 κόλωνα TrBDMΣarm Κόλλωνα Synk 704, 1 κόνονα AT¹ER Hieron. de
uir. ill. 69 | 4/5 αὐτοῦ ποιμνιον BDM ποιμνιον αὐτοῦ ATER

628 γέννην γραφείσα· καὶ τοῖς κατὰ Λαοδίκειαν ἀδελφοῖς, ὧν προῖστατο
 Θηλυμίδης ἐπίσκοπος, καὶ τοῖς κατὰ Ἀρμενίαν ὁσαύτως περὶ μετα-
 νοίας ἐπιστέλλει, ὧν ἐπεσκόπευεν Μερουζάνης. πρὸς ἅπασιν τού- 3
 τοῖς καὶ Κορνηλίῳ τῷ κατὰ Ῥώμην γράφει, δεξιόμενος αὐτοῦ τὴν
 10 κατὰ τοῦ Νοουάτου ἐπιστολήν, ἧ καὶ σημαίνει δηλῶν ἑαυτὸν παρα-
 κελῆσθαι ὑπὸ τε Ἐλένου τοῦ ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας ἐπισκόπου
 καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ Φιριμιλιανοῦ τε τοῦ ἐν Καππαδοκίᾳ
 καὶ τοῦ κατὰ Παλαιστίνην Θεοκτίστου, ὡς ἂν ἐπὶ τὴν σύνοδον
 ἀπαντήσοι τὴν κατὰ Ἀντιόχειαν, ἔνθα τοῦ Νοουάτου κρατύνειν
 15 τινὲς ἐνεχείρουν τὸ σχίσμα. πρὸς τούτοις ἐπιστέλλει μηνυθῆναι 4
 αὐτῷ Φάβιον μὲν κεκοιμήσθαι, Δημητριάδην δὲ διάδοχον ἐκείνου τῆς
 κατ' Ἀντιόχειαν ἐπισκοπῆς καθεστάναι· γράφει δὲ καὶ περὶ τοῦ ἐν
 Ἱεροσολύμοις αὐτοῖς ὁμίσεσιν φάσκων

ὁ μὲν γὰρ θαναάσιος Ἀλέξανδρος ἐν φρουρᾷ γενόμενος, μακα-
 20 ρίως ἀνεπαύσατο.

ἕξῃς ταύτῃ καὶ ἑτέρα τις ἐπιστολὴ τοῖς ἐν Ῥώμῃ τοῦ Διονυσίου 5
 φέρεται διακονικῇ διὰ Ἰππολύτου· τοῖς αὐτοῖς δὲ ἄλλην περὶ εἰρή-
 νης διατυποῦται, καὶ ὁσαύτως περὶ μετανοίας, καὶ αὖ πάλιν ἄλλην
 τοῖς ἐκεῖσε ὁμολογηταῖς, ἔτι τῇ τοῦ Νοουάτου συμφερομένοις γνώμῃ·
 25 τοῖς δὲ αὐτοῖς τούτοις ἑτέρας δύο, μεταθεμένοις ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν,
 ἐπιστέλλει. καὶ ἄλλοις δὲ πλείοσιν ὁμοίως διὰ γραμμάτων ὁμι-
 λήσας, ποικίλας τοῖς ἔτι νῦν σπουδῆν περὶ τούτους λόγους αὐτοῦ ποι-
 ονμένοις καταλέλοιπεν ὠφελείας.

AT ER B D M Σ arm A

10 τοῦ ARBD > TEM | 15 ἐνεχείρουν B D M ἐπεχείρουν A T E R |
 16 Fabiano A | 19 θαναάσιος B D M A Σ arm μακάριος A T E R | 22 δε
 > A T E R